

حکومەتی هەرێمی کوردستان
وەزارەتی پلان دانان
دەستەی ئاماری هەرێم

ئەنجامەكانی پروسەی گەمار و سازی و ژمارە دانان
2009

پاریزگای هەولیر

راپورتی ژمارە 2
دا-مەزراوه کان

دوای 5 سال له دهرچوونی برياري ئەنجامدانى سەرزمىرى لە سالى 2004، هەولەكان لە سالى 2009 چۈر كران بۇ ئەنجام دانى سەرزمىرى گشتى دانىشتوان و ئاڤاهيان لە عىراق بەگشتى و هەريمى كورستان بە تايىبەتى.

ئامادەكارىيەكانى سەرزمىرى لە كاتى ئەنجامدانى پروفسى گەمارۋسازى و ژمارە دانان لە سەرتاسەرى عىراق و بە ھەريمى كورستانىشەوه گەيشتنە لوتكە. ئەم پروفسى گەمارۋسازى و ژمارەكىدەن يەك قۇناغ لە پېش خودى پروفسى سەرزمىرى يەوه دېت و گرنگىيەكە ئەمەدىيە كە چوارچىوەيەكى تەواو لە ھەموو بوارەكاندا دەخاتە بەردەست لەوانەش دانىشتوان، شويىنى نىشته جىبۇون، دامەزراوهكان و چالاکىيە ئابۇورييەكان. دواتر ئەم چوارچىوەيە بەكار دېت نەك تەنها بۇ دابەش كەنديان لەسەر بىزمىرىەكان تاكو ھەر يەكىكىيان لە رۆزى سەرزمىرىدا چوارچىوەيە كارەكانيان بىزانن، بەلكو وەك چوارچىوە بۇ ھەموو ئەم رووبىپوانەش بەكار دېت كە دواى پروفسەكە ئەنجام دەدرىن لە گشت بوارەكانى كۆمەلەيەتى، تەندروستى، ئابۇوري، خويىندن و هەتىد. ئەم كارە لە ھەريمى كورستان بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتى پەرورەد ئەنجام درا و لەشكىرىكى ئامادە لە مامۆستايىنى بەریز راھىيەنرا بۇ ئەنجامدانى سەرزمىرى گشتى بەلام بەداخەوه لەبەر دەستييەردا سىياسى چەند لايەنلىكى دژ بەم پروفسى، نەتەنها سەرزمىرىيەكە ئەنجام نەدرا، تەنناھەت تاكو ئەمپۇش ھىچ دەنگ و باسىك نىيە لەسەر كاتى ئەنجامدانى و ئەگەرمى دەست پېكەرنەوهى سەر لە نوى بۇ ئامادەكارىيەكانى پروفسى سەرزمىرى گشتى.

سەرەپاي ھەموو ئەمانە، داتاي كۆكراو لەم پروفسى - كە لە ناودەستى سالى 2010 پروفسى نوى كەنەھەوە بۇ ئەنجامدرا و تەنناھەت بۇو بە دانىشتوان و يەكەكان و شويىنەكانى نىشته جىبۇون - بەرەۋام بەكار دېت بۇ دانانى چوارچىوەيە ھەموو ئەم رووبىپوانەي كە لە ھەريمى كورستان و لە عىرافىشدا ئەنجام دەدرىن.

لىرەدا پېيىستە بەر لە ھەموو شتىك رۆلى بەرپىسانى بالاى حکومەتى ھەريم و ھەروەھا بەریز وەزىرى پلان دانان زۆر بە بەرەزى بنرخىنەن كە توانىيان بە ھەول و تەقەلایەكى زۆر ھەموو ئەم لىرەنە بالايانە كە لە بەغدا بۇ مەبەستى سەرزمىرى پېكەرنىرا بۇون لىرەش لە ھەريمى كورستان لەسەر ئاستى ھەريم دووبارەيان بىھەنەوە و پىرای ئەم ھەموو دزايەتىيە كە دەكرا بۇ ئەھەدە ئەم كارە سەرنەگىرى و لىرەنەكان تەنها لەسەر ئاستى بەغدا بن.

رۆلى بەریزان پارىزگارى ھەر سى پارىزگاكە ھەريم و سەرپەرشتىيارى ئىيدارى گەرمىان گرنگىي خۆى ھەبۇو لە سەرپەرشتى كەنەنەتى تەواوى پروفسەكە لە رىگاى دروست كەنەنەتى لىرەنەكانى سەر ئاستى پارىزگا، قەزا و ناحىيەكان كە توانىيان كارەكان لەسەر ئاستى خۆيان رىك بخەن و ئەم گىرە گرفت و ئاستەنگانە دەھاتنە پېش چارەسەريان بىھەن.

پېيىستە پېزنانىنى خۆمان ئاراستەي سندوقى دانىشتوانى نەتەوەيە كەنەنەتى كەنەنەتى تەكىكىيان پېشەش كەنەنەتى كەنەنەتى تەكىكىيان بۇ ئەنجام دانى پروفسى گەمارۋسازى و ژمارە دانان.

ههرودها رۆلی بەرپوویه‌ری جی بە جی کاری سه‌رژمییری له هه‌ریئمی کوردستان کاک محمود عوسمان دیاره که بە هاوکاری بەرپوویه‌رانی ئاماری پاریزگاکان، بەرپیزان حسین کاکل (ب. ئاماری هه‌ولییر)، چیافان عبدالرزاق (ب. ئاماری دهۆك) و علی سالح (ب. ئاماری گرمیان) بەسەرگەوت‌وتوویی سەرپەرشتیی مەیدانی پرۆسەکەیان ئەنجامدا.

جی خۆیه‌تی رۆلی جوامیرانه‌ی یەکه یەکهی کارمەندانی دەسته‌ی ئامار لە دیوانی دەسته و لە هه‌موو پاریزگاکانی هه‌ریئم بەرزا بنرخینین کە شەو و رۆزیان گردد یەک بۆ ئەوهى ئەم پرۆسەیە سەرگەویت. ههرودها پیویسته سوپاسی وەزارەتی پەروەردە بکەین کە ئەو پەری هاوکارییان پیشکەش کردىن لە ریگای ریگەپیدانی مامۆستاييان و دابین کردنی ھۆلەکانی مەشق و راهینان.

لە کۆتاپیدا، سوپاسی دانیشتوانی هه‌ریئمی کوردستان دەکەین کە بەو پەری بەرپرسیارەتییەوە هاوکاری تىمەکانی سه‌رژمییریان کرد بە وەلام دانەوهى پیویست و پیدانی داتاي راست و دروست کە لەئەنجامدا سوودى خودى خۆیان دەبى لە ریگای پیشکەش کردنی خزمەتگوزارى و پرۆزە لە لایەن حکومەت و كەرتى تاييەت کە هەر لەسەر بنهماي ئەم داتايانه دابین دەكرين.

سیروان محمد محى الدین

سەرۆکى دەسته‌ی ئاماری هه‌ریئم

1-1 سهرهتا

بهشی یهکه

سهرهتا

دهسته‌ی ناماری هه‌ریم له مانگی تشرینی یهکه‌می سالی 2009 سه‌رژمیریبیه‌کی بو گشت بینا و خیزان و دامه‌زراوه و خاوه‌نداره کشتوکالیبیه‌کان نهنجامدا، که پیویست بمو سه‌رچاوه دارایی و مرؤفیبیه گهوره‌کان له خو بگریت بو نهودی چوارچیوه‌کی همه‌لایهنه و نوی بو بیناکان و نشینگه‌کان و خیزانه‌کان به پی گه‌رهکه‌کان و گوندکان و یهکه کارگیریبیه‌کان دهست بکه‌ویت. ئه م چوارچیوه‌کی زور پیویسته بو دیزاین و راکیشانی نموونه‌ی رووبیوه ئابوریبیه‌کان و رووبیوه خیزانیبیه جوراوجوره‌کان. بو نهودی به شیوه‌یه‌کی نه‌رینی له‌سهر ووردی پیوانی ئه دیارد جوراوجورانه رهنگ بداته‌وه که دیراسه کراون.

هه‌روهک چون بنکه‌یه‌کی داتا و زانیاری بو گشت بینا و خیزانه‌کان دهسته‌به‌ر ئه‌کات که نه‌کریت له ریگای سیسته‌می زانیاریبیه جوگرافیبیه‌کان (GIS) له‌سهر نه‌خشنه‌ی تازه و پیشکه‌وتتو دابندرین. هه‌روهها نه‌کریت ئه م زانیاریبیانه له‌گهان زانیاریبیه خزمه‌تگوزاریبیه‌کانی تر په‌یوهست بکرین، وهکو قوتاوخانه‌کان و بنکه ته‌ندررووستیبیه‌کان و شه‌قامه‌کان و زانکوکان و بنکه‌کانی به‌رگربی شارستانی و بنکه‌کانی پولیس، که له ریگای کومپیوتره‌وه زانیاری له‌سهر ناویشانی خیزانه‌کان و که‌سه‌کان و دریگیریت ئه‌ویش به پی ئه م سیسته‌مه و به خیراپیه‌کی زور. و به مه‌بستی نهنجامدانی سه‌رژمیری گشتی دانیشتوان و نشینگه‌کان له تشرینی دووه‌می 2010، ئاماده‌کاری گهوره بو حبیبه‌جی کردنی پروسه‌ی گه‌ماروؤسازی و ژماره‌کردنی بیناکان و درووست کردنی چوارچیوه‌کی گشتی دهستیان پیکرد، که پیویست بمو له‌سهر ئاستی بچووکترین یهکه‌ی ناماری (بلوک) نه‌خشنه‌ی بو درووست بکریت و تمواو بکریت، پاشان ژماره دانان و ژماردنی بیناکان و پیکهاته‌کانیان وهکو یهکه‌کانی نیشته‌جی و نانیشته‌جی، ثینجا گه‌ماروؤدانی گشت دامه‌زراوه به‌رهه‌مهیئه‌رهکان و خزمه‌تگوزاریبیه‌کان و خاوه‌نداریتیبیه کشتوکالیبیه‌کان و دانانی چوارچیوه‌کی گشتگیر.

2-1 نامانجه‌کانی سه‌رژمیری

به‌دهست خستنی داتای نویی زور گشتگیر و وورد له باره‌ی گشت که‌سه‌کانه‌وه له کاتیکی دیاریکراودا و له‌باره‌ی تایبهمه‌ندیبیه جوراوجورانه‌کانی بیناکان و نشینگه‌کان و خیزانه‌کان، و نهنجامه‌کانی سه‌رژمیری به به‌ردی بناغه‌ی پروسه‌ی پلان دانان بو پنداویستیبیه‌کانی داهاتوو و پیویستیبیه کارگیریبیه‌کان و هه‌روهها بو هه‌لسه‌نگاندنی دوختی ژیان و بو مه‌بسته‌کانی تویزینه‌وه و هه‌روهها به‌کارهینانه بازرگانیبیه‌کان و چه‌نده‌ها بابه‌تی تریش داده‌نریت.

بو دلنيا بعون له به‌ریوه‌چوونی پروسه‌که له‌سهر بنه‌مای ته‌ندررووست و به‌هیز، پیویست به دانانی پلان و به‌رnamه‌یه‌کی گه‌شه‌پیدانی ئابوری و کومه‌لایه‌تی هه‌یه به سوود و درگرتن له بنکه‌ی داتا و زانیاریبیه نوی و گشتگیره‌کان له‌باره‌ی هه‌مو و نه‌شنانه‌ی په‌یوه‌ندیان به قه‌باره و پیکهاته و تایبهمه‌ندیبیه‌کانی دانیشتوانه‌وه هه‌یه، سه‌رخراش ئه‌مانه‌ش دامه‌زراندنی بنکه‌یه‌کی گشتگیر و همه‌لایه‌نه‌ی داتا و زانیاری له‌باره‌ی بینا و نشینگه و دامه‌زاروه و خاوه‌نداریتیبیه کشتوکالیبیه‌کان که وهکو چوارچیوه‌ی ئاماری بو زوریک له سه‌رژمیریبیه‌کانی تر و رووبیوه نموونه‌بیه‌کانی تر به‌کاردیت. هه‌روهها گرنگی سه‌رژمیری له مه‌زنده‌کردنه‌کانی دانیشتوان له ماوهی نیوان سه‌رژمیریبیه‌کاندا دمرده‌که‌ویت.

3-1 ئامانچەكانى راپورت

- 1 دەستەبەر كردنى زانيارىي وورددكارى لەبارەي جۇرەكانى بىناكان و دابەشبوونى جوگرافيان بۇ بهكارهينانيان لە پلاڭە خزمەتگوزارييەكان ناوچەيىھەكان و دانانى سياسەتى و بەرnamەي نىشتهجى كردن.
- 2 دەستەبەر كردنى زانيارى و داتا لەبارەي تايىبەتمەندىيەكانى نشىنگەكان و دۆخى نىشتهجى بۇون كە لە دانانى سياسەت و بەرnamەي نىشتهجى بۇون بهكار دەھىنرىن.
- 3 دەستەبەر بۇونى زانيارىي تايىبەت بە گەشەكىرىدى ناوچە گۈندىشىنەكان و شارنىشىنى، بۇ ئەو كەسانەي دانەرى سياسەت و پلاڭ و بەرىۋەبەرن.
- 4 دانانى بناغەيەك بۇ پلاڭ دانانى بەرnamە و سياسەتە گشتىيەكان بۇ نشىنگە مەرۆبىيەكان و بۇ ھەلسەنگاندى ئاستى ھەبۇونى نشىنگە و ئاستى پىيويستىي نشىنگەي نوى و بۇ ئەنجامدانى لېكۈلىنەوه لەبارەي دۆخى بزىيۆ دانىشتowan لەو نشىنگانە كە نزەترەن لە كەمترىن ئاستى پىيويست.
- 5 دەستەبەر كردنى زانيارىي وورددكارى لەبارەي دامەزراودەكان و ئەو تايىبەتمەندىييانەيان كە پەيوەستن بە چالاکىي ئابورى و جۇرى كەرتى كار و ژمارەي كارگەران و دابەش بۇونە جوگرافىيەكانىيان بۇ سوود وەرگرتەن لېيان لە بوارەكانى گەشەپىدەن ئابورى و كۆمەلایەتى.
- 6 دەستەبەر بۇونى زانيارى لەبارەي ژمارەي خىزانەكان و نشىنگەكان و دابەش بۇونى جوگرافيانەيان.
- 7 دەستەبەر بۇونى زانيارىي شىاو بۇ بەراوردىكەن لەگەل ئەو رووبىي و سەرژمیرىييانە تايىبەتائىي پەيوەستن بە تىكىرای قەبارەي خىزان و بىناكان و نشىنگەكان و دامەزراودەكان و خاوهندارىتىيە كىشتوكالىيەكان.
- 8 دەستەبەر كردنى زانيارىي ھەمەلایەنە بۇ لېكۈلىنەوه و توىزىنەوه كان.

بەش دووەم

2-1 دابەش بونە جوگرافی و ئاماری و کارگێرییەکان

(*) دابەش بونە جوگرافییەکانی عێراق

بەپنی ریبەری جوگرافیای عێراق که له گشت سەرژمیرییەکانی پیشووتری عێراق پاشیان پێ بەستاوە بۆ ودرگرنى هیمای پاریزگا و قەزا و ناحیەکان، پاریزگاکان بۆ سێ بەش دابەش کراون. بەشی يەکەم 5 پاریزگا له خۆ دەگریت که بريتین له (دهوك، موسڵ (نهينهوا)، سلیمانی، کەركوک و هەولێر) و هیمای 1 يان پیدراوه و هیمای ئەم پاریزگایانه له 11 دوه دەست پیەدەکات تاكو 15 به ریز. بەش دووەم 8 پاریزگا له خۆ دەگریت که بريتین له (ديالا، ئەنبار، بەغدا، بابل، كەربلا، واسط، سەلاحەددین، نەجف) و هیمای 2 يان پیدراوه و هیمکانیان له 21 دوه دەست پیەدەکات تاكو 28 به ریز. بەش سییەمیش 5 پاریزگا له خۆ دەگریت که ئەوانیش بريتین له (قادسیه، موسەننا، زیقار، میسان، بهسره) و هیمای 3 يان پیدراوه و هیمکانی ئەم پاریزگایانه له 31 دوه دەست پیەدەکات تاكو 35 به ریز.
ھەروەها بۆ ھەر قەزايەک له ناو پاریزگاکەدا هیمایەک دەست نیشان کراوه که له دوو پایه پیکدیت و ھەروەها بۆ ھەر ناحیەیەکیش له ھەر قەزايەک هیمایەک داندواوه که ئەویش له يەك پایه پیک دیت و بهم شیوهیە هیمای ھەر يەکەم کارگێری له 5 پایه پیکدیت.

بۆ ژینگەش (شارنشین و گوندنشین) هیمایەک داندواوه که ئەویش له يەك پایه پیکدیت و هیمایەکیش بۆ گەرەك يان كەرت له ناو ناحیە داندواوه که له 3 پایه پیکدیت و ھەر بهم شیوهیە هیمایەکیش بۆ ھەر گوندیک داندواوه له ناو كەرتەكاندا که ئەویش له 3 پایه پیکدیت، بهم پییەش هیمای بەكار ھاتوو بۆ ھەر شوینیک لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند له 12 پایه پیکدیت.

لەم سەرژمیرییەش ھەر پەيەروی ئەم دابەشبوونە جوگرافیە کراوه که بۆ پاریزگا و قەزا و ناحیە و ژینگە (شارنشین و گوندنشین) دەکان داندواوه بەلام هیمایەکی تايىەت بۆ ئاودانییەکان (حى) له نیو ناوچە شارنشینەکانی ناحیەکان داندواوه که له 3 پایه پیکدیت و له 101 دەست پیەدەکات و به 299 كوتایى دیت و تايادا گشت ئەو گەرەکانە سەر بە ئاودانییەکن داندواون و ئىنجا هیمایەکی تايىەت بۆ كەرتەكان له نیو ناوچە گوندنشینەکانی شارددییەکان داندواوه که له 3 پایه پیکدیت و له 301 دەست پیەدەکات و به 999 كوتایى دیت و تايادا گشت ئەو گوندانە دىاريکراون کە سەر بە ھەر كەرتىك. پاشان هیمایەکی تايىەت بۆ ھەر گەرەكیک داندواوه له ناو ئاودانییەکەدا که له 2 پایه پیکدیت و له 01 دوه دەست پیەدەکات و به 99 كوتایى دیت و ھەروەها هیمایەکیش بۆ گوندەکان داندواوه له نیو كەرتەكاندا و له 2 پایه پیکھاتووه و به 01 دەست پیەدەکات و به 99 كوتایى دیت. بهم پییەش هیمای بەكار ھاتوو بۆ ناوهینانی شوینیک لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند له 11 پایه پیکدیت.

بۆ مەبەستى سەرژمیرى گشتىي دانيشتوان و نشينگەکان هیمایەک لەسەر ئاستى گەرەك درووست کراوه که له 5 پایه پیکدیت و هیمای دەست نیشانکراو بۆ ھەر گەرەك يان گوندیک هیمایەکی تاقانەيە و دووباره نابىتەوه له هېچ شوینیکى تر لەسەر ئاستى بچووکترین يەکەكانى كارگێری (گەرەك / گوند). ئەكریت له ریگای ئەم هیمایەوە ھەموو گشت زانیاریيەکانى تايىەت بە پاریزگا، قەزا، شارددى ژینگە (شارنشین/گوندنشین)، (ئاودانى/ كەرت)، (گەرەك/گوند) بەدەست بىن.

*) دابهش بونه ئامارييەكان

بۇ دابهش بونه ئامارييەكان سىستەمى ناوهىنان و ژمارەكىدى پەيرەو كراوه لە ئاودانى و كەرتەكاندا رەچاو كراوه و بە پىى ئەم سىستەمەش ناحيە لە ناوجە شارنىشىنەكاندا بەسەر چەند ئاودانىيەكدا دابهش كراوه كە ژمارەيان 4446 ئاودانىيە، و لە ناوجە گوندىشىنەكانىشدا بەسەر كەرتدا دابهش كراوه كە ژمارەيان 9740 كەرتە لە ھەممۇ عىراقدا و ھەر ئاودانىيەكىش بەسەر يەك يَا چەند كەرەكىنەكدا دابهش كراون كە كۆى گشتى يان 6464 گەرەك، ئەمە لە كاتىكدا كە ھەر كەرتىك بەسەر چەند گوندىكىدا دابهش كراوه كە كۆى گشتى گوندەكان لە ھەممۇ عىراق 18896 گوندە، دواتر ھەر ھەممۇ گوندىك و گەرەكىك بەسەر چەند بلۆكىك دابهش كراون ئەويش بە پشت بەستن بە ژمارەي بىناكان كە كۆى ھەممۇ بلۆكەكان لە عىراقدا 70051 بلۆكە.

*) دابهش بونه كارگىرىيەكان

ھەريمى كورستان لە رووى كارگىرىيەوە لە 3 پارىزگا پىكھاتووە كە بە سەر چەند يەكەكانى كارگىرى دابهش كراون بە ناوى قەزا كە ژمارەيان (32) قەزايە لە ھەممۇ ھەريمى كورستاندا و ھەرىيەك لەم قەزايانەش بەسەر چەند شاردى يەكدا دابهش كراون و كۆى شاردى يەكان لە ھەريمى كورستان 128 شاردى يە. ھەر قەزايەك لە يەك يان چەند شاردى يەك پىكىدىت و ھەر شاردى يەكىش بۇ ژينگە شارنىشىن و گوندىشىن دابهش كراوه. ژينگە شارنىشىن بەسەر چەند ئاودانىيەك و ھەر ئاودانىيەكىش بەسەر چەند گەرەكىك دابهش كراوه كە بچووكترىن يەكە كارگىرىيە لە شارنىشىندا. ھەروەها ژينگە گوندىشىن لە ناحيەدا بەسەر چەند كەرتىك و كەرتەكانىش بەسەر چەند گوند دابهش كراون، ئەمەش بچووكترىن پىكھاتە پشت پى بەستراوه لە ناوجە گوندىشىنەكاندا. خشتهى خوارەوە ژمارە قەزا و شاردىكانى پارىزگا كانى ھەريمى كورستان روون دەكتەوە.

خشتهى ژمارە (1) : دابهش بونى ژمارە قەزا و شاردى يەكان بە پىى پارىزگا كان

ژمارەي شاردى يەكان	ژمارەي قەزاكان	ناوى پارىزگا
41	9	ھەولىر
61	16	سىئامانى
26	7	دھۆك

2.2 پىناسە گشتىيەكان

❖ سەرژمیرى

پرۆسەيەكى گشتىيە بۇ ژمارەنى گشت تاكەكانى زىندىوو (عىراقىيەكان و بىانىيەكان)، ئەوانە لەناؤ سنورى جوگرافيايى عىراقدان لە ساتىكى دىيارىكراودا، ھەروەك كۆكرەنەوە و تەياركىدن و ھەلسەنگاندىن و شىكىرنەوە و بلاۋكىرنەوە گشت زانىارىيە ديموگرافى و ئابورى و كۆمەلایەتىيەكانى پەيوەست بەم كەسانە لەخۇ دەگرىت. ھەروەها بۇ زانىنى دابهشبوونى جوگرافيانە و تايىەتمەندىيە حىاوازەكانىان بە بى هىچ لابىدىن يان دووبارە بونەومىيەك.

❖ يەكەكانى كارگىرى

مەبەست لىي ھەريم و پارىزگا و قەزا و ناحيەكانە بەپىى سنورى كارگىرىيان.

❖ ناوندی یهکی کارگیری

مهبہست لیئی ناوندی قهزا یان ناحیه یه.

❖ سنوری شارهوانی

ئه و سنوره یه که لالایه ن شارهوانی کانه و دیاریکراوه بؤ ناوچه یه ک بؤ راپه راندنی خزمەتگوزاری شارهوانی.

❖ شارنشین

ئه و ناوچانه که که و تونه ته سنوری شارهوانی کان.

❖ گوندشین

ئه و ناوچانه که که و تونه ته ده دوه سنوری شارهوانی کان.

❖ گهره ک

گردبوونه و یه کی شارنشینانه دانیشتوانه له بینا و نشینگه (ئافاهی) ای جیگیر یان گه رۆکدا، هاوی یان پهرش و بلاون و ژماره یه کی دیاری کراوی هه یه که لە سەری ریکه و تونون یان له دۆخیکی دان پىیدانراوی ناوچویی دایه و بەمەش له شوینه کانی تر جياده کریتەوە. هەروەھا سنورى ئاشکرای هه یه، له يه ک یان چەند بلۇكىك پىئك ھاتووه.

❖ کەرت

دایه ش بۇنیکی کارگیری بیانه گوندشینه و له گوندیك یان زیاتر پىئك ھاتووه و دانیشتوانی له نشینگه (ئافاهی) ای جیگیر یان گه رۆکدا دەزین کە دراوسىی يه ک یان پهرش و بلاون و ناو و ژماره دیاری کراوی دان پىیدانراوی هه یه له ناوچودا، سنورى ئاشکرای خۆی هه یه. ئە گونجى كەرتىك كەس تىابدا نەزىت.

❖ گوند

گردبوونه و یه کی گوندشینانه دانیشتوانه که تىايىدا كەسانىك لە نېو خانوو یان لارى (كەپر) یان چادرى بە يە كە و لكاودا دەزىن، بە زۆرى سەرقالى پىشە کشتوكالن بەھەموو جۆرە کانی یه و ناوی دیاریکراوی هه یه و لە ناوچودا دان پىیدانراوە و سنورى روون و ئاشکرای هه یه کە لە شوینه کانی تر جيای دەكتەوە.

❖ بلۇك

كۈمەللىك بىنایە کە دەگونجى گەرەك/گوند یان بەشىكى بېت و ئەتوانرى سنورى جىا بىرىتەوە لە سەر زھوی و وىنەی لە سەر نەخشە بىكىشىزى و ژمارە ھىمای بدرىتى، سنورى روون و ئاشکرای خۆی هه یه کە دەتوانرى بە ئاسانى بنا سرىتەوە. لە نزىكە (70-100) خانوو ئاسايى یان كەمتر لە وە بەپىئى حۆرى خانووەكان پىئك دېت. نەرەدى رېزبەندى دەدرىتى لە نېو سنورى گەرەك یان گوند، بەلام بلۇك يەكىك نىھ لە يەكە کارگىرېي پاشت پى بەستراوە كان بەلكو دابەشكەرنى گەرەك، بەمەبەستى ئاسانكەرنى بەرپوھەرنى پرۇسە سەرژىرى.

ریگه‌یه‌کی گشتی یان تایبه‌ته دهچیت بهره‌و دهرازه‌ی بینایه‌ک یان زیاتر، دهگونجی شهقام یان کولان شوسته یان قیرتاو کرابیت یان نه‌کرابیت (خول بیت) ئه‌گونجی رېک بی یان خوار و خیچ، ئه‌گونجی له‌هه‌ردوولووه کراوه بی یان له‌لایه‌که‌وه داخراو بی، دهکریت بی شهقام ناو و ژماره‌ی جیاواز له‌شهقامه‌کانی تر یان کولانه‌ه اوسي یان نزیکه‌کانی هه‌بی، ناکریت ناوی نه‌بیت، دهتوانریت ئه‌مو ناوه‌ی که پیش دهناسریت‌هه سیفه‌تیکی فرمی فرمی هه‌بیت یانیش هیچ سیفه‌تیکی فرمی نه‌بیت.

❖ خانو

بینایه‌کی سهربه‌خویه که له‌سهر خوی و هستاوه و له ژووریک یان زیاتر یان پانتایی تر پیک دیت و سه‌قفيک دای پوشیوه و زور جار دهگونجی به دیواریکی ده‌دکی دهور درابی یان دیواره جبا که‌وه‌که‌ی له بناغه‌وه تا سه‌قف دریز بیت‌هه. دهگونجی سه‌قفی خانووه‌که ته‌نیا له سه‌ر چهند پایه‌یه‌ک رابه‌هستی. دهکریت خانووه‌که سه‌قفی نه‌بیت و له پانتاییه‌ک پیکه‌تیکی که چوار دهوری دیوار کرابیت. و دهکریت خانووه‌که له هه‌ر ماده‌یه‌کی بیناسازی پیکه‌تیکی. دهکری له یه‌ک نه‌وم یان زیاتر پیکه‌تیکی. بیه‌ر خانووه‌که ده‌گایه‌ک یان زیاتر هم‌هیه که له ریگا یان له کولانه‌ه ئه‌گات به هه‌مو و یان زوربیه‌ی به‌شه‌کانی.

خانوو بیه‌ر مه‌بستی نیشته‌جی بیون، بازرگانی، پیشه‌سازی، یان بیه‌ر پیشکه‌ش کردنی خزمه‌ت گوزاری به‌کاردیت. دهکری بکریت به کارگه یان شوینی بازرگانی یان شوینی نیشته‌جی بیون سهربه‌خو یان ته‌لاری نیشته‌جی بیون یان بازرگانی یان عه‌مبار یان سه‌رداب یان کوگا دانه‌ویله یان هه‌ر شتیکی تر.

ئه‌گونجی بینا له ژماره‌یه‌ک خانووی نیشته‌جی بیون پیک هاتبیت و دکو ته‌لاره نیشته‌جی‌یه‌کان یان ئه‌مو نشینگانه‌ی له دوو نه‌وم پیک هاتوون و هه‌ریه‌کیان ده‌گای چوونه ژووره‌وه سهربه‌خویان. له‌کاتی هه‌بوونی یه‌ک ده‌گای چوونه ژووره‌وه هاوبه‌ش، پاشکوکانی بینا ودک (گهراج – دوکان – تواليت – کوگا) به پیکه‌تیکی سه‌ردکی بینا داده‌نریت نه‌وهک بینایه‌کی سهربه‌خو. له سه‌رژمیریدا ئه‌م شوینانه به بینا داده‌نرین:

- زه‌ویی په‌رژین کراو (سیاج دراو) ئه‌گه‌ر هه‌مووی یان به‌شیکی به‌کار هینرایت بیه‌ر نیشته‌جی بیون یان ئیش کردن یان به‌کار نه‌هاتبیت.
- زه‌ویی سه‌قف نه‌کراو که ئیشی تیدا دهکری ودک دروست کردنی بلاک یان کاشی یان به‌رد ... هتد.
- ئه‌مو بینایه‌ی له ژیر دروست کردنایه ئه‌گه‌ر بناغه‌ی بیه‌ر داندرا بیت و هه‌ر چوار دیواری بیه‌ر کرابیت و به‌لای که‌م یه‌ک نه‌ومی سه‌قفی بیه‌ر کرابیت.
- بینای په‌راویز خراو ج به شیوه‌ی هه‌میشه‌بی یان کاتی بیت له کاتی گه‌مارؤسازیدا به بیه‌ر ره‌چاو کردنی ئه‌مو مادده‌یه‌ی پیشی دروست کراوه ودک (چادر، کوخ، چیچ، ... هتد) و له‌سهر زه‌وی یان ئاودا جیگیر کرابیت و بیه‌ر نیشته‌جی بیون یان کارکردن یان هه‌ردووکیان به‌کار هینرایت.
- ئه‌مو نه‌فره هه‌لگر و پاپورانه‌ی که له به‌ندره‌کان و ئاوه هه‌رمایه‌تیکیه‌کانی عیراقدان و به شیوه‌یه‌کی به‌رده‌وام جیگیر کراون و بیه‌ر نیشته‌جی بیون یان بیه‌ر کارکردن به‌کار هینراون.
- عه‌ربانه و بیه‌ر ئوتومبیله‌کان که له سه‌ر زه‌وی به‌شیوه‌ی به‌شیوه‌ی به‌رده‌وام یان کاتی له‌سهر زه‌وی جیگیر کراون له کاتی گه‌مارؤسازیدا ئه‌گه‌ر ودک شوینی نیشته‌جی یان دامه‌زراوه به‌کاره‌ینراون.
- هه‌ریه‌ک له تانکی ئاو و ویستگه‌ی به‌هیزکردنی کارهبا و باخچه و گوره‌پانه گشتیه‌کان و بینای چوکراو که شیاو نه‌بیت بیه‌ر نیشته‌جی‌بیون یان به‌کاره‌ینان گه‌مارؤ نادرین مه‌گه‌ر له‌ناویدا چیشتخانه یان چایخانه یان مالیک هه‌بیت که ئه‌موکات به بینا یان دامه‌زراوه داده‌نریت. هه‌روهها چه‌تر و شوینه‌کانی و هستانی پاس و پرده‌کان به بینا ئه‌زمار ناکرین.

❖ دهرگای سهرهکی چونه ژوورده و بینا

دهرگا یان دهروازه‌یه که بهره‌و شهقان یان ریپه و یان ریگه یان قادرمه بیت و بچیت بهره‌و پیکهاته‌کانی بینا و نهومه‌کانی. دهکریت بینا زیاتر له یه ک دهراگای ودک یه کی هه بیت و ئه وهیان که زورتر به کار دههینریت و دکو دهراگای سهرهکی داده‌نریت.

❖ دهراگای لاوهکی بینا

هم دهراگایه ک یان دهروازه‌یه که مهراجه‌کانی باس کراو له دهراگای سهرهکی چونه ژوورده و نهیانگریته و به دهراگای لاوهکی داده‌نریت.

❖ نمره‌ی سهرزمیری بینا له بلؤکدا

ئه و نمره‌یه که تایبه‌ته به کاره‌کانی سهرزمیری و به بؤیاخ له سه‌ر بیناکان داده‌نریت بؤ ئاسانکرنی کاره‌کانی سهرزمیری. ئه م ژماره‌لیدانه له سه‌ر ناستی بلؤکه، (واته له هه ر بلؤکیک به زماره (یه ک) دهست پی دهکات و بهردموام دهبیت تا دوايین بینا له بلؤکه‌که دا و بهشیوه‌یه که له دواي (یه ک). ئه مه به پی پلانی تایبه‌ت به ژماره‌لیدانه و دهکریت (جا ئه گه ر بلانه‌که ژماره‌لیدانی شار بیت یان لادی).

❖ نمره‌یه که له بینا یه که دا

مه بهست لیی ژماره لیدانی پیکهاته‌کانی بیناکیه له شوقه و دامه‌زراوه‌کان و ماله‌کان ... هتد. بؤ هه ر بهشیک له م پیکهاتانه ژماره‌یه ک داده‌نریت به پی پلانی تایبه‌ت به ژماره‌لیدان و ئه م ژماره‌یه له هه ر بینا یه که دهست پیده‌کات و بهردموام دهبیت تا دوايین يه که بیناکه و به شیوه‌یه که له دواي (یه ک).

3.2 پیناسه سهرهکیه کانی تایبه تمه‌ندیه کانی بیناکان و نشینگه کان و خیزانه کان

❖ جۇرى بینا

• بیناکان پولین دهکرین بؤ:

1. بالاخانه: بینا یه که پیک هاتووه له دوو نهوم یان زیاتر بېبى ره‌چاو کردنی ئهودی که نهومه‌که له سه‌ر زه‌وییه یان له ژیروهه‌یه (زیاتر له يه که‌یه کی نیشته‌جى بیون)، قادرمه‌یه کی هه‌یه له ناوخۇ یان له ددردوه که بؤ هه موو نهومه‌کانی بیناکه به کار دیت و لهوانه‌یه تنه‌نها بؤ مه‌بەستی نیشته‌جى بیون به کاربیت ئه گه ر هەموو يه که کان ھى نیشته‌جى بیون بىن یان بؤ نیشته‌جى بیون و کار کردن به کار دههینریت یان تنه‌نها بؤ مه‌بەستی باز رگانی به کار دیت.

2. خانوو: بینا یه کی بە تنه‌نایه که پیک هاتووه له يه که‌یه کی نیشته‌جى بیون و خیزانیک یان زیاتر به کاری دههینن بؤ نیشته‌جى بیون یان بؤ کار کردن و نیشته‌جى بیون لە یه که‌یه کی نیشته‌جى بیون و خیزانیک یان زیاتر لە کاربیت (چەسپاۋ) و له ژوورىك یان زیاتر پیکهاتبیت.

3. كەپر يان زىخ: لانه‌یه ک یان بینا یه کی سەربەخۆی کاتىيىه بە ماددهى خا و دروست کراوه که زۆر و بهردسته ودک قور، قامىش، گەلائى دار و تەنەکە و تەختەی کانزايى (چىنكۇ) یان تەختە دار و تەنە بؤ نیشته‌جى بیون یان بؤ کار و نیشته‌جى بیون لە یه که کاتىا، به کار دیت.

4. چادر (خىمە) يان رەشمەل: لانه‌یه که له پیستى حوشىر یان خورى یان قوماش دروست دهکریت و دەتوانریت بە ئاسانى بجولىنریت و بگواز ریتە و.

5. كەرەفان: بینا یه کی پیشتر ئاماده‌کراوه، بهشیوه‌یه کی کاتى یان هەميسەيى جىڭىر کراوه و ماددهى سهرهکىي دروست کردنى دار، ئاسن یان چىنكۇيە و بؤ کار یان نیشته‌جى بیون به کار دیت.

6- دامهزراوه یان کارگه: بینایهکه بهکاردیت بؤ کار، داگیر کراوه به دهزگایهکی حکومی یان ناحکومی و دمکریت بهشیکی تایبهتی تییدا بیت بؤ بهکارهیتاني پاسهوانهکان. دمکریت دامهزراوهکه شوینیکی نیشتهجی بعونی بهکوئمهل بیت که له بنه‌هەتدا بؤ له خۆگرتني کۆمهلە کەسانیک دروویت کرابیت که دۆخیک هاویبەش کۆیان دەکاتەوه وەک نەخۆشخانە، بەندیخانە، شوینی نیشتهجی بعونی کریکاران یان قوتابیان، ... هتد. هوتیل و موئیلهکانیش به دامهزراوه دادهنرین.

7- مۆل یان سەنتەرى بازىگانى: بینایهکه چەندىن رۆلى دەبىنیت و له بنه‌هەتدا وەکو ناوهندىکى تەماوا بازىگانى درووست کراوه و بهکاردیت گشت نهوم و پیکھاتەکانى بؤ چالاکىي ئابورى بهکار دەھینرین.

8- لە دروست كەندا: ئەو بینایه يە كە بناغە و چوار دیوار و بەلاي كەم سەققى نهومى يەكەمى بۇيى كراوه (نیشانەکانى روون بن) و هيستا تەواو نەبوبىت و شياو نەبیت بؤ بهکارهینان لە كاتى سەرژمیرى دا.

❖ نشينگە

بینایهکه یان بەشیکە لە بینایهک، شوینى مانهودىه و جىا و سەربەخويە، له بنه‌هەتدا بؤ نیشتهجی بعونى خىزانىك يان زياتر ئاماده کراوه جا بؤ ھەر شتىكىش بهکار ھىنراپىت لە كاتى سەرژمیرىدا. ج لە كاتى گەمارۋسازىدا بهکار ھىنراپىت لە لايدەن خىزانىكەوە يان زياتر، يان داخراو بیت، يان چۈل بیت و كەسى تىا نەبیت. خىزانىك يان زياتر تییدا بن، دامهزراوهەيەك يان زياتر بهکاريان ھىنراپىت، ياخود لە كاتى گەمارۋسازى يان سەرژمیرىدا لە ڙېر درووستكردندا بیت. نشينگەكە چوونەزۈورەوەيەكى سەربەخويەه يە كە بهكاردیت بؤ هاتن و رۆيشتن پىيىدا بە بى ئەمەدە ناچار بن بە نشينگەيەكى تردا تېپەرن. نشينگە لە ژۇورىك يان چەند ژۇورىكى لكاوى خاوهن يەك دەركاى جوونە ژۇورەوە يان چەند ژۇورىكى جىا جىا و ھەروەها پاشكۆكانى پىيىدىت.

بۇ مەبەستى سەرژمیرى و بۇ ئەمەدە كەس لە پرۆسەى ژماردنى دانىشتowan بىن بەش نەبیت، ھەر شوینىك كە لە كاتى گەمارۋسازى يان سەرژمیرىدا كەسيك يان زياتر بە شىيەدەيەكى راھاتوو تىیدا بن و ھىچ شوینىكى ترى نیشتهجی بعونى راھاتوو ترييان نەبیت بە نشينگە دادهنریت تەنانەت ئەگەر بۇ مەبەستى نیشتهجی بعونىش درووست نەكراپىت بۇ نەمۇونە وەک دوکان يان چىشتىخانە. بىنای بەلاۋە نراو كە بۇ نیشتهجی بعونى مرۇف شياو نەبیت، بە نشينگە داناندریت. لەبەر ئەمە نشينگەكان دابەش دەكىن بەسەر ئەمانە خوارەوە:

• يەكەنى نیشتهجی بعونى:

شوینىكى مانهودى جياکراو و سەربەخويە كە بۇ نیشتهجی بعونى خىزانىك يان زياتر ئاماده کراوه، ياخود يەكەيەكى ئامادەنەکراوه بۇ نیشتهجی بعون بەلام خىزانىك وەکو نشينگەيەك بهكارى دەھىننیت لە كاتى سەرژمیرى كردندا و ئەمانە خوارەوە دەگرىتە خوي:

(ا) **خانوو و شوقە:** ئەو شوینىك كە ھەموو يان چەند بەشىكى پېداويسىتىيە بنەرتىيەكانى نیشتهجی بعون (وەك چىشت لىنان، شوینى شووشتن، ئاۋى راكىشراو بە بۇرى و ئاودەست) ا تىیدا بېت جىا لەمەدە لە كاتى سەرژمیرى كردندا چۈل بېت يان خىزانىك يان زياتر لە خىزانىك تىیدا بېت.

(ب) **يەكەكانى نیشتهجی بعونى كاتى:** ئەو شوینانە بە ماددهى خاوى بەردەستى وەك قامىش، گەلائى دار و (بەردى) يان ھەر شتىكى ترى ھاوشىۋە وەکو كۆخ و كەپر درووست كرابن و پىكھاتە سەرەكىيەكانى نیشتهجی بعونيان تىیدا نەبیت.

(ت) **يەكەكانى نیشتهجی بعونى جولۇ:** كە وەك شوینى نیشتهجی بعون بەكار دېن لە كاتى سەرژمیرىدا، وەك چادر، رەشمآل، كەلەك يان كەشتى، فارگۇنەكانى شەمەندەفەر، بەلەم، خانوو سەرئاۋ، ئەو شتانە كە رادەكىيىشىن وەکو كەرەقان، ... هتد.

پ) یه‌که‌کانی نیشته‌جی بونی پهراویز خراو: که درووست نه‌کراون یان نه‌گوپرداون بُو شوینی نیشته‌جی بونی مرؤف به‌لام و هکو یه‌که‌ی نیشته‌جی بون به‌کار هیئراون له کاتی سه‌رژمیریدا، بُو نموونه یه‌که‌کانی نیشته‌جی بون له کوگاکانی دانه‌ویله، ته‌ویله‌کان، گه‌راجه‌کانی گواستنه‌وه، نه‌شکه‌وتکان و شتی تری لهم جورانه. هروده‌ها نه‌و یه‌که‌یانه‌ی که له بنه‌هدا بُو نیشته‌جی بونی مرؤف درووست کراون به‌لام دواتر به‌لاوه نراون و به‌هه‌وی تیکچوونیان گشت خزمه‌تگوزاریه‌کانی ناویان راوه‌ستاون، نه‌گهر له کاتی سه‌رژمیری کردن که‌س یان که‌سانیک تیا بژین.

ج) نه‌و یه‌که نیشته‌جی بونانه‌ی ناو دامه‌زراوه‌کان که که‌سانیک تیایاندا ده‌زین، و هکو نشینگه‌ی پاسه‌وان یان به‌پیوه‌به‌ری دامه‌زراوه‌که.

• نشینگه‌ی گشتی:

جوریک شوینی تره که له رووی درووست کردنه‌وه جیا و سه‌ربه‌خویه و بُو تیدا به‌سهر بردنه و بُو نیشته‌جی بونی کوئمه‌لانیکی گه‌وره‌ی تاکه‌کان درووست کراوه که دوخی هاویه‌ش یان باریکی تایبه‌ت یاخود ئامانجی هاویه‌ش پیکه‌وهیان ده‌به‌ستیت‌وه. به‌گشتی لهم جوڑه شوینانه شتله‌کان هاویه‌ش و هک شوینی چیشت لینان، ژووری دانیشت، شوینی نووستن، گرمماو و ئاوده‌ست که هه‌موو که‌سانی نیو نه‌م نشینگه‌یه به‌هاویه‌شی به‌کاریان ده‌هیین و بريتین له:

(أ) نه‌و بینایانه‌ی مانه‌وه تیایاندا به کری ده‌سته‌به‌ر ده‌بن و هک هوتیله‌کان، موتیله‌کان، پانسیونه‌کان و نه‌و خانووانه‌ی ژووری راخراو به کری ده‌دهن.

(ب) نه‌و شوینانه‌ی مانه‌وه تیایاندا به شیوه‌ی کوئمه‌لانی گه‌وره‌ی خه‌لکانیکه که ئامانجیکی گشتی هاویه‌ش یان به‌رژه‌وهندی هاویه‌ش پیکه‌وهیان ده‌به‌ستیت‌وه و هک نه‌خوشخانه‌کان، به‌شه ناوخوییه‌کان، که‌نیسه‌کان، زیندانه‌کان، خانووه‌کانی چاودییری کوئمه‌لایه‌تی، خانووه‌کانی په‌کمه‌وتیه و به‌سالاچووه‌کان، شوینه‌کانی مانه‌وه‌ی ره‌بهن و راهیبه‌کان، دیره‌کان و که‌نیسه‌کان که ئهم شوینانه له کاتی سه‌رژمیری کردندا شوینی مانه‌وه‌ی راهاتوو بن.

(ت) بینای ئاماده کراو به مه‌به‌ستی مانه‌وه‌ی کاتیی نه‌و که‌سانه‌ی چالاکی یان به‌رژه‌وهندی هاویه‌شیان هه‌یه و هک سه‌ربازگه‌کان، که‌مپی ئاواره‌کان، که‌مپی کریکارانی چالاکییه‌کی تایبه‌ت.

❖ هوتیل یان خانه‌ی پشوودان یان کوئمه‌لگه‌ی گه‌شتیاری

بینای درووست کراوی جیگیرن و به‌رامبه‌ر به کری دیاریکراو حه‌وانه‌وهیان تیا ده‌کریت.

- بەشى ناوخۆسى:** شوینی مانه‌وه‌ی جیاکراون و لەسەر خۆی وەستاوه و تایبەت به نیشته‌جی بونی کوئمه‌له خه‌لکانیکی دیاریکراو که به‌رژه‌وهندی هاویه‌شیان هه‌یه درووستکراوه، و هک قوتابیه‌کان له به‌شه ناوخوییه‌کان یان خانه‌ی مانه‌وه‌ی پیشکه‌کان و هی تر.
- خانه‌ی چاودییری کوئمه‌لایه‌تى:** به ده‌گایه‌کی بى قازانچ داده‌نریت که بُو چینیکی دیاریکراوی دانیشت، به‌خۆرابی خزمه‌تگوزاری پیشکه‌ش ده‌کات، و هک خانه‌کان چاودییری کردنی به‌سالاچووان و خانه‌کانی چاودییری کردنی نه‌وجه‌وانان و هی تر.
- دەزگا تەندرۆستیيەکان:** کوئمه‌له بینایه‌کی درووستکراون که چاودییری تەندرۆستی و چاره‌سەر پیشکه‌ش به دانیشت، ده‌کەن به گشتی.
- خانه‌کانی پەرسەش:** مزگەوت، که‌نیسه و دیر و شوینه‌کانی تری پەرسەش که تایبەتن به جى به‌جى گردنی رېتمايیه ئایينىيەکان.
- یه‌که‌کانی چاكسازى و بنكه‌کانی پۈلىس:** بريتین له و بینا حکوميانه‌ی ئەركىكى فەرمى پیشکه‌ش ده‌کەن و له چوارچیوه‌ی دادپه‌روھرى و ياسادا و هک زیندانه‌کان.

بەكه‌کانی نیشته‌جی که که‌سانیک تىيدان: کوئمه‌له بینایه‌کن که به جیگیری درووستکراون بُو مانه‌وه‌ی کوئمه‌له خه‌لکانیکی زۆر نه‌وانه‌ی ئامانجی هاویه‌ش یان به‌رژه‌وهندی تایبەتی هاویه‌ش پیکه‌وه گریيان ده‌دات، و پیویسته ژماره تاکه‌کان لهم شوینانه‌دا 6 که‌س یان زیاتر بن.

- کۆمەلە چالاکى و داهاتىكىن كە لە لايەن خاودنىك يان بەرپۇدەرایەتىيەك بەرپۇدەدبردىت بۇ بەرھەم ھىئانى كۆمەلېكى ھاورەگەمزرى كاڭا و/يان خزمەتگۈزارى كە لە يەك شوينى حوكىفىدا دەكىرىت و ئەبىت ئەم مەرجانەي خوارەوە لە دامەزراودەكەندا ھەبىت:
- 1) ئەنجامدانى چالاکىيەكى ئابورى، واتە دامەزراوهكە خزمەتگۈزارى و/يان كاڭا پېشىكەش بە كەسانى تر بىكەت.
 - 2) ھەبۇونى شوينىكى حىيگىر، لەو شوينەي كە تىيىدا ھەلکەوتتۇوە جىيگىر بىت و ئەمە بە گشتى بىنايەكى سەربىھە خۇ يان بەشىك لە بىنَا يان كۆمەلە بىنايەكى لەتەنېشىت يەك دەبن و لە يەك شوينىشدا (لە نىيۇ پەرژىنېكىدا)، كە دەكىرىت كارگەيەك، قوتاپخانەيەك ياخود دەزگايەكى حکومى يان بازركانى بىت. ئەو كەل و پەلەنەي جولاؤن و كارىك دەكەن بە دامەزراوه داناندرىن تا ئەو كاتە تايىەتمەندىي جولانىان لە دەست بەدن و حىيگىر بىن لەسەر زھوى يان لەسەر ئاو (وەكۇ عارەبانەي جولاؤ يان ئۆتۈمبىل يان فرۇشىيارى گەرپۇك). ھەروەها شوينى كارگىرىنى تايىەت بە درووستكىرىنى بىنَا يان رىيگا يان بەگشتى ھەر پەرۋەزىيەكى تر بە دامەزراوه داناندرىن وەكۇ خانووى ئامادەكراوى تايىەت بە ئەندازىيار و كرييكارەكان. ھەروەها گۇپەكان و بىنَا شوينەوارىيە كۈنەكان و ئەو بىنايانە بەلاوه نزاون بە دامەزراوه ئەزىز ناكىرىن مەگەر لە ناويان چايخانە يان قاوهخانە يان ھەر دامەزراوهىيەك تر ھەبىت كە خزمەتگۈزارىيەك پېشىكەش بىكەت و ئەوکات بە دامەزراوه دادەنرىت و گەمارق دەدلىت و ژىمارە بۇ دادەنرىت.
 - 3) ئەگەر خاودنى ھەبىت جا ج يەك كەس بىت يان ھاوبەشىيەك ھەبىت لە نىوان چەند كەسانىك يان كەسايەتىيەكى (اعتبارى).
 - 4) بۇونى يەك بەرپۇدەر (بەرپۇدەبرەنېكى تاك).

❖ ماددهى سەرەتكىي دیوارى دەرەوەي بىنا

ئەو مادده سەرەتكىيە كە لە درووست كەردى دیوارى دەرەوەي بىناكەدا بەكار ھاتووە دەكىرىت كەرپۇج، بەرد، بلۇك (پارچەي كۈنكىرىتى)، پارچەي بىناي ئامادەكراو، قور، تەختەي كانزاپى (چىنكۇ)، تەختەي دار يان شتى تر بىت.

❖ سالى درووست كەردى بىنا

مەبەست ئەو سالە يە كە بىناغەي سەرەتكىي بىناكە تىايىدا داندرأوە.

❖ مەبەستى ئىيىستاي بەكار ھىئانى بىنا

مەبەست چۈنۈھەتىي بەكار ھىئانى بىناكەيە بە چاپۇشى كەردىن لە مەبەستى سەرەتكىي درووستكىرىنى بىناكە. دەكىرىت بۇ نىشته جى بۇون و كارگىرىن لە يەك كاتدا بەكار بىت بۇ نموونە ژۇورىكى نىشىنگە وەكۇ نۇرىنگە پېشىكى بەكار بىت و ئەھۋىز وەك يەكە نىشته جى بۇون بەيىنەتەوە. دەكىرىت ئەندامانى خىزان تىيىدا بن و دەشكىرىت بەم شىۋازانەي خوارەوە بىت:

- 1- خىزانىك تىيدا بىت:** يەكەيەكى بىناكەيە كە چەند كەسانىك يان ئەندامانى خىزانىك تىادا دەزىن لە كاتى ئەنجامدانى گەمارۋسازى يان سەرژمېرىدا.
- 2- نشىنگەي داخراو:** يەكەيەكى بىناكەيە كە كەسانىك تىيدان بەلام لە كاتى گەمارۋسازى يان سەرژمېرىدا ئامادە نىن و دەكىرىت سەردانى خىزانىكى تريان كردىت يان ئەركىك جى بە جى بىكەن يان خەرىكى گەشت و گوزار بن لە ناوهەوە يان دەرەوەي ولات، واتە بۇ ماوهىيەكى كورت نائامادە بن.

- 3- نشینگه‌ی چوّل (که‌سی تیا نییه):** یه‌که‌یه‌کی بیناکه‌یه که له کاتی گه‌مارؤسازی یان سه‌رژمیریدا که‌سی تیدا نییه، یان بو به‌کرئی دانه (راخراو یان ناراخراو بیت) یان دانیشتونه‌که‌ی بو ده‌رهوه و لات کوچیان کردبیت و نشینگه‌که‌یان بو به‌سهر بردنی پشووه‌کان و مؤله‌تکان پاراستبیت یان به‌دواییانه دروستکردنی ته‌واو بووبیت یاخود به هر هؤکاریکی تر.
- 4- نشینگه‌ی گشتی:** هر ودک له پیناسه‌ی نشینگه‌ی گشتیدا هاتووه.
- 5- هؤتیل:** بیناکراویکی جیگیره که له به‌رامه‌ر کرییه‌کی دیاریکراودا حه‌وانه‌وه دهسته‌به‌ر دهکات.
- 6- دامه‌زراوه‌ی کارکمر:** دامه‌زراوه‌یه‌که که چالاکیه‌کی ئابووری دیاریکراو تییدا ئهنجام دهدربیت و دهکریت به‌رهه‌م هینانی کالا و/یان پیشکه‌ش کردنی خزمه‌تگوزارییه‌ک بیت له ماوه‌ی گه‌مارؤسازی و زماره‌کردندا.
- 7- دامه‌زراوه‌ی داخراو:** دامه‌زراوه‌یه‌که که چالاکیه‌کی ئابووری تییدا ئهنجام دهدربیت به‌لام له کاتی گه‌مارؤسازیدا به شیوه‌یه‌کی کاتی راوه‌ستاوه ج به‌هوي سه‌خېتى كردنی بینا دامه‌زراوه‌که یان کەل و پەلەه‌کانیه‌وه بیت یاخود به‌هه‌وي وەرزى بۇونى چالاکیه‌که یان هر هؤکاریکی تر بیت.
- 8- دامه‌زراوه‌ی چوّل:** دامه‌زراوه‌یه‌که که هیچ چالاکیه‌کی ئابووری تییدا ئهنجام نادریت له کاتی گه‌مارؤسازیدا ج به هوي ئه‌وه بیت که تازه درووستکرابیت و هیشتا دهست به‌کار نه‌بووبیت یان مه‌بەستی فرۇشتىن یان به‌کریندانیان هەبیت.

❖ چالاک

- سروشتن ئهو کارهیه (جوئری کار یان به‌رهه‌مه‌که‌ی) که دامه‌زراوه‌که ئهنجامی ده‌دات له‌ناو یه‌که‌ی بینا دا و ئه‌کریت يه‌کیک له‌مانه‌ی خواروه بیت:
- 1- چالاکی کشتوكائى: به‌رهه‌م هینانی کشتوكائى له خۆ ده‌گریت به گشت لقە‌کانییه‌وه ودک رووه‌کى، ئازەللى، راو، دارستان، به‌رهه‌مه‌هینانى ئازەلەکان و پەلەمودر و ئەوانى تريش که له بیناکەدا ئهنجام دهدريي ودک چاندى درەخت و به‌رهه‌م له شينايىي پەرژىن کراوه‌کان و نەمامگەکان، به‌خىو كردنى ئازەللى چوارىيى و پەلەمودر و ئازەلەکانى تر و ئاماده‌کردن و پەرەپىدانى تو بۆمەبەستى چاندن و زىادبۇون. بو نموونه چالاکیه‌کانى پەيوەندىدار به كشتوكائى ودک چاندى به‌رهه‌مى كشتوكائى تۆ بۆ مەبەستى چاندن و زىادبۇون ئازەللىك، راو، دارستان، چالاکیه‌کانى دواي دروپىنه (دواي به‌رهه‌م هاتن)، ئاماده‌کردن و پەرەپىدانى تو بۆ مەبەستى چاندن و زىادبۇون (تكاپر)، ... هتد.
 - 2- چالاکی پىشەسازى: ئهو چالاکیه‌یه که پەيوەندىيى ھەيىه به دەرھىنانى سامانى كانزا يى و کالا فلزىيەکان ودک به‌کانزا كردن و دەرھىنانى نەفتى خاو، گازى سروشتن، گوگرد، فۆسفات، ... هتد.
 - 3- به‌رهه‌مه‌هینانى کالا پىشەسازىيە گۇرداوه‌کان چالاکیه‌که که پەيوەندىداره به به‌رهه‌مه‌هینانى کالا پىشەسازى له رىگاى گۇرپىنى پىداویستىيە ھاوكاره‌کان بو ئهو به‌رهه‌م نوييانەيى که له مواسەفاتەکانيان جىاوازن لەگەل ئهو كلايانەيى که هؤکاربۇونه بو به‌رهه‌مه‌هاتنیان لە رىگاى به‌كارھىنانى کار و سەرمایه و رېكخىستن و ئەوانەش که له بینا دا ئهنجام دهدريي ودک ئاماده‌کردن و پاراستنى گۆشت و به‌رهه‌مه‌کانى و ماسى و سەۋەذوات و مىۋەکان، پىشەسازىي زەيت و رۇن، پىشەسازىي به‌رهه‌مه‌کانى شىر، ھارپىنى دانه‌ۋىلە، به‌رهه‌مه‌کانى نانهواخانەکان، كاكائۇ و چۆكۈلىت و هەر پىشەسازىيەكى تر، چاپ كردن و ئهو خزمەتگوزارىيائى پېيەدەن بىيە، پىشەسازىيە كيمىائىيەکان، پىشەسازىيەكانتى دەرمانسازى، پىداویستىيەكانتى خاۋىن كردنەوه، كاتىزىرەکان، ئامىرەکانى تايىبەت به بىيىن، يارىيەکان، گەوهەرەکان، چاڭىرىنەوهى ئامىر و كەرسەتەکان، پاڭىرىنەوهى ئاو، درووستکردنى بىينا و رىگا، تىڭدان، ... هتد. ھەرودەها به‌رهه‌مه‌هینانى وزەى كارەبا و كۆكىرنەوه و پاڭىرىنەوه و دابەشكىردنى ئاو.

- 3- چالاکی بازرگانی: ئەو چالاکیيەيە كە پەيوەندى بە كارى بازرگانى ھەيە بە ھەموو جۇرەكانييەوە (كېپىن و فروشنى كالاكان) لەگەل ئەو چالاکیيە بازرگانيانى پەيوەندىيان پېيە ھەيە، و ھەروەها بازرگانىيە پەراوىزىيەكانيش دەگرىتە خۆى (قازانچەكانى بازرگانىيە بچووکەكان) ئەوانەيە لە كارى بازرگانى بچووکەوە بەدەست دىن
- 4- چالاکی خزمەتگۈزارى: چالاکیيەكە كە پەيوەندى بە دەستەبەر كردى ئەو خزمەتگۈزارىيەنەو ھەيە كە پىشكەشى تاكەكان و خىزانەكان دەكىرىت وەك خزمەتگۈزارىيەكەنى پېشىكى، پەروردەبىي، ئاسايىش و بەرگرى، ... هەند.
- 5- چالاکىيەكەنى تر: گشت ئەو چالاکىيەكەنى كە لە چالاکىيەكەنى پېشىرتدا نىن و باسيان نەكراوه، وەك ئەو خزمەتگۈزارىيەنەي پەيوەندىيان بە تەندرەوستى مەرقەوە ھەيە، چالاکىيە پىشەبىي و زانستى و تەنكىيەكەن، چالاکىيەكەنى بەكىرى دان و بەكىرى گرتىن، چالاکىيەكەنى خزمەتگۈزارىيەكەنى پاشتوانى كردن، چالاکىيەكەنى ئاسايىش و چاودىرى كردن، چالاکىيەكەنى خزمەتگۈزارىيە تاكەكەسىيەكان، چالاکىيەكەنى بىنارىدن و دروست كردن، گواستنەوە و كۆگايى كردن، پەيوەندىيەكان، بىمە، ... هەند.

❖ كەرتى كار

ھەلکەوتەي دامەزراوهىيە لە رۇوى ئەو چالاکىيە دەست نىشانكراوهى كە تىيدا دەكىرىت و يەك لەمانەي خوارەوەيە:

- **حەممى:** ئەگەر خاوندارىتىي دامەزراوهەكە بگەرپىتهوە بۇ حەممەت بە بى رەچاو كردى ئەوهى ئايادا ئەوهى كارەتىيادا دەكىرىت كارگىرپىيە يان رىكخراوهىي، و پارەدار كردى بەشىۋەي ناونەندىيە، وەك دىوانى وەزارەتكان.
- **گىشتى:** ئەگەر خاوندارىتىي دامەزراوهەكە بگەرپىتهوە بۇ حەممەت كارىكى بەرھەمھىتلىنى تىادا ئەنجام بىرىت و پارەداركىردى لە لايەن خۆيەوەيە (يان كەسىكەمەدەيە)، وەك كۆمپانيا بازرگانى و پىشەسازى و گواستنەوەبىيەكان ... هەند.
- **تىيەڭلۇ:** ئەگەر سەرمایەي دامەزراوهەكە بە شىۋەيە ھاوبەش بىت لە نىيوان كەرتى تايىبەت و كەرتى حەممى بە بى رەچاو كردى ئەزىزىيە هەر يەكەيان.
- **ھەرەمەزى:** ئەو دامەزراوانەن كە خاوندارىتىيان دەگەرپىتهوە بۇ كۆمەلە ھەرەمەزىيەكان، و سەرمایەكەشى لە پىشكى بى سنور پىئىك دىت.
- **تايىبەت:** ئەو دامەزراوهىيە كە خاوندارىتىيەكەى بۇ تەنها يەك كەس يان كۆمەلە كەسانىكە لە دەستە كۆمپانياكە بگەرپىتهوە بە بى رەچاو كردى ئەنەن ياسايىي دامەزراوهەكە.
- **بىيانى:** ئەگەر خاوندارىتىي دامەزراوهەكە بە تەواوى بۇ كەرتى تايىبەت بگەرپىتهوە و كەسەكەمش عىرماقى نەبىت ياخود كۆمپانيايەك بىت و لە لايەن كەسانى بىيانىيەوە بەرپىوه بىردرېت.

❖ خىزانى ئاسايى

خىزانى ئاسايى بۇ مەبەستەكانى سەرژمېرى پىتاسە دەكىرىت و برىتىيە لە كەسىكى يان كۆمەلە كەسانىكە كە پەيوەندىي خىزانيان ھەبىت يان نەيانبىت و لە تەواو يان بەشىكى يەكەيەكى نىشەجى بۇوندا بىزىن و لە خواردن و شتە پىويىستەكانى ترى ژياندا ھاوبەش بن و خىزانى ئاسايى دابەش دەبىت بۇ:

- (1) **خىزانى پېكھاتوو لە تەنها يەك كەس:** خواردن و كارە پىويىستەكانى ترى ژيان بە تەننیا ئەنجام دەدات بى ھەبۇونى پەيوەندى بە كەسىكى تر، وەك كۆمەلە كەسانىكە كە نشىنگەيەكى ئاسايى (خانوو يان شوقە) يان ھۆتىل يان شويىنېكى گەشت و گۈزارى دەزىن و ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پېكەوەيان نابەستىتەوە و ھەر يەكىكىان بۇ بىزىوئى خۆى پېت بە خۆى دەبەستىت.
- (2) **خىزانى پېكھاتوو لە چەند كەس:** كۆمەلېكى دووکەسى يان زياتر كە پېكەوە دادەنىشىن و سەرۆكى خىزانيان ھەيە و لە بەدەست ھىننانى خوراڭ و پىداوېسىتىيەكانى ترى ژياندا ھاوبەشىن و دەكىرىت بۇودجەيەكى ھاوبەشىان ھەبىت و يان نەيانبىت (پېكەوە بەشدارى بکەن لە

خرجیه کاندا له داهاتی سهروکی خیزانه وه یان هندی له ئەندامانی خیزانه وه، دەگریت پەیوهندیبیه کی خیزانی پیکەوەیان بېھستىتەوە یان نەیانبەستىتەوە یانیش ھەردۇو حالتە تىكەلاؤ بن، و ئەندامانی خیزان له ھەموو یان بەشىکی ژەمەکانی خواردن ھاوبەش بن.

ھەركەسیک بە شیوه کی کاتى له دەرەوەي ولات بىت و دواي ماودى كەمتر لە سايىك بگەپتىتەوە و لەگەن خیزانەكەدا بزىت بە ئەندامى خیزان دادەنرىت، بىچگە له قوتابيان و نەخۆشەكان كە به بى رەچاو كردى ماوەي مانەوەيان لە دەرەوەي ولات بە ئەندامى خیزان ئەزمار دەكىين.

مەرج نىيە ھەركەسیک لە خەرجىيە کانى خیزاندا بەشدار بىت ئەندامى خیزان بىت، بۇ نموونە ئەو باوکەي بەرددوام لە دەرەوەي ولات خەرىكى كاركىرنە و بۇ ھاوسەر و مندالانى خەرجى دەنرىت بە ئەندامى خیزان دانانرىت مەگەر لەكتى سەرزمىرى كردىدا لە گەن خیزانەكەيدا بىت.

دەگریت خیزان بەي شوینى مانەوە بىت و كەن و پەلى خۆى لەگەن خۆيدا بگېرىت و لە سەر شەقام يان بەرددەگاى بىناكان يان لەسەر شوستەكان يان لە ھەر شوینىكى ترى لەو جۆرە بخەۋىت.

❖ خیزانى بەكۆمەل ❖

كۆمەلە كەسانىكى كە لە نشىنگەيەكى گشتىدا دەمینىنەوە و ھىچ پەیوهندىبىه کی خیزانى پیکەوەيان نابەستىتەوە و لە ئامادەكارىيە کانى ژياندا بەشدارى لەگەن يەكتىدا ناكەن، بۇ نموونە مىوانانى هوتىل، زىندانەكان، قوتابيان، يەتىمەكان، بەسالاچۇوان و پەككەوتۈوان، و ھەرودەن ئەو كەتكارانە بىكەوەن لە نشىنگە گشتىيەكەندا. ئەو سەربازانە لە سەربازگەكان يان دامەزراوەكانى ترى سوپا دان ئەم پىناسەيە نايانگرىتەوە و لە سەرزمىرىدا لە گەن خیزانەكانياندا دەنۈوسرىن.

پىويستە رەچاوى ئەوەش بىرىت كە لە هەندى نشىنگە بەكۆمەل دا خیزانى ئاسايى ھەن، بۇ نموونە خیزانى بەرپۇبەرلى هوتىل كە لە شوينىكى تايىبەت لە هوتىلەكەدا ژيان بەسەر دەبەن يان بەرپۇبەرلى نەخۆشخانە و خیزانەكەي، يان بەرپۇبەرلى زىندان و خیزانەكەي، بۇ يە زانيارىيەكانيان لە گەن زانيارىيەكانى خیزانى ئاسايىدا وەرددەگىرىن. ھەرودەن كۆمەللىكى 6 كەسى يان زىاتر كە لە نشىنگەيەكى ئاسايىدا دەزىن و ھىچ پەیوهندىبىه کی خیزانى پیکەوەيان نابەستىتەوە و ھەرىكەكىيان لە بىزىو خۆيدا پشت بەخۆى دەبەستىت و لەوانەيە لە هەندى ژەمى خواردىدا لەگەن كەسانى تر ھاوبەش بن بە خیزانى بەكۆمەل دادەنرىن، بۇ نموونە ئەو كەتكارانە لە شوينى كاركىرندا دەزىن يان ئەو كەسانە بىكەوە لە شوقە يان خانووپىكادان. بەلام ئەگەر ژمارە ئەو كەسانەي ھىچ پەیوهندىبىه کی خیزانى پیکەوەيان نابەستىتەوە 5 كەس يان كەمتر بىت ئەمانە بە خیزانى بە كۆمەل داناندرىن بەلكو بە خیزانى ئاسايى ئەزىز دەكىرىن. ھەرودەن لە خیزانى بەكۆمەلدا ئەو كەسانەي نائامادەن بە ئەندامى خیزانەكە داناندرىن.

❖ سەرۆكى خیزان ❖

ئەو كەسىيە كە بە شىوه راھاتوو لەگەن خیزانەكەيدا دەزىت و لە ناو و لەندايە و بەم ناوه لەناو ئەندامانى ترى خیزانەكەدا دەناسرىتەوە بە بى رەچاو كردى رەگەزى ئەو كەسە بەلام ئەبىت تەمەنى لە 12 سال كەمتر نەبىت. بەگشتى ئەم كەسە خاوهنى دەسەللاتە و بەرپرسە لە دانانى رىكارى تايىبەت بۇ كاروبارى ئابورىي خیزان و دەگریت كەسانى تر لەمەدا ھاوكاري بکەن. مەرج نىيە ئەو كەسە بىت كە بەتەمەمنىتىن بىت يان دەرامەتى لەوانى تر زىاتر بىت بەلام مەرجە كە پەیوهندىبىه کی خزمایەتى ھەبىت لەگەن ھەموو یان بەشىكى ئەندامانى خیزانەكەدا.

❖ خاوهندار ❖

- که سیک ناسایی یان که سایه تیپه که ئیعتبارییه که له رووی به ریوه بردنوه دهسه لاتداره به سه کاری خاونداریتیه کشتوکالییه که ود، و به پیی نه با به تانه که ریگه پیدراوه بپیار وردەگریت و به رپرسیاره تیپه تەکنیکی و ئابورییه کانی تایبەت به خاونداریتیه که له سه شانیه تى.
- ئەگریت راسته خۆ یان له ریگای بریکاریکەود به رپرسیاره تیپه کانی به ئەنjam بگەیەنیت و ئەمانەی خواردەد به خاوندار داده نرین:
- ✓ ئەو کەسە خاونداریتیه کى کشتوکالی بە ریوه دەبات (خاونى بیت یان به کرئ بیت یان به ریوه بەری بیت) جا ج تەنها رووه کى بیت یان تەنها ئازەلی بیت یان هەردووكیان بیت پېکەوە، لە ناوچەی شوینى نیشته حى بۇونى بیت یان له ناوچەيەکى تر بیت و خۆ بە ریوه بیبات.
 - ✓ زوپییه کى به کرئ گرتبیت و بۇ کاروباری کشتوکالی بە کاری بھینیت.
 - ✓ زوپییه ک بە کار بینیت کە هي خۆی نەبیت و بە کریش نەبیت و مافی سوود لى و دەگرتنى به خۆی دابیت و بۇ بە رەمەھینانى کشتوکالی بە کاری بھینیت.
 - ✓ ژمارەدەک درەختى لە بن دەست دابن تەنامەت ئەگەر مافی هەلسوكەوت كردىشى نەبیت بەرامبەريان.
 - ✓ چەند ئازەلیکى لە بن دەست دابن بە مەبەستى سوود وەرگرتن لهوان یان له بە رەمە کانیان بۇ کاری بازگانى یان فرۆشتى بە رەمە کانیان وەکو گۆشت، شیر و (مشتقاته)، پیست و صوف، يان چەند شانەيەکى هەنگۈين يان پەلەمەر يان كىلگەی پەلەمەر يان كارگەی هەلینەرى جوجکە لە بن دەست دابن.
 - ✓ ئەگەر دامەزراوهى حکومى و كۆمپانيا و كۆمەلەی هەرەزبەرەتىپەك هەبیت کە خاونداریتیپەك کشتوکالی بە ریوه بیبات يان كاری پېپکات، ئەوا بە خاوندارى کشتوکالی داده نریت. دەگرتىت زوپییه کى کشتوکالی يان ئازەل يان مېش هەنگ لەزىر دەستى خاونداردا بن ياخود دەگرتىت لە يەك كاتدا دوو يان زياتر خاونداریتى کشتوکالی بە ریوه بیبات لە جۆرەكانى بە رەمە كشتوکالى. ئەگەر وەکو يە كەيەكى سەربە خۆي کشتوکانى بە ریوه بېدریت و يەك بە ریوه بە رايەتىي هەبیت و هۆكارەكانى بە رەمە هىنان ھاوبەش بن، وەکو هيىزى كار و ئامىرەكان و ئامرازەكان و ئازەلەكان، ئەوا وەک خاونداریتىي کشتوکالى ئەزىز دەگرىن.

❖ خاونداریتى

رووبەریکە لە زوپییه کە هەمووى يان بەشىكى بە کار ھاتووه بۇ مەبەستە كانى بە رەمە هىنانى کشتوکالى و كارگىرېيە کانى وەکو يە كەيەكى سەربە خۆي کشتوکالى لە لايەن تاكە كەسيك يان لەگەل چەند كەسانىكى تر بە ریوه دەبىردىن، بە بى رەچاو كردى خاونداریتى يان كيانى ياسايىي يان رووبەر يان هەلکەمەتكەي. هەروەها ئەو يەكە و دامەزراوانە ئازەل يان بە رەمە مى ئازەل تىاياندا بە رەمە دەھىندرىن بە خاونداریتىي کشتوکالى داده نرین.

❖ بە رەمە مى رووه کى

برۇشكە كىلگەيە سەرەكىيە كان (وەکو گەنم، جو، بىرنج، گەنمەشامى، پەتاتە، گولى گولە بەرۋەزە، پەمۇ) لە خۆ دەگرتىت. هەروەها بەرۋشكە لاؤەكىيە كان و سەوزەوات (وەکو باقلە، نىسک، لۇبىا، ماش، وىنجە، تەماتە) و باخەكانى خورما و مىۋە و باخى ھاوبەش و دارستانە كان و هەموو جۆرە نەمامگەيەك وەکو نەمامگەي درەخت، دارى جوانى و دارەكانى دارستانە كان لە خۆ دەگرتىت.

❖ بە رەمە مى ئازەل

بە خىو كردى ئازەل و بە رەمە هىنانى ئازەل و بە رەمە كانى ئازەل كە برىتىن لە مەر، چىل و گا، بىز، گامىش، حوشىز، كىلگەكانى پەلەمەر، كىلگەكانى ماسى، شانەكانى مېش هەنگ و هي تر، لە خۆ دەگرتىت.

بهشی سیبیه م

ریکار

1.3 پرسیارنامه‌ی سه‌رژمیری

ژووری عمه‌لیاتی سه‌رژمیری گرنگی دا به بواری به کار هینانی ته‌کنه‌لوزیای نوی و ئاماده‌کاری بو بازدانیکی چوونایه‌تی له بواری دانان و جي به‌حی کردن به پشت بهستن به نویترین ئاموزگاری‌یه نیوده‌وله‌تیه‌کان له باره‌ی سه‌رژمیری‌یه دانیشتوان و نشینگه‌کان له 2010 دا و بندهما و ئاموزگاری‌یه‌کانی نه‌ته‌وه یه‌کگرتووه‌کان له جي به‌حی کردنی سه‌رژمیری‌یه‌کان بو گهیشن به چوارچیوه ئاماری‌یه‌کانی همه‌لایه‌نه و به‌ووردکاری‌یه‌وه له باره‌ی بیناکان و تایبه‌تمه‌ندیه‌کانیان و خیزانه‌کان، ئه‌مانه‌ش له ریگای:

- 1 به‌کاره‌تیانی سکانه‌ری زیرهک له داگرتني پرسیارنامه‌کانی سه‌رژمیریدا، به مه‌بهستی و درگرتني خیرا و ووردی زانیاری‌یه‌کان و دوروی کردن له همر جورهه هلهه یان لایه‌نگیری‌یه‌ک له داگرتني داتاکاندا. هه‌روهک دواى گه‌رانه‌وه‌ی پرسیارنامه‌کان له کاری مه‌یدانی‌یه‌وه دهست کرا به روپیواندی پرسیارنامه‌کان و چاره‌سه‌رکردنیان له ریگای به‌رناهه‌ی تایبه‌ته‌وه. بو گهیشن به‌مانه پرسیارنامه‌کانی سه‌رژمیری به ریگای‌کی نویوه دیزاین کران و بو یه‌که‌مجار له میزرووی سه‌رژمیری‌یه‌کانی عیراق شیوازی توماری تایبه‌ت به‌کار هات که له 25 په‌پی دوروو و به قه‌باره‌ی A3 پیکه‌تابوو. تویزه‌ری مه‌یدانی و‌لامه گونجاوه‌کانی دنووسی یان له چوارگوشه تایبه‌ت‌کاندا دایدنا و بو دهستکه‌وتني ئه‌نجامه‌کان له ماوهیه‌کی زور کورتا له ریگای سکانه‌ری زیره‌که‌وه راکیشان و ودرگیران که ئه‌مه‌ش پیویستی به ژیرخانیکی لیهاتوو هه‌بوو. هه‌روهها پیویستی هه‌بوو به ئاماده کردنی کادیری مرؤیی و پیشخستنی لایه‌نه ته‌کنیکی‌یه‌کان به لیهاتووی‌یه‌کی به‌رزه‌وه.
- 2 هه‌لسوکه‌وت کردن له‌گه‌لن ته‌کنه‌لوزیای نوی و‌کو سیسته‌می زانیاری‌ی جوگرافی (GIS) له ئاماده‌کاری‌یه‌کانی سه‌رژمیری له سه‌ر سیسته‌مکه‌ه له داهاتوودا) له ریگای به‌کار هینانی سیسته‌مکانی زانیاری‌ی جوگرافی (GIS) له ئاماده‌کاری‌یه‌کانی سه‌رژمیری و پیشانداني ئه‌نجامه‌کانی سه‌رژمیریدا.
- 3 درووستکردن نه‌خشنه‌ی جوگرافی‌ای و ئاماده‌کردنیان بو هه‌موو ئه‌هو که‌سانه‌ی له کاره مه‌یدانی‌یه‌کانی سه‌رژمیریدا کاریان دهکرد ئه‌هويش به پشت بهستن به وینه ئاسمانی‌یه نوییه‌کانی ئه‌هو ساله که له لیزنه‌کانی سه‌رژمیری‌یه‌وه دهست پیدکات تا به بژمیره‌کانه‌وه کوئتایی دیت.
- 4 دیزاین کردن و دهست نیشانکردنی ناوهر‌وکی پرسیارنامه‌ه له ریی بابه‌ت و مواسه‌فاته‌کان بو ئه‌وه‌ی به‌رناهه و داتابیسی بو دابندریت.
- 5 ته‌یار کردنی ژیرخانه‌کان و دهست نیشانکردنی بنکه‌کانی کارکردن له ناوهدن و له هه‌ریمدا به هه‌موو ئه‌هو ئامیر و که‌رهستانه‌ی تایبه‌ت به پرۆزه‌که که بنکه‌کان پیویستیان پیبوو.
- 6 هه‌لیبراردنی کادیری لیهاتوو ئه‌وانه‌ی شاره‌زاییان هه‌بوو له بواری به‌کاره‌ت‌کانی ته‌کنه‌لوزیای نوی بو ئه‌وه‌ی ئاماده بکرین و‌کو راهینه‌ر بو مه‌بهستی راهینانی تیمه‌کانی کاره ته‌کنیکی‌یه‌کان.
- 7 تواناسازی و ئاماده‌کردنی کادیری مرؤیی بو پیشخستنی لایه‌نه ته‌کنیکی‌یه‌کان به لیهاتووی‌یه‌کی به‌رز و تایبه‌ت له بواری ته‌کنه‌لوزیای زانیاری‌یه‌کانه‌وه.
- 8 لیکولینه‌وه‌یه‌ک سه‌باره‌ت به بابه‌ت‌کانی ناوهر‌وکه‌که و ئاستی پیویست بونویان و توانای دهسته‌بهر کردنیان له سه‌رژمیریدا، و گه‌نگه‌شهی رهشنووسی پرسیارنامه‌ه له گه‌لن کوئه‌له شاره‌زایه‌کی نه‌ته‌وه یه‌کگرتووه‌کان و په‌یمانگه‌ی عره‌بی بو راهینان و لیکولینه‌وه‌یه‌ک ئاماری، نوینه‌رکانی کومپانی‌کانی به‌رهه‌مه‌ینانی ته‌کنه‌لوزیای سکانه‌ری زیرهک بو پرسیارنامه‌کانی سه‌رژمیری، و ئه‌هو ووللتانه‌ی له بواری به‌کاره‌ت‌کانی ته‌کنه‌لوزیای نوی له سه‌رژمیریدا ئه‌زمونیان هه‌یه و‌کو مه‌غrib، مسر، سودان، ئوردن و نورویژ، له رورو شیوه و ناوهر‌وک و ئاستی و‌لامدانه‌وه بو دهسته‌بهر کردنی زانیاری‌ی پیویست و گونجاندی له‌گه‌لن ئه‌هو شتانه‌ی برياريان له‌سهر دراوه و مواسه‌فاتی سکانه‌ری زیرهک له ریگای ناسینی ئه‌هو کیش و ئاسته‌نگانه‌ی له ئه‌زمونه‌کانیان به‌دهره‌که‌وت.

2.3 گشتگیر بیوونی سه‌رژمیّری

سه‌رژمیّری هه‌موو پاریزگاکان ده‌گریته خوی به پاریزگاکانی هه‌ریمی کوردستانیشەوە، به هه‌موو يەکه کارگیریيەکان تا نزمترین ئاستى يەکەی کارگیری کە بريتىيە له گەپەك لە شارنشىن و گوند له گوندىشىندا. هەروەها بۇ بچووكتىن دابەشبوونى ئامارى له نىّو گەپەك يان گوند دا كە بريتىيە له بلوڭ. جى بەجى كردنى سه‌رژمیّری گشت بىنakan بە هه‌موو جۆرەكانىيەوە ده‌گریته خوی ج نشىنگە بن يان نانشىنگە و تايىبەتمەندىيەكانىشيانەوە. هەروەها خىزانەکان و ژمارە ئەندامەكانيان و رەگەزى سەرۋەكى خىزان و خاوهندارە كشتوكالىيەکان لەناو خىزانەکاندا و رەگەزى خاوهندار و جۆرى خاوهندارىتىي كشتوكالى. سەرەرای ئەمانەش، گشت دامەزراوهکان و ئەم چالاکىيە ئابوورىيانە ئىياباندا ئەنجام دەدرىن لە خو دەگرىت.

3.3 ماوهى زماردن

كارى مەيدانىي سه‌رژمیّری كردنى بىنakan و خىزانەکان و دامەزراوهکان و خاوهندارىتىيە كشتوكالىيەکان بە كۆمەلە پرۆسەيەكى گەماۋەدان و ژمارەكىردن لە ماوهى 6/10/2009 تاكو 12/10/2009 دەستى پېيىرد لە هەر دوو ناوجە شارنشىن و گوندىشىندا كە نزىكەي 22 ھەزار كەس لە فەرمانبەرانى وزارەتى پەروەردەي حەكومەتى فيدرال و حەكومەتى هه‌ریمی کوردستان و بەھاواکارىي كارمەندانى دەزگاى ناوهندىي ئامار لە ناوهند و لە هه‌ریمی کوردستان بەشدارىييان تىدا كردىبو.

كارەكە بۇ دوو قۇناخ دابەش كرا، قۇناخى يەكم كارى مەيدانى لە ناوجە شارنشىنەكاندا لە 10/6/2009 تاكو 10/30/2009 كە كۆمەلە كارىكى لەخۇ گرتىبوو له وانه دەوردانى گەپەكەكان و دەست نىشان كردنى سنورەكانيان لە سرووشتدا لە رىيگاى بەكار ھەينانى نەخشەوە، ژمارە كردنى رىيگاكان لە سرووشتدا و دابەزاندىيان بۇ سەر نەخشە، دەست نىشانكىردنى سنورى بلوڭەكان لە سرووشتدا و لە سەر نەخشە، دابەش كردنى شۇينى كاركىردن لە سەر يارىددەرەكان، ژمارەكىردنى بىنakan، دواجار پە كردنەوە ئۆمارەكەنى گەماۋەسازى و ژمارەكىردنى بىنakan و خىزانەکان دامەزراوهکان و خاوهندارە كشتوكالىيەکان.

قۇناخى دووەم كارى مەيدانى لە ناوجە گوندىشىنەكاندا لە ماوهى 13/10/2009 تاكو 20/12/2009 و ئەم كارانەي لەخۇ گرتىبوون بريتى بۇون لە دەست نىشان كردنى پوتانەكانى گوندەكان و ئەمەش بە بەكارھەينانى ئامىرى GPS لە مەيداندا، ئىنجا ئەنجامدانى پرۆسەي گەماۋەدانى گشت گوندەكان و دەست نىشان كردنى سنورىيان لە سرووشت و دابەزاندى لە سەر نەخشە، دواتر دەست نىشانكىردنى سنورى بلوڭەكان لە سرووشت و لە سەر نەخشە و دابەش كردنى ناوجەكانى كاركىردن بەسەر يارىددەرەكان، ژمارە كردنى بىنakan و دواجارىش پە كردنەوە ئۆمارەكەنى گەماۋەدانى بىنakan و خىزانەکان و دامەزراوهکان و خاوهندارە كشتوكالىيەکان.

مەبەست لە پرۆسەي ژمارە كردن بە دەست خستنى بەلگەي جوگرافيايى بۇو كە بىزمىر بەھۇي ئەوانەوە بتوانىت زانيارىيەكانى پەيوەست بە بىنakan و خىزانەکان بەدەست بىنېت بۇ مەبەستى سه‌رژمیّری بە بى رەچاو كردنى جۆرى و مەبەستى بەكارھەينانى.

مەبەست لە پرۆسەي گەماۋەسازى بە دەست خستنى چوارچىۋە ئامارى و زانيارىي سەرتايىيە لەبارە دانىشتowan و خىزانەکان كە بريتىن لە دەست نىشان كردنى ئەم شۇينانە كە لىن و ژمارەيان و هەروەها بۇ ئەھۇ بېت بە رىېبەرىكى كار كردن بۇ مەبەستى مەزنە كردنى ژمارە بىزمىرەكان و دەست نىشان كردنى شۇينى كاركىردن هەر بىزمىرەك و دلىبا بۇون لە لەخۇ گرتىنى بچووكتىن ناوجەي جوگرافيايى.

4.3 سه‌رژمیّری ئەزمۇونى

بە پىي پلانى گشتگىرى سه‌رژمیّری گشتىي دانىشتowan و نشىنگەكانى سالى 2009، بەمەبەستى تاقىكىردنەوەي هەممەلايەنەي رىوشۇينەكانى سه‌رژمیّری، لە 6 شۇينى كارگىرپى جىاجىيا لە عىراق سه‌رژمیّری ئەزمۇونى بەرپۇھ چوو كە تىياباندا هەموو تايىبەتمەندىيەكانى دانىشتowan و نشىنگەكان بۇونيان هەبۇو و بەسەر 6 پارىزگادا دابەش ببۇون و بەئەنجام گەياندىنى گشت قۇناخەكانى سه‌رژمیّری لە خو دەگرت هەر لە

ثاماده‌گاری‌به کان و سه‌رژمیری کردن و چاره‌سهر کردن که قوناخی گه‌مارؤسازی و ژماره کردنیشی له خو دهگرت و له نیوه‌ی یه‌که‌می مانگی ثایاری 2009 به‌پیوه‌چوو و پروسنه‌ی گه‌مارؤسازی و ژماره‌کردن 7 روزی خایاند له ریکه‌وتی 2009/5/24 تاکو 1/2009 و 1853 که‌س به‌شداریان تیدا کرد.

به پیی نه و بابه‌تانه‌ی که په‌یوندیان بهم قوناخه‌وه هه‌بوو نه‌مانه‌ی خواره‌وه تاقی کرانه‌وه:

- 1. کاری مهیدانی و به‌رده‌دام بونی له نه‌خشنه کیشانه‌وه بگره تاکو و گه‌مارؤسازی و ژماره کردن.
- 2. که‌رسنه‌ی پیویست بو ژماره کردن که له ژماره‌کردنی بیناکاندا به‌کار دین له پروسنه‌ی گه‌مارؤسازی و ژماره کردندا.
- 3. ووردی و کارایی به‌رنامه‌کانی راهیتنان له رووی ناوهرؤک و همه‌لبزاردنی راهیتنه‌ران و ماوهی راهیتنان و ئاستی ودرگرتنى راهینراوه‌کان بو داگرتنه‌کانی تو‌ماره‌کان و پرسیارنامه‌کان و ده‌هینراوه‌کانیان (ئەنجامه‌کانیان).
- 4. تافیکردن‌وه‌ی تو‌ماری پرسیارنامه‌کانی گه‌مارؤسازی بیناکان و خیزانه‌کان و نه و پرسیارانه‌ی له سه‌ری درووست دهین.
- 5. ئاستی روونی رینماهی‌کان و پینانسه و چه‌مکه به‌کارهاتووه‌کانی ناویان.
- 6. تافیکردن‌وه‌ی ووردی نه‌خشنه‌کان و شیوازی هه‌لسوکه‌وت کردن له‌گه‌لیدا.
- 7. زانینی تیکرای پرکردن‌وه‌ی تو‌ماریک و له‌ویشه‌وه دهست نیشانکردنی ژماره‌ی کاتزمیره‌کانی کار.
- 8. ئامیله‌کانی سکانه‌ری زیرهک و ریزهک ودرگرتنى زانیاری‌به کان له پرسیارنامه‌کان.
- 9. به‌رنامه‌ی چاره‌کردنی زانیاری‌به کان و ده‌کردنی راپورتی کوتایی.
- 10. قوناخی پی‌داجوونه‌وه و ووردبیینی کردنی مه‌کته‌بی.

5.3 کاری مهیدانی

هه گه‌رکیک له ناوچه شارنسینه‌کاندا (ناو سنوری شاره‌وانی‌به کاندا) و هه‌ر گوندیک له ناوچه گوندنسینه‌کاندا (دهره‌وه‌ی سنوری شاره‌وانی‌به کان) به شوینی کار داده‌نریت له کاری گه‌مارؤسازی و ژماره‌کردندا، که تیایدا شیوازی خواره‌وه په‌په و دهکریت له کاره مهیدانی‌به کان پروسنه‌ی گه‌مارؤسازی و ژماره کردندا:

- 1. نه‌خشنه‌یه کی ریپیشاندھری ناوچه‌ی کاری مهیدانی به قه‌باره‌ی A0 راده‌ستی سه‌رؤکی تیمی گه‌رک دهکریت، هه‌روهها نه‌خشنه‌ی وورده‌کاری به پیی ژماره‌ی یاریدده‌رکانی.
- 2. دهست نیشانکردنی سنوری گه‌رک له لایهن سه‌رؤکی تیمehوه و دانانی ئاماژه و نیشانه بو سبؤخی سور و ئینجا دابه‌زاندندیان له‌سهر نه‌خشنه.
- 3. دانانی ژماره‌ی سه‌رژمیری که دووباره نابنه‌وه بو ریگاکان له لایهن سه‌رؤکی تیمehوه که له گه‌رکه‌که‌دا دووباره نابنه‌وه و به ژماره 1 دهست پی‌دکات و هه‌لددکشیت، پاشان گه‌مارؤدانی و دانانی نیشانه‌ی ریگاکان به سبؤخی شین و ئینجا دابه‌زاندندی له‌سهر نه‌خشنه.
- 4. دابه‌ش کردنی گه‌رک بو سه‌ر بلوکه‌کان له لایهن سه‌رؤکی تیمehوه به جوئیک (70-100) بینا له هه‌ر بلوکیکدا هه‌بیت و ژماره کردنی ئه‌م بلوکانه به ژماره‌ی سه‌رژمیری که دووباره نابنه‌وه له گه‌رکه‌که‌دا و له ژماره 1 دوه دهست پی‌دکات و هه‌لددکشیت.
- 5. دابه‌ش کردنی بلوکه‌کان له لایهن سه‌رؤکی تیمehوه به‌سهر یاریدده‌رکانیدا به شیوه‌یهک بو هه‌ر یاریدده‌ریک 5 بلوک ته‌رخان بکرین و وصف ئ بلوکه‌کان بو هه‌ر یهک له یاریدده‌رکان بکریت.
- 6. دابه‌زاندندی بلوکه‌کانی تایبیت به ناوچه‌ی کاری هه‌ر یهک له یاریدده‌رکان له‌سهر نه‌خشنه‌ی وورده‌کاری تایبیت به سه‌رؤکی تیم و جیگیر کردنی نمره‌ی یاریدده‌ر به ئاراسته‌ی سه‌رده‌وه لای راستی سنوره‌که.
- 7. دابه‌زاندندی نمره‌ی سه‌رژمیری ریگا له سه‌ر نه‌خشنه بو ناوچه‌ی کاری هه‌ر یاریدده‌ریک.

- 8- پیّداجوونهوه و تههواو کردنی نمرهکانی ریگاکان له لایهن یاریددهدرهوه له سهر نهخشه و دلّتیا بعون لئی و گونجانی لهگهنه نهودی له سهر نهرز ههیه.
- 9- دهست نیشانکردنی سنوری بلؤکهکان له سهر نهرز و دانانی نیشانه به دهست نیشانکردنی سنوری بلؤک به سبؤخی سور که له گوشی باشوری رۆژ ئاوا، و دابهه زاندى له سهر نهخشه.
- 10- ژماره کردنی بیناکانی ناو هر بلؤکیک له سهر نهرز له لایهن یاریددهدرهوه و به ژماره‌ی ریزبهندی سه‌رژمیری که دووباره نابندهوه له ههـ بلؤکیکدا و له ژماره 1 ووه دهست پیّدکات و هەلەدکشیت، به سبؤخی شین و له گوشی باشوری رۆژ ئاوا، ئینجا دابهه زاندىان له سهر نهخشه.
- 11- پـ کردنهوهی تۆماری گـهـ مارـقـدانـی بـيـنـاـكـانـ وـ خـيـزـانـهـكـانـ وـ دـامـهـزـراـوهـكـانـ وـ خـاوـهـنـدارـهـ كـشـتوـكـالـيـيـهـكـانـ لـهـ لـایـهـنـ یـارـیدـدـهـدـرـهـوهـ وـ بـهـ پـیـیـ رـیـنـمـاـيـيـهـكـانـ پـرـکـرـدـنـهـوهـ تـۆـمـارـ وـ پـرـسـيـارـنـامـهـكـانـ.

3.6 چاره‌کردنی زانیارییه‌کان

چاره‌کردنی زانیارییه‌کان به چەند قۇناخىيکدا تىپهپ دەبىت که بريتىن له:

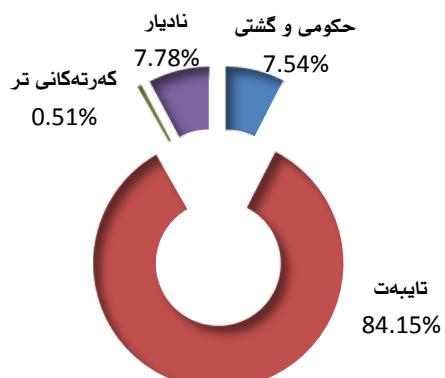
- 1- قۇناخى پیّداجوونهوه و ووردىنى کردنی مەكتەبى بـوـ تـۆـمـارـهـكـانـ لـهـ ماـوهـىـ 2010/2/9 تـاكـوـ 2010/4/29.
- 2- قۇناخى سكانه‌ری زيرهـكـ لـهـ ماـوهـىـ 2010/2/25 تـاكـوـ 2010/6/15.
- 3- قۇناخى لـهـ خـوـ گـرـتـنـ لـهـ ماـوهـىـ 2010/3/9 تـاكـوـ 1/7/2010.
- 4- قۇناخى كـۈـدـكـرـدـنـ لـهـ ماـوهـىـ 2010/4/10 تـاكـوـ 15/7/2010.
- 5- قۇناخى چاره‌کردن لـهـ ماـوهـىـ 2010/4/22 تـاكـوـ 22/7/2010.

چاره‌کردن به پـیـیـ مـيـكـانـىـمىـ کـارـ وـ رـىـبـازـىـ دـهـسـتـ نـيـشـانـكـراـ وـ بـهـ پـیـیـ دـاـواـکـارـيـيـهـكـانـ لـهـ قـۇـنـاخـىـكـ لـهـ قـۇـنـاخـىـكـ لـهـ قـۇـنـاخـىـكـ لـهـ بـهـرـپـوـهـ چـوـوـهـ وـ رـدـچـاوـىـ نـهـوهـشـ کـراـوهـ کـهـ هـيـجـ رـاستـ کـرـدـنـهـوهـ يـانـ لـاـبـرـدـنـيـيـكـ نـهـكـرـيـتـ لـهـ سـهـرـ ئـهـ وـ پـرـسـيـارـنـامـهـكـانـ لـهـ مـهـيدـانـ بـهـکـارـ هـاتـوـوـنـ وـ پـیـّـدـاجـوـونـهـوهـ وـ وـورـدـىـنىـ کـراـ کـارـگـىـرـپـىـ گـەـپـەـكـ بـهـ گـەـرـانـهـوهـ بـوـ رـىـبـەـرـىـ کـارـگـىـرـپـىـ تـايـبـەـتـ بـهـ کـارـ سـهـرـژـمـىـرىـ ژـمارـهـىـ بلـؤـکـهـكـانـ لـهـ گـەـرـهـكـىـكـ وـ ژـمارـهـىـ تـۆـمـارـهـكـانـ لـهـ هـهـ بلـؤـکـىـكـ، لـهـ كـۆـتـايـشـداـ دـلـّـتـيـاـ بـعـونـ لـهـ پـرـکـرـدـنـهـوهـ وـ درـوـوـسـتـيـيـ زـانـيـارـيـيـهـكـانـ لـهـ پـيـنـاسـينـ لـهـ پـرـسـيـارـنـامـهـكـانـ لـهـ گـشتـ تـۆـمـارـهـكـانـداـ لـهـگـەـنـ ژـمارـهـ وـ بـوـ ئـهـوهـ لـهـورـيـگـايـهـوهـ دـلـّـتـيـاـيـ بـرـوـوـسـتـ بـكـرـيـتـ لـهـ نـهـبـوـونـىـ هـيـجـ جـوـرـهـ بـزـرـ بـوـونـىـكـ وـ كـەـمـ بـوـونـىـكـ لـهـ تـۆـمـارـهـكـانـ يـانـ بلـؤـکـهـكـانـداـ. دـواتـرـ پـرـؤـسـهـىـ سـكـانـهـرـىـ زـيرـهـكـداـ وـ بـوـ ئـهـوهـ لـهـورـيـگـايـهـوهـ دـلـّـتـيـاـيـ بـرـوـوـسـتـ بـكـرـيـتـ لـهـ نـهـبـوـونـىـ هـيـجـ جـوـرـهـ بـزـرـ بـوـونـىـكـ وـ كـەـمـ بـوـونـىـكـ لـهـ تـۆـمـارـهـكـانـ يـانـ بلـؤـکـهـكـانـداـ. دـواتـرـ پـرـؤـسـهـىـ سـكـانـهـرـىـ زـيرـهـكـ دـهـسـتـ پـېـكـراـ کـهـ چـەـندـ چـالـاـكـيـيـهـكـ لـهـ خـوـ دـەـگـرـيـتـ بـرـيـتـىـنـ لـهـ چـاـوـدـىـرـىـ كـرـدـنـ، سـكـانـهـرـىـ زـيرـهـكـ (ICR)، رـاستـكـرـدـنـهـوهـ، پـارـتـىـزـگـارـىـ كـرـدـنـ، دـاـگـرـتـنـىـ چـوـارـچـيـوـهـ، بـزـرـ بـوـوـهـكـانـ وـ دـوـوـبـارـهـ بـوـوـهـكـانـ، چـارـهـکـرـدـنـىـ سـهـرـتـايـيـ، ئـينـجاـ گـواـسـتـنـهـوهـ بـوـ قـۇـنـاغـىـ گـشـتـگـىـرـ بـعـونـ لـهـ نـاـ دـاتـابـىـسـداـ. لـهـ کـاتـىـ روـوـدـانـىـ هـهـ جـوـرـهـ گـەـرـتـىـكـ لـهـ وـيـنـهـكـانـداـ پـرـؤـسـهـىـ سـكـانـهـرـىـ زـيرـهـكـ لـهـ وـيـنـهـكـانـىـ پـرـسـيـارـنـامـهـكـانـ

ئـهـبـىـتـ بـزاـنـرـيـتـ کـهـ لـهـ رـيـگـاـيـ زـانـيـارـيـيـهـكـانـ ئـهـ وـ چـوـارـچـيـوـانـهـىـ لـهـ نـاـ كـۆـمـپـيـوتـمـ دـاـگـيرـاـونـ وـ بـهـرـنـامـهـىـ بـزـرـبـوـوـهـكـانـ وـ دـوـوـبـارـبـوـوـهـكـانـ توـانـراـ بـزاـنـرـيـتـ کـهـ ئـايـاـ هـيـجـ پـرـسـيـارـنـامـهـيـهـكـ يـانـ تـۆـمـارـيـكـ يـانـ بلـؤـکـىـكـ هـبـعـونـ پـرـؤـسـهـىـ روـوـپـيـوـيـ روـوـنـاـكـيـيـ بـوـ نـهـكـرـابـيـتـ يـاخـودـ لـهـنـاـ دـاتـابـىـسـهـكـهـداـ نـهـپـارـيـزـراـوـ بـنـ.

بەشی چوارەم

ئەنجامە سەرەکىيەكان

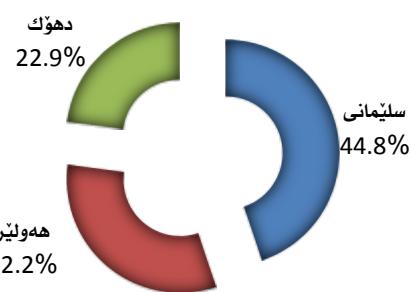
وېنەی ژمارە 2- رىزەدى دامەزراوهەكان بەپىي جۆرى كەرت

- لە ناوجە شارنىشينەكاندا رىزبەندى دامەزراوهەكان بە پىي جۆرى كەرتەكان برىتىيە لە كەرتى تاييەت 83.79٪، نادىار 9.14٪، حکومى 7.08٪، گشتى 0.49٪، تىكەن 0.27٪، بىانى 0.25٪، هەرھۇزى 0.10٪، لە كۆي گشتىي دامەزراوهەكانى ھەرىمى كوردىستان لە ناوجە شارنىشينەكاندا.

- لە ناوجە گوندىشىنەكاندا رىزبەندى دامەزراوهەكان بە پىي جۆرى كەرتەكان برىتىيە لە تاييەت 85.05٪، حکومى 10.01٪، نادىار 4.41٪، گشتى 0.29٪، هەرھۇزى 0.076٪، تىكەن 0.079٪، بىانى 0.05٪. لە كۆي گشتىي دامەزراوهەكانى ھەرىمى كوردىستان لە ناوجە گوندىشىنەكاندا.

1- ژمارەدى دامەزراوهەكان

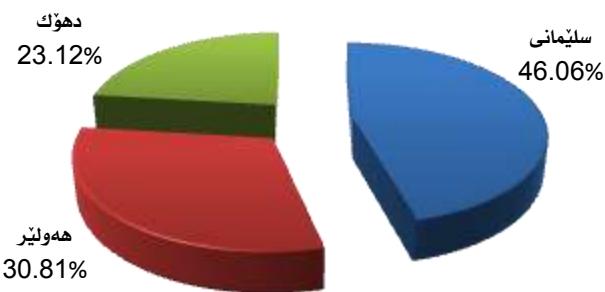
- كۆي ژمارەدى دامەزراوهەكان لە ھەرىمى كوردىستان برىتىيە لە دامەزراوهە كان 245559 كەرتەكانى رىزەدى 71.2٪ يان لە ناوجە شارنىشينەكاندان و ئەمۇيت واتە 28.8٪ لە ناوجە گوندىشىنەكان.
- پارىزگاى سليمانى لە رووى ھەبوونى دامەزراوهەكانەوە گەورەترين رىزەدى ھەيە كە 44.8٪ و دواى ئەو ھەرىمەك لە پارىزگاكانى ھەولىر (32.2٪) و دھۆك (22.9٪) دىن.

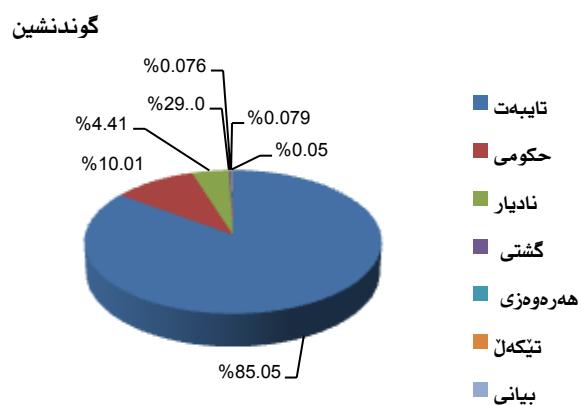
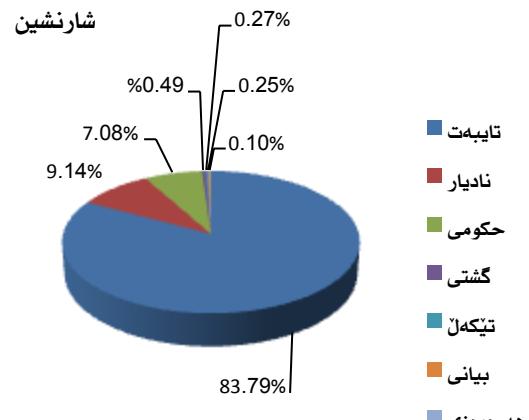
وېنەی ژمارە 1- رىزەدى دامەزراوهەكان بەپىي پارىزگاكان

2- دامەزراوهەكان بە پىي كەرت

- كۆي دامەزراوهەكانى ھەردوو كەرتى حکومى و گشتى برىتىيە لە 7.54٪ لە كۆي گشت دامەزراوهەكانى ھەرىمى كوردىستان، ھەروەها گەورەترين رىزەدى دامەزراوهەكان ھى كەرتى تاييەته كە برىتىيە لە دامەزراوانەش كە جۆرى كەرتەكانى ديان ديار نىيە رىزەيان 7.78٪ لە كۆي ھەموو دامەزراوهەكانى ھەرىمى كوردىستان.

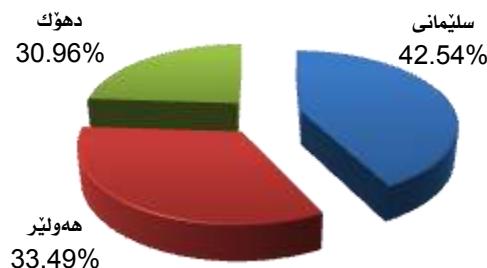

وینهی ژماره (5) دابهش بونی دامهزاوهکانی کهرتی تایبەت به پی پاریزگا

وینهی ژماره (3) ژماره دامهزاوهکانی ههريمی کوردستان به پی ژینگە و کهرت

- بۆ دامهزاوهکانی کهرتی حکومی، پاریزگای سلیمانی گهورهترین ئاستی ههیه 42.54٪ و دواى ژهويش ههريهك له پاریزگاکانی ههولیر (33.49٪) و دهوک (30.96٪) دىن.

وینهی ژماره (4) دابهش بونی دامهزاوهکانی کهرتی حکومی به پی پاریزگا

- ههروهها بۆ کهرتی تایبەتیش پاریزگای سلیمانی گهورهترین ریزه ههیه 46.06٪ و پاشان پاریزگای ههولیر به ریزه 30.81٪ پلهی دووهم و پاریزگای دهوک به ریزه 23.12٪ پلهی سییەم دىن دەستەبەر كردووه.

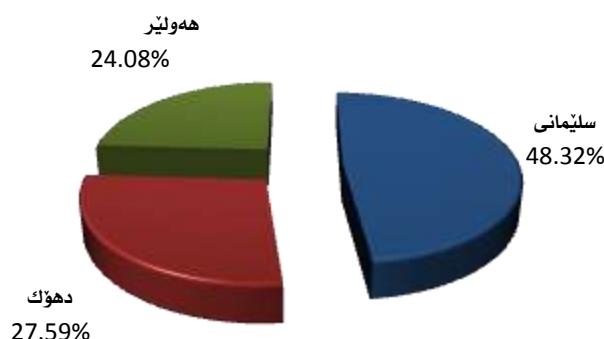
- پاریزگای سلیمانی به رزترین ریژه‌ی همه‌یه له ژماره‌ی ئهو دامه‌زراونه‌ی چالاکییان تایبته‌هه به کشت و کال و قوزینه‌وهی دارستان و راوه‌ماسی که دهکاته 48.32٪ و پاریزگای ههولیر که مترین ریژه‌ی همه‌یه 24.08٪، و ریژه‌ی ئهم چالاکییه له پاریزگای دهوك 27.59٪.

- ناوچه شارنشینه‌کانی پاریزگای دهوك له نیو ناوچه شارنشینه‌کانی تر دا به رزترین ریژه‌یان همه‌یه له ژماره‌ی ئهو دامه‌زراونه‌ی که له بواری چالاکی کشتوكال و (حراجه) و راوه‌ماسی دان و ریژه‌کهش بریتییه له 51.26٪ به لام ئهم ریژه‌یه له پاریزگاکانی تر دا بریتییه له (33.46٪) له پاریزگای سلیمانی و (15.27٪) له پاریزگای ههولیر.

- ناوچه گوندنشینه‌کانی پاریزگای سلیمانی له نیو ناوچه گوندنشینه‌کانی تر دا به رزترین ریژه‌یان همه‌یه له ژماره‌ی ئهو دامه‌زراونه‌ی که له بواری چالاکی کشتوكال و قوزینه‌وهی دارستان و راوه‌ماسی دان و ریژه‌کهش بریتییه له 50.82٪ به لام ئهم ریژه‌یه له پاریزگاکانی تر دا بریتییه له (25.56٪) له پاریزگای ههولیر و (23.60٪) له پاریزگای دهوك.

وئنه‌ی ژماره (7) دابهش بونی دامه‌زراوه‌کانی كرتى بیان به پی پاریزگا

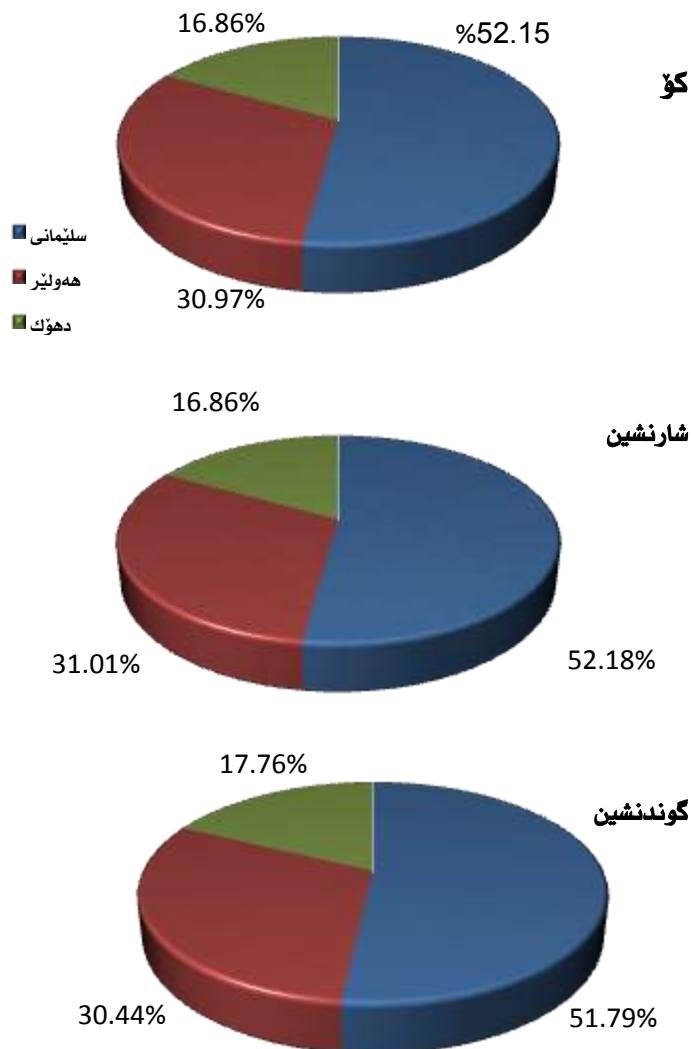

وئنه‌ی ژماره (1-8) دابهش بونی دامه‌زراوه‌کان ئهوانه‌ی چالاکییان بریتییه له کشتوكال و قوزینه‌وهی دارستان و راوه‌ماسی به پی پاریزگا

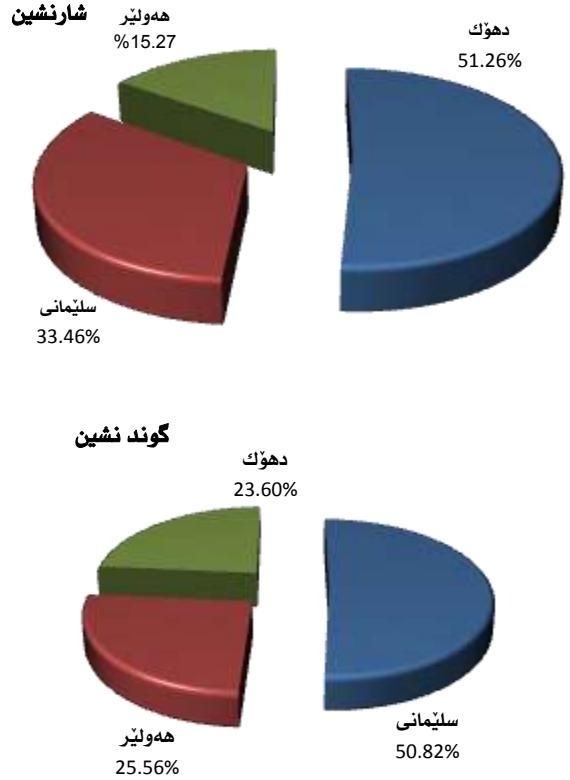
3.4 دامه‌زراوه‌کان به پی چالاکی ئابورى

- ئهو دامه‌زراونه‌ی که چالاکییه‌کانیان بریتییه له بازرگانی تاك و كۆ، چاکىردنوه‌ی هۆكاره‌کانی هاتووجۇ کردن ئهوانه‌ی بزوئنەريان همه‌یه و ماتۆرسیکل ریژه‌ی 38.08٪، پیکدەھینن که به رزترین ریژه‌یه و دواي ئهويش ئهو دامه‌زراونه دىن که چالاکییان بریتییه له کشتوكال و قوزینه‌وهی دارستانه‌کان و راوه ماسی 22.18٪، و هەروەها نزمترین ریژه‌ش بەر ئهو دامه‌زراونه دەكەۋىت که جۈرى چالاکییان بریتییه له (چالاکي بىزىوي خىزان که تاك به كارى دەھىننى هەروەها چالاکي بىزىوي خىزان که به كار دېت له دروست كردنى كەل و پەن و خزمەتگۈزارىييەکانى ناسەرەكى بۇ به كار ھىنانى تاييەت) و ریژه‌كەشى دەكاته 0.01٪.

- دامه‌زراوه‌کانی تر که چالاکییه‌کانیان بریتىن له چالاکیي ئابورىييەکانی تر و ئەمەش چالاکیيەکانی كانزاکىرن و بەكارھىتىنى (كانه بەردىنەكان)، گەياندىنى ئاو و توپى ئاوهەرۈي تەندروستى، بىناكىرن، زانيارىيەكان و گەيانىن، چالاکييە دارايى و بىممەييەكان، چالاکييەکانى خانوو و زەۋى و زار، چالاکيي پىشەيى و زانستى و تەكىنikiيەكان، چالاکييەکانى خزمەتگۈزارىيە كارگىرپىيەكان و خزمەتگۈزارىيەکانى پشتىوانى، ھونەر، خوشگۈزەرانى و كات بەسەر بردن، چالاکيي خزمەتگۈزارىيەکانی تر، چالاکيي خىزانىيەکانى تاييەت به بىزىوي ڙيان و چالاکييەکانى رېكخراو و دەستەكان ئهوانه‌ي دادوەرىي نىشتىمانى نايانگرىيەوه، ریژه‌ي (39.71٪) له كۆي گشتىي دامه‌زراوه‌کان دەگىرنە خۆيان.

وینهی ژماره (9) دابهش بیونی دامهزاوهکان ٹهوانهی چالاکییان پیشه‌سازییه گوژدراوهکانه به پیی ژینگه و پاریزگا

وینهی ژماره (2-8) دابهش بیونی دامهزاوهکان ٹهوانهی چالاکییان بریتییه له کشتوكال و قوزینه‌وهی دارستان و راوه‌ماسی به پیی ژینگه و پاریزگا

- پاریزگای سلیمانی له رووی ههبوونی دامهزاوهکانی تایبہت به چالاکییه‌کانی پیشه‌سازییه گوژدراوهکان کان ریژه‌ی 52.15٪ ی ههیه که بهرترین ریژه‌یه و دواوی ٹهويش ههر یهکه له پاریزگاکانی ههولیر (30.97٪) و دھوک (16.86٪) دین.

- له ژینگهی شارانشیندا، پاریزگای سلیمانی له رووی ههبوونی دامهزاوهکانی تایبہت به چالاکییه‌کانی پیشه‌سازییه گوژدراوهکان ریژه‌ی 52.18٪ ی ههیه که بهرترین ریژه‌یه و دواوی ٹهويش همر یهکه له پاریزگاکانی ههولیر (31.01٪) و دھوک (16.86٪) دین.

- هرودها له ژینگهی گوندنسینیشدا پاریزگای سلیمانی له رووی ههبوونی دامهزاوهکان کان ریژه‌ی 51.79٪ ی ههیه که بهرترین ریژه‌یه و دواوی ٹهويش ههر یهکه له پاریزگاکانی ههولیر (30.44٪) و دھوک (45.46٪) دین.

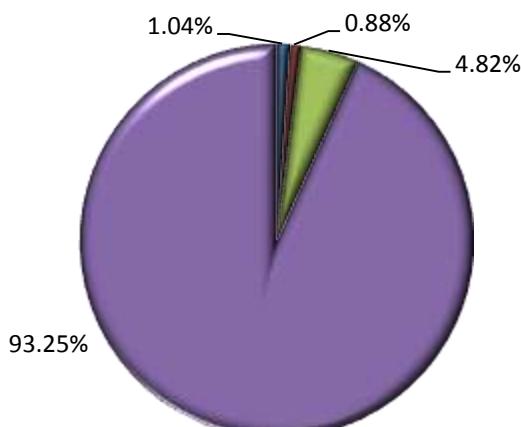
- پاریزگای سلیمانی له رووی ههبوونی دامهزاوهکانی تایبہت به چالاکییه‌کانی بازرگانی تاک و کو و چاک کردنوهی ههمو جوړه‌کانی نهفه ههکړه‌کان (مرکبات) ریژه‌ی 44.49٪ ی ههیه که بهرترین ریژه‌یه و دواوی ٹهويش ههر یهکه له پاریزگاکانی ههولیر (22.12٪) و دھوک (22.12٪) دین.

- له ژینگهی شارانشیندا، پاریزگای سلیمانی له رووی ههبوونی دامهزاوهکانی تایبہت به چالاکییه‌کانی بازرگانی تاک و کو و چاک کردنوهی ههمو جوړه‌کانی نهفه ههکړه‌کان (مرکبات) ریژه‌ی 45.46٪ ی ههیه که بهرترین ریژه‌یه و دواوی ٹهويش ههر یهکه له پاریزگاکانی ههولیر (37٪) و دھوک (21.34٪) دین. هرودها له

4.4 دامه‌زراوه‌کان به پی کهرت و چالاکی نابوری

- نهگه سهیریکی نه دامه‌زراوانه بکریت که له کهرتی حکومی دان دهینین که نه دامه‌زراوانه تایبەتن به چالاکی کشتوكال و قوزینه‌وهی دارستان و راوه‌ماسی ریزه‌هی (1.04٪) يان پیکده‌هینن و چالاکیه‌کانی پیشه‌سازیه گوردراده‌کانیش ریزه‌هی (0.88٪) و چالاکیه‌کانی بازرگانی تاك و کو و چاک‌کردن‌نه‌وهی هه‌موو جوړه‌کانی نهفه‌ر هه‌لګره‌کان (مرکبات) گشت چالاکیه‌کانی تريش ریزه‌که‌یان بریتیه له (4.82٪) پیکده‌هینن. گشت چالاکیه‌کانی تريش ریزه‌که‌یان بریتیه له (93.25٪) له کوی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی حکومیدا.

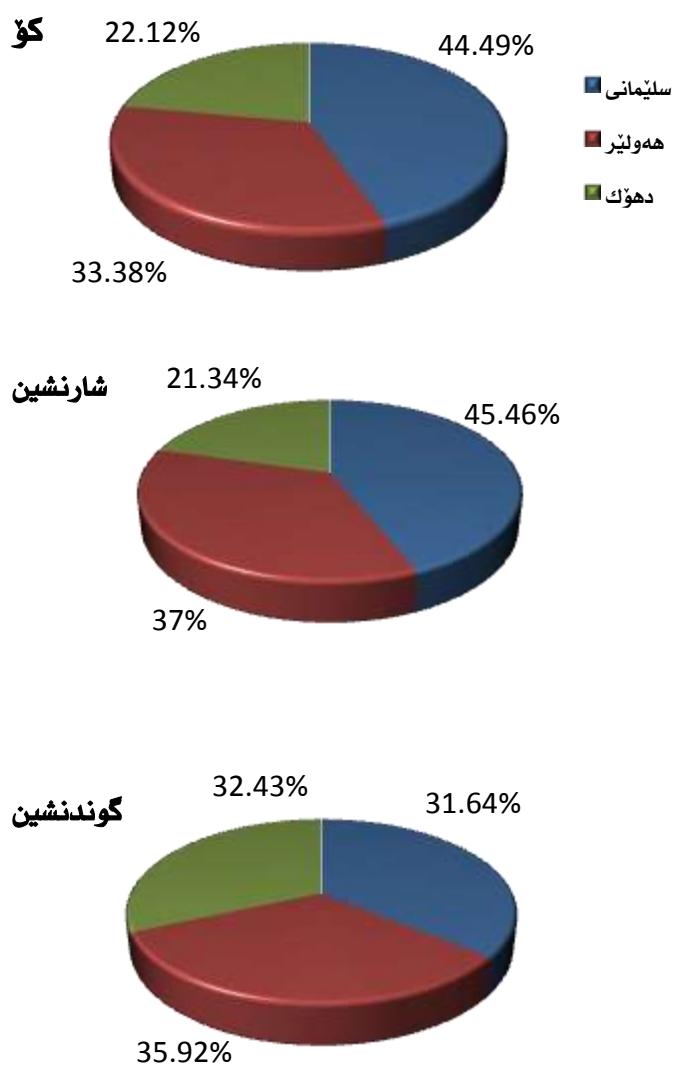
- چالاکی کشتوكال و قوزینه‌وهی دارستان و راوه‌ماسی
- پیشه‌سازیه گوردراده‌کان
- چالاکیه‌کانی بازرگانی تاك و کو و چاک‌کردن‌نه‌وهی هه‌موو جوړه‌کانی نهفه‌ر هه‌لګره‌کان
- گشت چالاکیه‌کانی تر

وینه‌ی ژماره (11) دابهش بونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی حکومی به پی چالاکی نابوری

- هروه‌ها له نیو دامه‌زراوه‌کانی کهرتی تایبەتیشدا دیاره که نه دامه‌زراوانه تایبەتن به چالاکی کشتوكال و قوزینه‌وهی دارستان و راوه‌ماسی ریزه‌هی 26.22٪ يان پیکده‌هینن و چالاکیه‌کانی پیشه‌سازیه گوردراده‌کانیش ریزه‌هی 8.54٪ و چالاکیه‌کانی بازرگانی تاك و کو و چاک‌کردن‌نه‌وهی هه‌موو جوړه‌کانی نهفه‌ر هه‌لګره‌کان (مرکبات) یش 44.33٪ پیکده‌هینن. گشت چالاکیه‌کانی تريش ریزه‌که‌یان بریتیه له (20.89٪) له کوی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی حکومیدا.

زینگه‌ی گوندشینیشدا پاریزگای هه‌ولیر له رووی هه‌بونی دامه‌زراوه‌کانی تایبەت به چالاکیه‌کانی بازرگانی تاك و کو و چاک کردن‌نه‌وهی هه‌موو جوړه‌کانی نهفه‌ر هه‌لګره‌کان (مرکبات) ریزه‌هی 35.92٪ نه‌هیه که به‌رژترين ریزه‌هیه و دواي نه‌ویش هه‌ر یه‌که له پاریزگاکانی ده‌وک (32.43٪) و سلیمانی (31.64٪) دین.

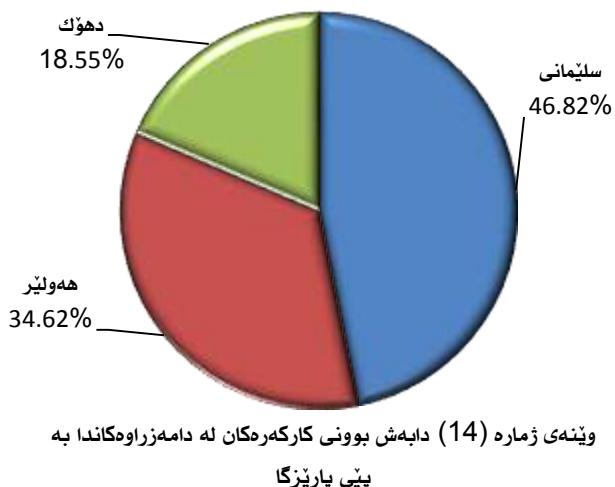

وینه‌ی ژماره (10) دابهش بونی دامه‌زراوه‌کان نه‌وانه‌ی چالاکیه‌کانی بازرگانی تاك و کو و چاک کردن‌نه‌وهی هه‌موو جوړه‌کانی نهفه‌ر هه‌لګره‌کان (مرکبات) به پی ژینگه و پاریزگا

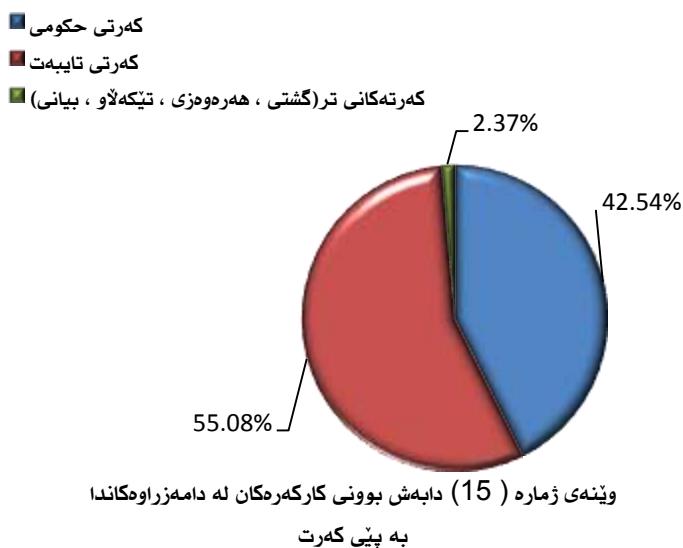
4.5 ژماره‌ی کارکه‌ران به پیش‌چالکی و کهرتی کار

* ژماره‌ی کارکه‌ران

- کوئی کارکه‌ران له دامه‌زراوه‌کانی هه‌ریمی کورستاندا به هه‌مموو جوئرده‌کانیه‌وه دهکاته 778218 کارکه‌ر که 76.85٪ نهم ژماره‌ی له ناوچه گوندنشینه‌کاندا.
- پاریزگای سلیمانی به‌رترین ناستی هه‌میه له هه‌بوبونی کارکه‌ردا 46.82٪ کوئی کارکه‌ران و دواو نه‌و پاریزگای هه‌ولیر (34.62٪) و پاریزگای ده‌وک (18.55٪) دین.

- ریزبه‌ندی کهرتکان له رووی هه‌بوبونی کارکه‌رهوه بهم شیوه‌یه يه: کهرتی حکومی 42.54٪، کهرتی تایبه‌ت 55.08٪، و کهرتکانی تر (گشتی، هه‌رده‌وزی، تیکه‌لاو و بیانی) 2.37٪.

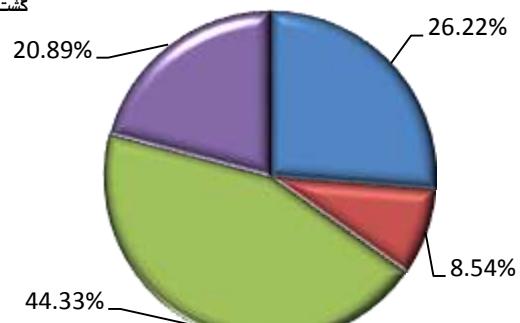

چالاکی کشتوکان و قوزینه‌وه دارستان و راهه ماسی

پیشه‌سازیه گوئرداوه‌کان

چالاکیه کانی بازگانی تاک و کو و چاککردنه‌وه هه‌مموو جوئرده‌کانی نهفه‌ر هه‌لگرده‌کان

گشت چالاکیه کانی تر

وینه‌ی ژماره (12) دابه‌ش بوبونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی تایبه‌ت به پیش‌چالکی ثاببوری

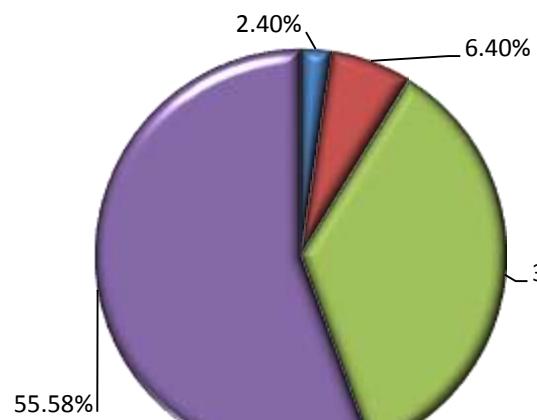
- له گشت کهرتکانی تردا (گشتی، تیکه‌لاو، هه‌رده‌وزی و بیانی) دامه‌زراوه‌کانی تایبه‌ت به چالاکیه کشتوکانی و قوزینه‌وه دارستان و راهه ماسیه کان ریزه‌ی 2.40٪ له کوئی گشتیان پیکده‌هین. به‌لام له کوئی دامه‌زراوه‌کانی نهم کهرتانه‌دا، چالاکیه کانی پیشه‌سازیه گوئرداوه‌کان 6.40٪، بازگانی تاک و کو و چاککردنه‌وه هه‌مموو جوئر نه‌هله‌ر لگریک 35.60٪ و له کوتاییشدا چالاکیه ٹابوریه کانی تر 55.58٪ پیک دهه‌ین.

چالاکی کشتوکان و قوزینه‌وه دارستان و راهه ماسی

پیشه‌سازیه گوئرداوه‌کان

چالاکیه کانی بازگانی تاک و کو و چاککردنه‌وه هه‌مموو جوئرده‌کانی نهفه‌ر هه‌لگرده‌کان

گشت چالاکیه کانی تر

وینه‌ی ژماره (13) دابه‌ش بوبونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی (گشتی -

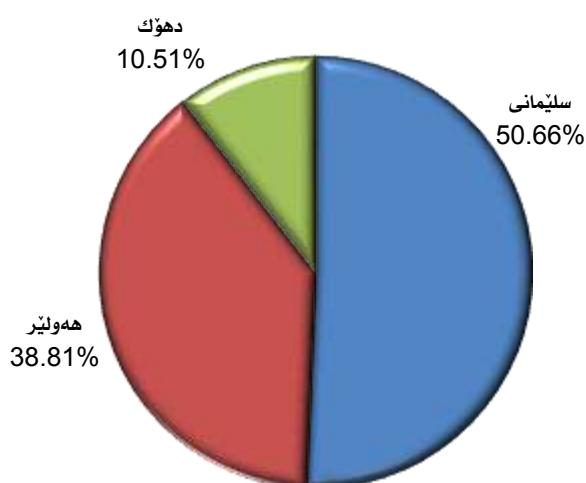
تیکه‌لاو-هه‌رده‌وزی - بیانی) به پیش‌چالکی ٹابوری

- بُو گروپی (49-10) کریکاریش پاریزگای سلیمانی پلهی یهکم 41.06٪ و پاریزگای ههولیر پلهی دووهم 39.22٪ و پاریزگای دهُکیش پلهی سیّدهمی ههیه 19.71٪

وینهی ژماره (18) دابهش بونی دامهزاوهکان به پئی گروپی (49-10) کارکمر لمسه رئاستی پاریزگا

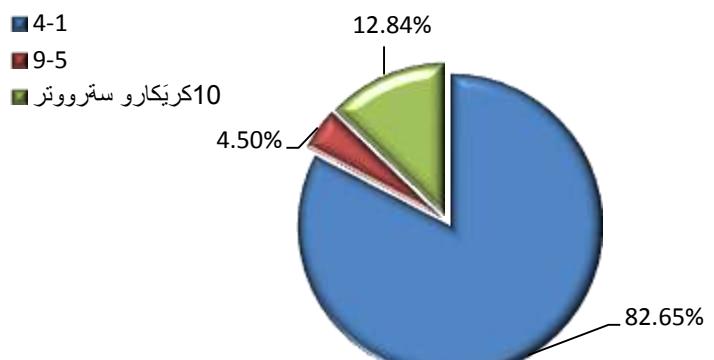
له رووی ههبوونی ژمارهی کارکمهکانی نیوان (100-499) کارکهدا، پاریزگای سلیمانی ریزبهندی یهکم و ههولیر ریزبهندی دووهم و دهُک ریزبهندی سیّدهمی ههیه که ریزهکانیان بهریز بریتییه له (50.66٪)، (38.81٪)، (10.51٪).

وینهی ژماره (19) دابهش بونی دامهزاوهکان به پئی گروپی (499-1000) کارکهلهسهر رئاستی پاریزگا

4.6 دامهزاوهکان به پئی گروپهکانی ژمارهی کارکمهکان

- ئه دامهزاونهی له نیوان (4-1) کریکاریان ههیه ریزهیان بریتییه له 82.65٪ و له (9-5) کریکار و سهرووتر 12.84٪ دامهزاوهکان پیکددهین.

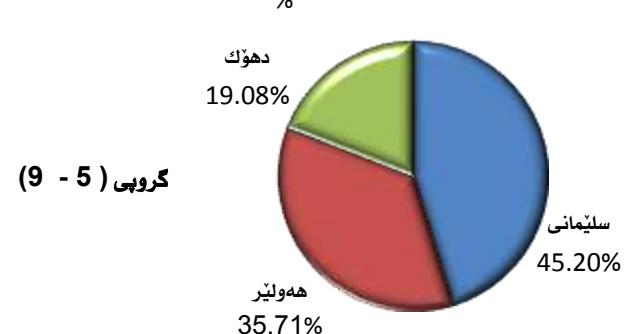
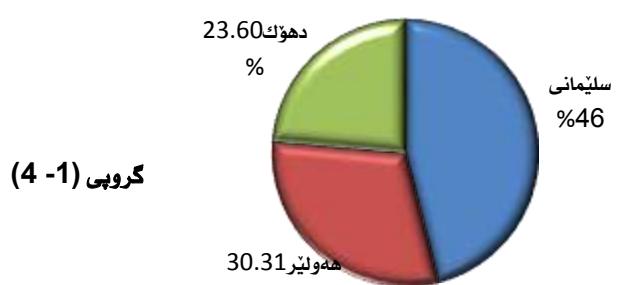

وینهی ژماره (16) دابهش بونی دامهزاوهکان به پئی گروپهکانی ژمارهی کارکمهکان

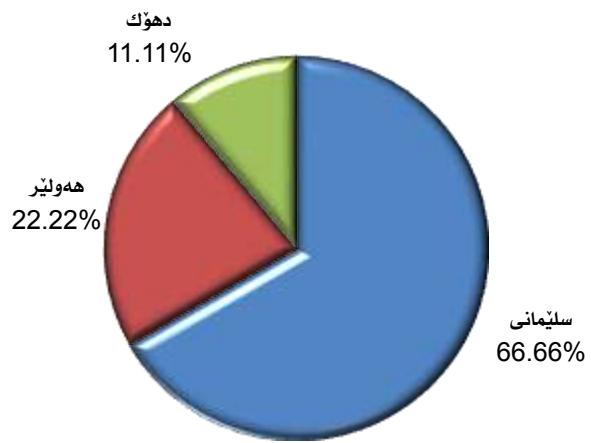
- ریزبهندی پاریزگاکان له ههبوونی (4-1) کریکار بهم شیوههیه: سلیمانی 46٪، ههولیر 30.31٪، دهُک 23.60٪

- ههرووها له گروپی (9-5) کریکاردا ریزبهندی پاریزگاکان بهم شیوههیه:

سلیمانی 45.20٪، ههولیر 35.71٪، دهُک 19.08٪

وینهی ژماره (17) دابهش بونی دامهزاوهکان به پئی گروپهکانی (4-1) و (9-5) کارکمر لمسه رئاستی پاریزگا

وئنهی ڙماڻه (20) دابهش بونوئي ئهو دامهزاوانهه زياتر له جرجرجر ته کارکمريان هههيه له سمر ناستي پاريزگا

- دواجار، ريزبهندى پاريزگاكان به پيٽي ههبوونى زورترین ڙماڻهه ئهو
دامهزاوانهه زياتر له 1000 کارکمريان هههيه بهم جوڙههه:
پاريزگاى سليماني 66.66٪ ، پاريزگاى ههولير 22.22٪ و
پاريزگاى دھوکيش 11.11٪ .

خشتی ۱ - ژماره‌ی دامنه‌زراوه‌کان له پاریزگای ههولیبر به پیشی ژنگه و چالاکی نابوری و جوئی که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جزوی که‌رتی کارکدن	کو	جزوی چالاکی نابوری
	نادیار	بیانی	تاییدت	ههرووزی	تیکه‌لاؤ	گشتی	حکومی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental			
Erbil Governorate										پاریزگای ههولیبر
Agriculture, Forestry and Fishing										کشتکال و قوزینه‌وهی دارستانه‌کان و راهه ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	71	3	12989	2	1	12	29	13107		چالاکی کشتکالی بپریبوون و بهره‌هه ناخذلیه‌کان و راه کردن و خزمه‌تکوزاریبه پدیوه‌ندیداره‌کان
Forestry and logging	0	0	11	0	0	0	12	23		قوزینه‌وهی دارستان و پریتنی داره تخته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	37	0	0	0	1	38		راو کردنی ماسی و بهخیه‌کردنی زینده‌وهه ناویه‌کان
Total	71	3	13037	2	1	12	42	13168		کو
Mining and Quarrying										بەکانزاكردن و بەكارهینانی کانه بەردینه‌کان
Mining of coal and lignite	0	0	1	0	0	0	0	1		بەکانزاكردنی خەلۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	1	8	9	0	1	0	3	22		درهینانی نوتی خاو و غازی سروشتو
Mining of metal ores	0	0	1	0	0	0	0	1		بە کانزا کردنی فلزاتی کانزابی
Other mining and quarrying	0	0	105	0	1	0	1	107		چالاکیه‌کانی تری بەکانزاكردن و بەكارهینانی کانه بەردینمکان
Mining support service activities	0	0	2	0	0	0	1	3		چالاکیه‌کانی خزمه‌تکوزاریبه‌کانی یاره‌متیدانی بەکانزاكردن
Total	1	8	118	0	2	0	5	134		کو
Manufacturing										پیشەسازی گورپاراده‌کان
Manufacture of food products	14	0	842	4	0	6	7	873		پیشەسازی بەرەمه خۇزراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	24	0	0	0	0	25		پیشەسازی خواردنه‌مەدییه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	1	0	0	0	0	1		پیشەسازی بەرەبووسمی توتن
Manufacture of textiles	1	0	66	0	0	1	2	70		پیشەسازی کوتان
Manufacture of wearing apparel	2	0	824	0	0	1	0	827		پیشەسازی جل و بەرگ
Manufacture of leather and related products	0	0	13	0	0	0	0	13		پیشەسازی بەرەبووسمەکانی پىست و بەرەبووسمەکانی تری ھاوشىو
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of straw and plaiting materials	6	0	368	2	0	1	1	378		پیشەسازی تەخت و بەرەبووسمەکانی و تەپدۇر جىڭە لەپیشەسازی راچىر و پیشەسازی جورى دروستكراو لەپوش و كەرسەتكەنلىكى ھەننېنەرە
Manufacture of paper and paper products	0	0	5	0	0	0	0	5		پیشەسازی کاغز و بەرەمه‌کانی كاغز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	198	2	0	0	4	204		چاپكىن و لەپەرگەتنەرە و ھۆكارەکانی راڭەياندىنى تۈماركراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	25	1	0	0	6	33		پیشەسازی خەلۆزى كوك و بەرەبووسمە نۇوتىيە دوبارەبووەکان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	1	24	0	0	0	1	26		پیشەسازی كەرسەت و بەرەبووسمە كېيمىاۋىيەکان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	5	0	0	0	0	5		پیشەسازی كەرسەتە بىنپەتىيەکانى دروستكىرىدى نەرمەن

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولیئر بە پیشی زینگە و چالاکی نابورى و جۇرى كەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								جۇرى كەرتى كاركىن	كۆ	جۇرى چالاکى نابورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەدومىزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى	Total			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental				
Manufacturing											
Manufacture of rubber and plastics products	1	1	137	0	0	2	3	144	پيشەسازىيە گۈزىداوەکان		
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	5	364	0	0	0	5	375	پيشەسازىيە بەرھەمەكانى ناقلىيەكانى تر		
Manufacture of basic metals	2	1	56	0	0	0	0	59	پيشەسازىي فلزاتى يېچىنەي		
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	10	3	1672	4	1	2	2	1694	پيشەسازىي بەرھەمە كانىزاي تىكەلە جىكە لە مەكىنەكان و كەرسەتكان		
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	57	0	0	0	1	59	پيشەسازىي كۆمپىوتەر و بەرپوومە ئەلكترۆنى و بىنداوەکان		
Manufacture of electrical equipment	0	1	29	0	0	0	1	31	پيشەسازىي ئامىزە كاردىيابىه كان		
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	47	0	0	0	2	51	پيشەسازىي كەرسەتە ئامىزەكانى پولىن ئەتكارا لە بايەتنى تىدا		
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	3	0	0	0	0	3	پيشەسازىي ئەتكارەكانى بىزۇيىتەيان ھەمە و تانكىرى كەورە و مام ناوهەند		
Manufacture of other transport equipment	2	0	10	0	0	0	1	13	پيشەسازىي هۆتكارەكانى تىرى گواستنەمە		
Manufacture of furniture	1	0	301	0	0	1	0	303	دروست كەرنى كەل و پەل		
Other manufacturing	1	0	21	0	0	0	2	24	پيشەسازىي گۈزىداوەكانى تر		
Repair and installation of machinery and equipment	0	1	381	0	0	0	12	394	دروست كەرنى و ئاپتەكەرنى مەكىنە و ئامىزەكان		
Total	46	13	5473	13	1	14	50	5610		كۆ	
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply											
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7	2	197	1	0	1	112	320	كارەكانى كارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمىي ھەوا		
Total	7	2	197	1	0	1	112	320	گەيادىنى كارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمىي ھەوا		كۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities											
Water collection, treatment and supply	3	1	33	1	0	9	201	248	كاروبارى ئاو و چالاکى ناودەركان و بەرىۋەدەردى پاشماوەكان و چارسەركەرنى		
Sewerage	0	0	3	0	0	0	1	4	كۆكتەنەوە و چارسەركەرنى و گەيادىنى ئاو		
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1	0	6	0	1	0	13	21	تۆزەكانى زىزاب و ناودەر		
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکىيەكانى چارسەركەرن و خزمەتكۈزۈرى تىرى بەرىۋەدەردى پاشماوەكان		
Total	4	1	42	1	1	9	215	273		كۆ	
Construction											
Construction of buildings	10	7	238	0	1	1	12	269	دروست كەرنى بىنakan		
Civil engineering	1	2	28	0	0	0	8	39	نهندازىارى شارستانى		
Specialized construction activities	2	1	236	1	0	0	5	245	چالاکىيە پىپۇرىيەكانى دروستكەرن		
Total	13	10	502	1	1	1	25	553		كۆ	

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولیبە پىئى ۋىنگە و چالاکىي ئابورى و جۇرى كەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								جۇرى كەرتى كاركىن	كۆ	جۇرى چالاکى ئابورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەردومنى	تىكەلۇ	گشتى	حکومى	Total			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental				
بازركانىي تاك و كۆ، چاڭىرىنەوەدى ھۆكارەكانى ھاتوچۇز كىردى ئەوانەي بىزۇنەريان ھەمە و ماتۆرسىكىل											
Wholesale and retail trade; repair of Motor Vehicles and Motorcycles											
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	7	199	5808	0	1	10	15	6040	بازرگانىي تاك و كۆ، چاڭىرىنەوەدى ھۆكارەكانى ھاتوچۇز كىردى ئەوانەي بىزۇنەريان ھەمە و ماتۆرسىكىل		
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	14	24	2227	6	2	16	17	2306	بازرگانىي بەكۆ، جىڭە لە ھۆكارەكانى ھاتوچۇز كىردىنى بىزۇنەردار و ماتۆرسىكىل		
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	194	20	22380	55	23	83	236	22991	بازرگانىي بە تاك، جىڭە لە ھۆكارەكانى ھاتوچۇز كىردىنى بىزۇنەردار و ماتۆرسىكىل		
Total	215	243	30415	61	26	109	268	31337	كۆ	كۆ	كۆ
گواستنەوە و گۈگایى كىردىن											
Land transport and transport via pipelines	0	3	79	0	0	0	1	83	گواستنەوە و شەكانىي و گواستنەوە لەپىنى بىزىيەوە		
Water transport	0	0	4	0	0	0	0	4	گواستنەوە لە يېنى ناوار (گواستنەوە ناوار)		
Air transport	1	0	9	1	1	0	1	13	گواستنەوە ئاسماقانى		
Warehousing and support activities for transportation	167	10	3762	4	2	10	108	4063	كۆنگەيى كىردىن و چالاکىيەكانىي پاشتىكىرى كىردىن لە گواستنەوە		
Other transportation support activities	0	0	10	0	0	1	25	36	چالاکىي پۇستە و گىيانىنى بەستەكان لە يېڭى ئويىندرەكائىوە		
Total	168	13	3864	5	3	11	135	4199	كۆ	كۆ	كۆ
چالاکى خزمەتكۈزۈزۈرى مانەوە و خواردن											
Accommodation	36	1	197	0	2	4	118	358	مانەوە		
Food and beverage service activities	17	12	2064	3	2	10	16	2124	چالاکىيەكانى خزمەتكۈزۈزۈرىيەكانى خواردن و خواردەنەوە		
Total	53	13	2261	3	4	14	134	2482	كۆ	كۆ	كۆ
زانىيارى و گەيىندىن											
Publishing activities	1	0	41	1	1	0	9	53	چالاکىيەكانىي باڭۇردىنەوە		
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	2	0	88	2	1	0	1	94	چالاکىيەكانىي بەرەم ھېنناني فيلم و بېرەنمەمى تەلەققىزۇنى دەنگە تۆماركراوەكان و باڭۇردىنەوە مۇسىقا		
Programming and broadcasting activities	0	0	5	0	0	0	0	5	چالاکىي پەخشى راديو و تەلەققىزۇن		
Telecommunications	4	1	153	3	3	0	12	176	گەيىندىن		
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	25	0	0	0	0	25	چالاکىي بەرەنمەنۇسىنى كۆمپىوتەر و شارەزايى راپىزكارى و ئەو چالاکىيەنەي پەيدەندىيان پىوه ھەمە		
Information service activities	2	0	38	0	0	1	10	51	چالاکى خزمەتكۈزۈزۈرىيەكانى زانىيارىيەكان		
Total	9	1	350	6	5	1	32	404	كۆ	كۆ	كۆ

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولێر بە پیشی ژینگە و چالاکیی نابووری و جۆری کەرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								جۇرى چالاکىي نابوورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەدومىزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى	كۈز	
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	Total	
Financial and Insurance Activities									چالاکىييكانى داراين و چالاکىييكانى بىمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	6	8	40	1	1	1	25	82	چالاکى خزمەتكۈزۈ داراين جىگە لە پارەدار كەردىنى بىمه و سندوقەكانى مۇوچە
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	2	0	0	0	2	4	پارەدار كەردىنى بىمه و دۇيارەكىردىنەوەي بىمه و سندوقەكانى مۇوچە خانەشىنى جىكە لە دەستەبەرى كۆمەلەيەتىي بەزۈز
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	169	2	0	1	8	181	چالاکىي يارمەتىدىرىكەنان چالاکىي خزمەتكۈزۈ داراينى داراين و چالاکىييكانى بىمه
Total	7	8	211	3	1	2	35	267	كۈز
Real Estate Activities									چالاکىييكانى خانوو و زەۋى و زار
Real estate activities	7	0	768	0	1	1	2	779	چالاکىييكانى خانوو و زەۋى و زار
Total	7	0	768	0	1	1	2	779	كۈز
Professional, Scientific and Technical Activities									چالاکىيي پىشەيى و زانسىتى و تەكىنلىكىيەكان
Legal and accounting activities	3	0	99	0	0	1	15	118	چالاکىي ياساپىرى و چالاکىي ئېئىرىپەرىكەن
Activities of head offices; management consultancy activities	5	5	104	1	0	2	1	118	چالاکىيي كانى نوسىنگە سەرەتكەن، و چالاکىي راۋىزىكارىيەكان لە بوارى بەرۈۋەبەردا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	45	1	0	0	10	57	چالاکىيي كانى تەلەسازى و ئەندازىاري، و تاقىيەتكەنەوەي تەكىنلىكى و شىكەنەوە
Scientific research and development	0	1	3	0	0	0	5	9	لىكەلەيەوە و پەرەپەدان لە بوارى زانسىتى
Advertising and market research	1	0	10	0	0	1	0	12	لىكەلەيەوە و مەكتەبەنامى رېڭىلمام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	5	0	466	2	1	3	4	481	چالاکىيي كانى تىرى پىشەيى و زانسىتى و تەكىنلىكى
Veterinary activities	1	0	45	0	0	0	12	58	چالاکىي قىنەرنەرى
Total	16	6	772	4	1	7	47	853	كۈز
Administrative and Support Service Activities									چالاکىييكانى خزمەتكۈزۈ داراينى داراين و خزمەتكۈزۈ داراين پېشىوانەيەكان
Rental and leasing activities	1	0	98	0	0	1	0	100	چالاکىيي كانى بەكرى گىرتىن
Employment activities	1	1	5	0	0	0	2	9	چالاکىيي كانى بەكارەنەن
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	103	1	0	0	7	111	برىكەرىيەكانى سەقەر و ئەوانەن لە بوارى گەشتى ناسمانى كاردەكەن و خزمەتكۈزۈ داراين پېشىوانەيەكان
Security and investigation activities	0	0	11	0	0	0	9	20	ئۇ چالاکىيي پېيپەندىزىيان پېنەھەيە
Services to buildings and landscape activities	5	3	41	0	0	0	96	145	چالاکىيي كانى ناساپىش و ئىكۈنەنەوەكان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	40	0	0	0	6	46	چالاکىيي كارگىپەرىيەكانى نوسىنگەكان و چالاکىيي كانى پېشىوانى كىرىن لە نوسىنگەكان و چالاکىيي كانى تىرى پېشىوانى كىرىن لە كاردەكان
Total	7	4	298	1	0	1	120	431	كۈز
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security									بەرۈۋەدنى گشتى و بەرگىرى كىرىن، و دلىيائى كۆمەلەيەتى بە زۇر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	39	5	135	2	4	17	1027	1229	كارگىپەرىي گشتى و بەرگىرى كىرىن، و دەستەبەرى كۆمەلەيەتى بەزۈز
Total	39	5	135	2	4	17	1027	1229	كۈز

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولێر بە پیش ژنگە و چالاکیی نابوری و جۆری کەرتى کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جۇزى چالاکى نابورى	كۆ
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەدومىرى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى		
Education									فېر كىردن
Education	49	6	151	4	4	9	1803	2026	فېر كىردن
Total	49	6	151	4	4	9	1803	2026	كۆ
Human Health and Social Work Activities									جىلاكىيەكانى بوارى تەندروستىي مەرۋە و كارى كۆمەلەيەتى
Human health activities	19	1	1230	4	3	13	339	1609	چالاکىيەكانى پەيپەندىدار بە تەندروستى مەرۋە
Residential care activities	1	0	8	0	0	2	8	19	چالاکىيەكانى چاودىنىرى كردن لەگەل ماندۇه
Social work activities without accommodation	1	1	37	0	0	1	50	90	چالاکىيەكانى كارى كۆمەلەيەتى، بەبىي ماندۇه
Total	21	2	1275	4	3	16	397	1718	كۆ
Arts, Entertainment and Recreation									ھونەر و خوشگۇزەرانى و كات بەسەر بىردىن
Creative, arts and entertainment activities	1	0	104	1	0	5	9	120	چالاکىيەكانى تۈنگىرەتى و ھونەرداكان و چالاکىيەكانى خوشگۇزەرانى
Libraries, archives, museums and other cultural activities	8	0	38	0	0	4	45	95	چالاکىيەكانى تەئىنخانە و پارێزگارەكەن و موزەخانە و چالاکىيەكانى رۆشىنېرى
Gambling and betting activities	1	0	9	0	0	0	0	10	چالاکىيەكانى قۇماركاردن و گەرەوەكىردىن
Sports activities and amusement and recreation activities	7	2	221	1	4	24	98	357	چالاکىيەكانى وەرزىشى و خوشگۇزەرانى و كات بەسەر بىردىن
Total	17	2	372	2	4	33	152	582	كۆ
Other Service Activities									جىلاكىيەكانى ترى خزمەتكۈزارى
Activities of membership organizations	328	15	542	58	18	197	1178	2336	چالاکىيەكانى ئەۋەرىنخاراونى خاوهەن ئەندامان
Repair of computers and personal and household goods	3	0	668	2	0	1	3	677	چاکىرىندۇرى ئامىزەكەن كۆمۈپۇر و كاڭلا تاكەكەسى و ئاماڭلىيەكان
Other personal service activities	20	0	1497	4	0	16	7	1544	چالاکىيەكانى ترى خزمەتكۈزارىيە تاكەكەسىيەكان
Total	351	15	2707	64	18	214	1188	4557	كۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing									ئەو جىلاكىيەنى بىزىوی زىيان كە سوود لە كەسەكەن وەردەگەن، و ئەواشىش كە لە بوارى بەرھەم
Activities of households as employers of domestic personnel	2	0	7	0	0	0	2	11	ھىناتى كاڭلا خىزىان كە ساپىنەك بەكاردەھىن بۇ كارى ئىيۇمال
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکىيە حىبا نەڭكارەكەن بەرھەم ھىناتى كاڭلا و ئەو خزمەتكۈزارىيەنى كە خىزىان بۇ بەكارەتتىنى تابىت سوودىيان ئى وەردەگەرتىت
Total	2	0	8	0	0	0	2	12	كۆ

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولێر بە پیش ژنگە و چالاکی نابووری و جۆری کەرتى کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جۇرى چالاکى نابوورى
	نادىار	بىانى	تاييدەت	ھەدومىزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى	
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	كۆ
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies							چالاکييەكانى ئەو دەستە و رىتكخراوەنەي دادوهريي نيشتىمامانى نابانگىتىۋە	
Activities of extraterritorial organizations and bodies	1	23	1	0	2	1	0	28
Total	1	23	1	0	2	1	0	28
Not Stated	7317	3	720	4	4	7	56	8111
Total	7317	3	720	4	4	7	56	8111
Erbil Governorate Grand Total	8421	381	63677	181	86	480	5847	79073

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولێر بە پیشی زینگە و چالاکی نابورى و جۆرى كەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جۇزى كەرتى كاركىن	كۆ	جۇزى چالاکى نابورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەدومىزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى			
Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental				
Erbil Governorate \ Urban										پارێزگای ھەولێر / شار
Agriculture, Forestry and Fishing										كشتوكان و قۆزىنەودى دارستانەكان و راوه ماسى
Crop and animal production, hunting and related service activities	13	1	1157	0	0	1	11	1183		چالاکىي كشتوكانى يەرپۈرمۇ و بەرەمە ئازىزىيەكان و راوه كەرتىنەكەن و خزمە تكۈزۈزۈزۈي پەيوندىدارەكان
Forestry and logging	0	0	10	0	0	0	10	20		قۆزىنەودى دارستان و بىرىنى دارە تەختەيىەكان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	0	1	1		راوه كەرتىنە ماسى و بەخىپەكىرىنى زېنەدەورە ئاوىيەكان
Total	13	1	1167	0	0	1	22	1204	كۆ	
Mining and Quarrying										بەكازىكىردن و بەكارهەتىانى كانە بەردىنەكان
Mining of coal and lignite	0	0	1	0	0	0	0	1		بەكازىكىردى خەلۇز و لەكتىت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	8	5	0	0	0	2	15		دەرەتىانى ئەوتى خاۋ و غازى سروشىتى
Mining of metal ores	0	0	1	0	0	0	0	1		بە كانزا كەردىنە قەزاناتى كانزا يىلى
Other mining and quarrying	0	0	8	0	1	0	1	10		چالاکىيەكانى تىرى بەكازىكىردن و بەكارهەتىانى كانە بەردىنەكان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	0	1	1		چالاکىيەكانى خزمە تكۈزۈزۈزۈي كانى يارمەتىيانى بەكازىكىردن
Total	0	8	15	0	1	0	4	28	كۆ	
Manufacturing										پىشەسازىي گۆزدراوەكان
Manufacture of food products	11	0	744	4	0	4	4	767		پىشەسازىي بەرەمە خۇزىكىيەكان
Manufacture of beverages	1	0	23	0	0	0	0	24		پىشەسازىي خواردەنەدەيەكان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0		پىشەسازىي بەرەبۈرمۇمۇ توتان
Manufacture of textiles	1	0	66	0	0	1	2	70		پىشەسازىي كوتان
Manufacture of wearing apparel	2	0	810	0	0	1	0	813		پىشەسازىي جىل و بەرگ
Manufacture of leather and related products	0	0	13	0	0	0	0	13		پىشەسازىي بەرەبۈرمەكانتى پىستىت و بەرەبۈرمەكانتى تىرى ھاوشىنە
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of straw and plaiting materials	6	0	355	2	0	1	0	364		پىشەسازىي تەختە و بەرەبۈرمەكانتى و تەپەدۇر جىڭە لەپىشەسازىي راخىر و پىشەسازىي جورى دروستكراو لەپوش و كەرسەتكانتى ھۇنىنەدە
Manufacture of paper and paper products	0	0	5	0	0	0	0	5		پىشەسازىي كاڭاھىز و بەرەمەكانتى كاڭاھىز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	196	2	0	0	4	202		چاپكىردن و لەپەرگەتنەدە و ھۆكارەكانتى راگەيىاندى تۆماركراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	9	0	0	0	0	9		پىشەسازىي خەلۇزى كۆك و بەرەبۈرمە ئەوتىيە دوباربۈرمەكانتى
Manufacture of chemicals and chemical products	0	1	23	0	0	0	0	24		پىشەسازىي كەرسەت و بەرەبۈرمە كېيىدايويەكانتى
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	5	0	0	0	0	5		پىشەسازىي كەرسەتكانتى بەرەتتىيەكانتى دروستكىرىدى نەرمان

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولیبر بە پیشیزىنگە و چالاکىي ئابورى و جۇرى كەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								جۇرى كەرتى كاركىن	كۆ	جۇرى چالاکى ئابورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەردوزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى	Total			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental				
Manufacturing											
Manufacture of rubber and plastics products	1	1	125	0	0	2	2	131			پيشەسازىيە گۈزدراوەکان
Manufacture of other non-metallic mineral products	0	4	310	0	0	0	2	316			پيشەسازىيە بەرھەمەكانى لاستىك و ياغە
Manufacture of basic metals	2	1	52	0	0	0	0	55			پيشەسازىيە كانىزا ناقلىزىيەكانى تر
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	9	3	1597	4	1	2	2	1618			پيشەسازىيە بەرھەمە كانىزاي تىكەلە جىكە لە مەكىنەكان و كەرسەتكان
Manufacture of computer, electronic and optical products	0	0	53	0	0	0	0	53			پيشەسازىيە كۆمپىوتەر و بەرپوومە ئەلكترۆنى و بىنداوەکان
Manufacture of electrical equipment	0	1	28	0	0	0	1	30			پيشەسازىيە ئامىزە كاردىبايىەكان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	44	0	0	0	2	48			پيشەسازىيە كەرسەتە ئامىزەكانى پولىن ئەتكارا و لە بايەتنىكى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	2	0	0	0	0	2			پيشەسازىيە ئەتكارەكانى بىزۇئەپەيان هەمە و تانكىرى كەورە و مام ئاۋەند
Manufacture of other transport equipment	2	0	10	0	0	0	1	13			پيشەسازىيە هۆكارەكانى ترى گواستىنەوە
Manufacture of furniture	1	0	287	0	0	1	0	289			دروست كەرنى كەل و يېل
Other manufacturing	1	0	21	0	0	0	2	24			پيشەسازىيە گۈزدراوەكانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	1	359	0	0	0	10	370			دروست كەرنى و ئاپتەكەرنى مەكىنە و ئامىزەكان
Total	39	12	5137	12	1	12	32	5245			كۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply											
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	6	2	162	1	0	1	49	221			كارەكانى كارەبا و غاز و هەلم و سارد و گەرمىي ھەوا
Total	6	2	162	1	0	1	49	221			كۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities											
Water collection, treatment and supply	1	1	15	1	0	4	92	114			كاروبارى ئاو و چالاکى ئاودەركان و بەرپۇدەردىي پاشماوەكان و چارەسەركەدنى كۆكۈنەوە و چارەسەركەدن و كەياندىنى ئاو
Sewerage	0	0	3	0	0	0	1	4			تۆزەكانى زىزاب و ئاودەر
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1	0	4	0	0	0	13	18			چالاکىي كۆكۈنەوە پاشماوەكان و چارەسەركەدن و زىزاب بۇن و كەراندەنەوە كەرسەتكان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0			چالاکىي كۆكۈنەوە و خزمەتكۈزۈرى ترى بەرپۇدەردىي پاشماوەكان
Total	2	1	22	1	0	4	106	136			كۆ
Construction											
Construction of buildings	10	7	210	0	1	1	11	240			دروست كەرنى بىناكان
Civil engineering	1	2	22	0	0	0	6	31			نهندازىارى شارستانى
Specialized construction activities	2	1	230	1	0	0	4	238			چالاکىي پىپۇرىيەكانى دروستكەرنى
Total	13	10	462	1	1	1	21	509			كۆ

خشتەی 1 - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولێر بە پیشی ژینگە و چالاکیی ئابووری و جۆرى کەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								جۇرى چالاکى ئابوورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەدومۇرى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى	كۈز	
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	Total	
بازركانىي تاك و كۆ، چاکىرىنەوەدى ھۆكارەكانىي هاتوچۇز كىردى ئەوانەي بىزۋىنەريان ھەمە و ماتۆرسىكىل									
Wholesale and retail trade; repair of Motor Vehicles and Motorcycles	7	199	5591	0	0	10	13	5820	بازركانىي تاك و كۆ، چاکىرىنەوەدى ھۆكارەكانىي هاتوچۇز كىردى ئەوانەي بىزۋىنەريان ھەمە و ماتۆرسىكىل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	13	24	2115	6	2	16	13	2189	بازركانىي بەكۆ، جىڭە لە ھۆكارەكانىي هاتوچۇز كىردىنى بىزۋىنەردار و ماتۆرسىكىل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	177	20	20446	51	21	73	182	20970	بازركانىي بە تاك، جىڭە لە ھۆكارەكانىي هاتوچۇز كىردىنى بىزۋىنەردار و ماتۆرسىكىل
Total	197	243	28152	57	23	99	208	28979	كۆ
گواستنەوە و كۈگاپىي كىردىن									
Land transport and transport via pipelines	0	3	77	0	0	0	1	81	گواستنەوە و شەكاني و گواستنەوە لەپىنى بىزرىيەوە
Water transport	0	0	3	0	0	0	0	3	گواستنەوە لە يېنى ناو (گواستنەوە ناوى)
Air transport	1	0	9	1	1	0	1	13	گواستنەوە ئاسمانى
Warehousing and support activities for transportation	141	8	2679	4	1	9	91	2933	كۈگاپىي كىردىن و چالاکىيەكانىي پاشتىگىرى كىردىن لە گواستنەوە
Other transportation support activities	0	0	10	0	0	1	25	36	چالاکىيەپۇستە و گىياندىنى بەستەكان لە يېڭى ئويىندرەكانووه
Total	142	11	2778	5	2	10	118	3066	كۆ
چالاکى خزمەتكۈزۈزۈرى مانەوە و خواردن									
Accommodation	34	1	172	0	2	3	105	317	مانەوە
Food and beverage service activities	15	12	1818	3	2	9	12	1871	چالاکىيەكانىي خزمەتكۈزۈزۈرىيەكانىي خواردن و خواردەنەوە
Total	49	13	1990	3	4	12	117	2188	كۆ
زاينيارى و كەياندىن									
Publishing activities	0	0	40	1	1	0	9	51	چالاکىيەكانىي باڭۇردىنەوە
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	86	2	1	0	1	91	چالاکىيەكانىي بەرھەم ھەنئانى فىلم و بېرنامىي تەلەققىزۇنى و دەنگە تۆماركراوەكان و باڭۇردىنەوە مۇسۇقا
Programming and broadcasting activities	0	0	5	0	0	0	0	5	چالاکىيەپەخشى راديو و تەلەققىزۇن
Telecommunications	4	0	127	3	1	0	10	145	گىياندىن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	24	0	0	0	0	24	چالاکىي بەرنامىنۇسىنى كىمپىوتەر و شارەزايى راپىڈكارى و ئەو چالاکىيەكانىي پەيدەندىيان پېۋە ھەمە
Information service activities	2	0	33	0	0	1	9	45	چالاکى خزمەتكۈزۈزۈرىيەكانىي زائىيارىيەكان
Total	7	0	315	6	3	1	29	361	كۆ

خشتی ۱ - ژماره‌ی دامنه‌زراوه‌کان له پارێزگای هەولیبریه پیشی ژنگه و چالاکیی نابووری و جووی که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								کۆ Total	چالاکییه‌کانی چالاکیی نابووری
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	بیانی Private	تاییدت Cooperative	ھەردووزی Mixed	تیکه‌لاؤ Public	حکومی Governmental			
Financial and Insurance Activities										
Financial service activities, except insurance and pension funding	6	8	39	1	1	1	23	79		چالاکییه‌کانی دارایی و چالاکییه‌کانی بیمه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	2	0	0	0	2	4		چالاکییه‌کانی پاره‌دار کردنی بیمه و سندووق‌کانی موبوجه پاره‌دار کردنی بیمه و سندووق‌کانی موبوجه خانه‌نشینی جهه له دسته‌به‌ری کۆمەلایتیی بەزور
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	168	2	0	1	8	180		چالاکییه بارمەتیدرەکانی چالاکییه خزمەتکۆزازییه داراییه‌کان و چالاکییه‌کانی بیمه
Total	7	8	209	3	1	2	33	263		کۆ
Real Estate Activities										
Real estate activities	7	0	749	0	1	1	2	760		چالاکییه‌کانی خانوو و زهوي و زار
Total	7	0	749	0	1	1	2	760		کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities										
Legal and accounting activities	3	0	97	0	0	1	15	116		چالاکییه پاسایرو و چالاکییه ژئیزیارییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	5	4	94	1	0	2	1	107		چالاکییه‌کانی نوسینگه سەرەکییه‌کان و چالاکییه راویزکارییه‌کان له بواری بەرپوەبەردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	0	0	45	1	0	0	9	55		چالاکییه‌کانی تەلار سازی و ئەندازیاری و تاقیقىدندەوە تەکنیکی و شیکردنەوە لېنگلییەوە و پەرپەدان له بواری زانستی
Scientific research and development	0	1	3	0	0	0	5	9		لېنگلییەوە و مەکانی رېڭلام و بازار
Advertising and market research	1	0	10	0	0	1	0	12		چالاکییه‌کانی تىرى پېشەي و زانستی و تەکنیکی
Other professional, scientific and technical activities	5	0	462	2	1	3	4	477		چالاکییه‌کانی قىنەرنەری
Veterinary activities	1	0	40	0	0	0	11	52		
Total	15	5	751	4	1	7	45	828		کۆ
Administrative and Support Service Activities										
Rental and leasing activities	1	0	97	0	0	1	0	99		چالاکییه‌کانی بەکرئى گىرتن
Employment activities	1	1	5	0	0	0	2	9		چالاکییه‌کانی بەکارهينان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	102	1	0	0	4	107		بىرىكارييەکانی سەقەر و ئەوانەن له بوارى گەشتى ناسمانى كاردهكەن و خزمەتکۆزازییەکانی شوين گىرتن و ئۇ چالاکييەنەن پەيدەندىيان پېنەھە يە
Security and investigation activities	0	0	9	0	0	0	4	13		چالاکییه‌کانی ناسايىش و لېنگۈنەوەکان
Services to buildings and landscape activities	3	3	21	0	0	0	60	87		چالاکییه کارگىنپەيەکانی نوسینگەکان و چالاکییه‌کانی پېشىوانى كىدن له نوسینگەکان و چالاکییه‌کانی ترى پېشىوانى كىدن له كارەكان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	40	0	0	0	4	44		
Total	5	4	274	1	0	1	74	359		کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	19	5	122	2	3	17	829	997		بەرپوەبەنی گشتى و بەرگىرى كىدن، و دلىايى كۆمەلایتىي بە زۆر
Total	19	5	122	2	3	17	829	997		کۆ

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولیز بە پیش ژنگە و چالاکی نابورى و جۇرى كەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جۇرى كەرتى كاركىن	كۆ	جۇرى چالاکى نابورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەردوزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى			
Education										فېر كەرن
Education	18	6	118	2	4	7	919	1074		فېر كەرن
Total	18	6	118	2	4	7	919	1074		كۆ
Human Health and Social Work Activities										جىلاكىيەكانى بوارى تەندروستىي مەرۋە و كارى كۆمەلەيەتى
Human health activities	16	1	1202	2	2	11	201	1435		چالاکىيەكانى پەيپەندىدار بە تەندروستى مەرۋە
Residential care activities	1	0	6	0	0	2	8	17		چالاکىيەكانى چاودىنى كەردن لەگەل ماندۇه
Social work activities without accommodation	1	1	34	0	0	1	46	83		چالاکىيەكانى كارى كۆمەلەيەتى، بەبىي ماندۇه
Total	18	2	1242	2	2	14	255	1535		كۆ
Arts, Entertainment and Recreation										ھونەر و خوشگۇزەرانى و كات بەسەر بەردىن
Creative, arts and entertainment activities	1	0	100	1	0	2	8	112		چالاکىيەكانى تۈنگەرى و ھونەرداكان و چالاکىيەكانى خوشگۇزەرانى
Libraries, archives, museums and other cultural activities	8	0	32	0	0	3	38	81		چالاکىيەكانى تەئىنخانە و پارىزراوەكان و موزەخانە و چالاکىيەكانى رۇشنىرى
Gambling and betting activities	1	0	8	0	0	0	0	9		چالاکىيەكانى قوماكارىن و گەرەوەكەردىن
Sports activities and amusement and recreation activities	7	2	214	1	4	21	94	343		چالاکىيەكانى وەرزىشى خوشگۇزەرانى و كات بەسەر بەردىن
Total	17	2	354	2	4	26	140	545		كۆ
Other Service Activities										جىلاكىيەكانى ترى خزمەتكۈزارى
Activities of membership organizations	308	12	433	29	16	145	543	1486		چالاکىيەكانى ئەۋەنچەخاوانى ئەندامان
Repair of computers and personal and household goods	3	0	657	2	0	1	3	666		چاکىرىندۇرى ئامىزەكەنلىكىمېتىر و كاڭلا تاكەكەسى و ئاماڭىيەكان
Other personal service activities	17	0	1420	3	0	12	6	1458		چالاکىيەكانى ترى خزمەتكۈزارىيە تاكەكەسىيەكان
Total	328	12	2510	34	16	158	552	3610		كۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										ئەو جىلاكىيەنى بىنۇيى زىيان كە سوود لە كەسەكان وەردەگەن، و ئەواشى كە لە بوارى بەرھەم
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	7	0	0	0	2	10		ھىننائى كاڭلا خەزەتكۈزارىيە حىيا نەڭراوەكەن بۇ بەكارەتتىنى تايىەتىن
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	1	0	0	0	0	1		چالاکىيە حىيا نەڭراوەكەن بەرھەم ھىننائى كاڭلا و ئەو خەزەتكۈزارىيەنى كە خىزان بۇ بەكارەتتىنى تايىەت سوودىيان ئى وەردەگەرتىت
Total	1	0	8	0	0	0	2	11		كۆ

خشتەی 1 - ژمارەی داھەزراوەکان لە پارێزگای ھەولێر بە پیش ژنگە و چالاکی نابووری و جۆری کەرتى کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جۇرى چالاکى نابوورى
	نادىار	بىانى	تاييدەت	ھەدومىزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى	
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	كۆ
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies							چالاکييەكانى ئەو دەستە و رىتكخراوەنەي دادوهريي نيشتىمامانى نابانگرىتەوە	
Activities of extraterritorial organizations and bodies	1	22	1	0	2	1	0	27
Total	1	22	1	0	2	1	0	27
Not Stated	5830	3	662	4	4	6	47	6556
Total	5830	3	662	4	4	6	47	6556
Erbil Governorate Urban Total	6734	370	47200	140	73	381	3604	58502
كۆ لە شارنىشىنى پارێزگاي ھەولێر							نادىار	
							كۆ	

خشتەی 1 - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولێر بە پیشی زینگە و چالاکیی ئابووری و جۆرى کەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جۇزى کەرتى كاركىن	كۆ	جۇزى چالاکى ئابوورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەدومىزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى			
Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental				
Erbil Governorate \ Rural										پارێزگای ھەولێر / گوند
Agriculture, Forestry and Fishing										کشتوكان و قۆزىنەودى دارستانەكان و راوه ماسى
Crop and animal production, hunting and related service activities	58	2	11832	2	1	11	18	11924		چالاکىي كشتوكانى يەربوبوم و بەرھەمە ئازىزىيەكان و راوه كەردن و خزمە تىكۈزۈزىيە پەيەندىدارەكان
Forestry and logging	0	0	1	0	0	0	2	3		قۆزىنەودى دارستان و بىرىنى دارە تەختەيىەكان
Fishing and aquaculture	0	0	37	0	0	0	0	37		راوه كەردىنى ماسى و بەخىوکەرنى زېنەدەره ئاوىيەكان
Total	58	2	11870	2	1	11	20	11964	كۆ	
Mining and Quarrying										بەكازىكىردن و بەكارهەتىنى كانە بەردىنەكان
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	0		بەكازىكىردى خەلۇز و لەكتىت
Extraction of crude petroleum and natural gas	1	0	4	0	1	0	1	7		دەرھەتىنى ئەوتى خاۋ و غازى سروشىتى
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	0		بە كانزا كەردى قەزاناتى كانزا يىلى
Other mining and quarrying	0	0	97	0	0	0	0	97		چالاکىيەكانى تىرى بەكازىكىردن و بەكارهەتىنى كانە بەردىنەكان
Mining support service activities	0	0	2	0	0	0	0	2		چالاکىيەكانى خزمە تىكۈزۈزىيەكانى يارمەتىدانى بەكازىكىردن
Total	1	0	103	0	1	0	1	106	كۆ	
Manufacturing										پىشەسازىي گۆزدراوەكان
Manufacture of food products	3	0	98	0	0	2	3	106		پىشەسازىي بەرھەمە خۇراكىيەكان
Manufacture of beverages	0	0	1	0	0	0	0	1		پىشەسازىي خواردەنەھىيەكان
Manufacture of tobacco products	0	0	1	0	0	0	0	1		پىشەسازىي بەرھەمە توتن
Manufacture of textiles	0	0	0	0	0	0	0	0		پىشەسازىي كوتان
Manufacture of wearing apparel	0	0	14	0	0	0	0	14		پىشەسازىي جل و بەرگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	0		پىشەسازىي بەرھەمە كانى پىست و بەرھەمە كانى تىرى ھاوشىنە
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of straw and plaiting materials	0	0	13	0	0	0	1	14		پىشەسازىي تەختە و بەرھەمە كانى و تەپەدۇر جىڭە لەپىشەسازىي راخىر و پىشەسازىي جورى دروستكراو
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	0	0		پىشەسازىي كاغەز و بەرھەمە كانى كاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	2	0	0	0	0	2		چاپكەن و لەپەرگەنەو و ھۆكارەكانى راگەياندىنى تۆماركراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	16	1	0	0	6	24		پىشەسازىي خەلۇزى كوك و بەرھەمە ئەوتىيە دوباربوبوەكان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	1	0	0	0	1	2		پىشەسازىي كەرسەت و بەرھەمە كېيىدايويەكان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	0	0		پىشەسازىي كەرسەت بەرھەتىيەكانى دروستكىرىدى نەرمان

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولیئر بە پیشی زینگە و چالاکی نابورى و جۆرى كەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								جۇزى كەرتى كاركىن	كۆ	جۇزى چالاکى نابورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەدومۇرى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى	Total			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental				
Manufacturing											
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	12	0	0	0	1	13	پيشەسازىيە گۈزىداوەکان		
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	1	54	0	0	0	3	59	پيشەسازىيە بەرھەمەكانى لاستىك و ياغە		
Manufacture of basic metals	0	0	4	0	0	0	0	4	پيشەسازىيە كانىزا ناقلىزىيەكانى تر		
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	1	0	75	0	0	0	0	76	پيشەسازىيە بەرھەمە كانىزاي تىكەلە جىكە لە مەكىنەكان و كەرسەتكان		
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	4	0	0	0	1	6	پيشەسازىيە كۆمپىوتەر و بەرپوومە ئەلكترۆنى و بىنداوەکان		
Manufacture of electrical equipment	0	0	1	0	0	0	0	1	پيشەسازىيە ئامىزە كاردىياپەكان		
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	0	0	3	0	0	0	0	3	پيشەسازىيە كەرسەتە و ئامىزەكانى پولىن ئەتكارا لە باپەتنىكى تردا		
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	1	0	0	0	0	1	پيشەسازىيە ئەتكارەكانى بىزۇيىتەيان هەمە و تانكىرى كەورە و مام ناوهەند		
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	پيشەسازىيە هۆكارەكانى ترى گواستنەمە		
Manufacture of furniture	0	0	14	0	0	0	0	14	دروست كەرنى كەل و پەل		
Other manufacturing	0	0	0	0	0	0	0	0	پيشەسازىيە گۈزىداوەكانى تر		
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	22	0	0	0	2	24	دروست كەرنى و ئاپېتەكەرنى مەكىنە و ئامىزەكان		
Total	7	1	336	1	0	2	18	365		كۆ	
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply											
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	1	0	35	0	0	0	63	99	كارەكەنلى كارەبا و غاز و هەلم و سارد و گەرمىي ھەوا		
Total	1	0	35	0	0	0	63	99	گەيىندى كارەبا و غاز و هەلم و سارد و گەرمىي ھەوا		كۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities											
Water collection, treatment and supply	2	0	18	0	0	5	109	134	كاروبارى ئاو و چالاکى ناودەركان و بەرپۇدەردىنى پاشماوەكان و چارەسەركەدنى		
Sewerage	0	0	0	0	0	0	0	0	كۆكۈنەوە و چارەسەركەدن و گەيىندى ئاو		
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	2	0	1	0	0	3	تۆزەكانى زىزاب و ناودەر		
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکىيەكانى چارەسەركەدن و خزمەتكۆزەري ترى بەرپۇدەردىنى پاشماوەكان		
Total	2	0	20	0	1	5	109	137		كۆ	
Construction											
Construction of buildings	0	0	28	0	0	0	1	29	دروست كەرنى بىناكان		
Civil engineering	0	0	6	0	0	0	2	8	نهندازىارى شارستانى		
Specialized construction activities	0	0	6	0	0	0	1	7	چالاکىيە پىسپۈرىيەكانى دروستكەرنى		
Total	0	0	40	0	0	0	4	44		كۆ	

خشتەی 1 - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولیبری پیشی ژینگە و چالاکیی ئابوورى و جۇرى كەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								جۇرى كەرتى كارىدىن حکومى گشتى تىكەلۇ ھەردوزى مېدەت بىانى نادىدار Not Stated Foreign Private Cooperative Mixed Public Governmental	كۆ Total	جۇرى چالاکىي ئابوورى جۇرى چالاکىي ئابوورى	
	نادىدار	بىانى	مېدەت	ھەردوزى	تىكەلۇ	مېدەت	بىانى	نادىدار				
Wholesale and Retail Trade;Repair of Motor Vehicles and Motorcycles												بازگانىي تاك و كۆ، چاکىرىنىهودى ھۆكارەكانى ھاتوچۇ گىردى ئەوانەي بىزۇنەريان ھەيدە و ماتۆرسىكل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	0	0	217	0	1	0	2	220				بازگانىي تاك و كۆ، چاکىرىنىهودى ھۆكارەكانى ھاتوچۇ گىردى ئەوانەي بىزۇنەريان ھەيدە و ماتۆرسىكل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	1	0	112	0	0	0	4	117				بازگانىي بەكۆ، جىڭە لە ھۆكارەكانى ھاتوچۇ گىردى بىزۇنەردار و ماتۆرسىكل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	17	0	1934	4	2	10	54	2021				بازگانىي بە تاك، جىڭە لە ھۆكارەكانى ھاتوچۇ گىردى بىزۇنەردار و ماتۆرسىكل
Total	18	0	2263	4	3	10	60	2358				كۆ
Transportation and Storage												گواستنەوه و كۈگايى كىردىن
Land transport and transport via pipelines	0	0	2	0	0	0	0	2				گواستنەوه و شەكاني و گواستنەوه لەپىنى بىزىيەدە
Water transport	0	0	1	0	0	0	0	1				گواستنەوه لە بىنى ئار (گواستنەوه ئار)
Air transport	0	0	0	0	0	0	0	0				گواستنەوه ئاسمانى
Warehousing and support activities for transportation	26	2	1083	0	1	1	17	1130				كۈگايى كىردىن و چالاکىيەكانى پاشتىگىرى گىردى لە گواستنەوه
Other transportation support activities	0	0	0	0	0	0	0	0				چالاکىي پۆستە و گىيانىنى بەستەكان لە بىنگى ئويىندرەكانووه
Total	26	2	1086	0	1	1	17	1133				كۆ
Accommodation and Food Service Activities												چالاکى خزمەتكۈزۈزۈ مانەوه و خواردن
Accommodation	2	0	25	0	0	1	13	41				مانەوه
Food and beverage service activities	2	0	246	0	0	1	4	253				چالاکىيەكانى خزمەتكۈزۈزۈ مانەوه خواردن و خواردنەوه
Total	4	0	271	0	0	2	17	294				كۆ
Information and Communication												زانىيارى و كەياندىن
Publishing activities	1	0	1	0	0	0	0	2				چالاکىيەكانى باڭىرىنىهودە
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	2	0	0	0	0	3				چالاکىيەكانى بەرەم ھەنئانى فيلم و بەرنامى تەلەققىزۇنى و دەنگە تۆماركراوەكان و باڭۇ كەرىنەوه مۇسۇقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	0	0	0				چالاکى پەخشى راديو و تەلەققىزۇن
Telecommunications	0	1	26	0	2	0	2	31				گىياندىن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	1	0	0	0	0	1				چالاکى بەرەمنەووسىنى كىمپىوتەر و شارەزايى راۋىيڭىارى و ئەو چالاکىيەكانى پەيدەندىيان پىوه ھەيدە
Information service activities	0	0	5	0	0	0	1	6				چالاکى خزمەتكۈزۈزۈ مانەوه زانىيارىيەكان
Total	2	1	35	0	2	0	3	43				كۆ

خشتی ۱ - ژماره‌ی دامنه‌زراوه‌کان له پارێزگای هەولیبریه پیشی ژنگه و چالاکیی نابووری و جووی که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work								کۆ Total	جووی چالاکیی نابووری
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	تاییدت Private	ھەردووزی Cooperative	تیکه لەو Mixed	گشتی Public	حکومی Governmental			
Financial and Insurance Activities										
Financial service activities, except insurance and pension funding	0	0	1	0	0	0	2	3		چالاکییه کانی دارایی و چالاکییه کانی بیمه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	0	0	0	0		چالاکیه کانی خزمەتگوزای دارایی جگه له پارەدار کردنی بیمه و سندووق کانی موبوج پارەدار کردنی بیمه و دوپیارەکردنیه وی بیمه و سندووق کانی موچەی خانە شینی جکه له دەستەبەری کۆمەلایەتیی بەزۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	0	0	1	0	0	0	0	1		چالاکییه یارمەتیدەمکانی چالاکییه خزمەتگوزای داراییه کان و چالاکییه کانی بیمه
Total	0	0	2	0	0	0	2	4		کۆ
Real Estate Activities										
Real estate activities	0	0	19	0	0	0	0	19		چالاکییه کانی خانوو و زەوی و زار
Total	0	0	19	0	0	0	0	19		کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities										
Legal and accounting activities	0	0	2	0	0	0	0	2		چالاکییه پیشەبی و زانستی و تەکنیکییه کان
Activities of head offices; management consultancy activities	0	1	10	0	0	0	0	11		چالاکییه کانی نوسینگە سەرەکییه کان و چالاکییه راویزگارییه کان له بواری بەریوەبەردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	0	0	0	0	1	2		چالاکییه کانی تەلۆسازی و ئەندازیاری و تاقیقىدەنەوەی تەکنیکی و شیکردنەوە
Scientific research and development	0	0	0	0	0	0	0	0		لېنکەلیئەوە و پەرەپەدان له بواری زانستی
Advertising and market research	0	0	0	0	0	0	0	0		لېنکەلیئەوەنەنەنەن و بازار
Other professional, scientific and technical activities	0	0	4	0	0	0	0	4		چالاکییه کانی ترى پیشەبی و زانستی و تەکنیکی
Veterinary activities	0	0	5	0	0	0	1	6		چالاکییه قىنەرنەری
Total	1	1	21	0	0	0	2	25		کۆ
Administrative and Support Service Activities										
Rental and leasing activities	0	0	1	0	0	0	0	1		چالاکییه کانی بەکرئى گەرتەن
Employment activities	0	0	0	0	0	0	0	0		چالاکییه کانی بەکارەنەن
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	1	0	0	0	3	4		بىرىكارييەکانی سەقەر و ئەوانەن له بوارى گەشتى ناسمانى کارەدەن و خزمەتگوزارىيەکانی شوين گەرتەن و ئەنو چالاکييەنەن پەيپەندىنەن بىنۇھەنە
Security and investigation activities	0	0	2	0	0	0	5	7		چالاکییه کانی ناسايىش و لېنکۈنەنەنەن
Services to buildings and landscape activities	2	0	20	0	0	0	36	58		چالاکییه کانی پىشەکەش كەردى خزمەتگوزارى بۇ بىنائاكان و جوانكارى شوينەکان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	0	0	0	0	2	2		چالاکییه کارگىبىریيەکانی نوسینگە کان و چالاکییه کانی پىشەوانى كەردن له نوسینگە کان و چالاکییه کانی ترى پىشەوانى كەردن له کارەنەن
Total	2	0	24	0	0	0	46	72		کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	20	0	13	0	1	0	198	232		بەریوەبەنی گشتی و بەرگىری كەردن، و دلنایاپی كۆمەلایەتی بە زۆر
Total	20	0	13	0	1	0	198	232		کۆ

خشتەی ١ - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولیبر بە پیش ژنگە و چالاکی نابورى و جۆرى كەرتى كار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جۇزى كەرتى كاركىن	كۆ	جۇزى چالاکى نابورى
	نادىدار	بىانى	تاييدت	ھەدومۇرى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى			
Education										فېر كەرن
Education	31	0	33	2	0	2	884	952		فېر كەرن
Total	31	0	33	2	0	2	884	952		كۆ
Human Health and Social Work Activities										جىلاكىيەكانى بوارى تەندروستىي مەرۋە و كارى كۆمەلەيەتى
Human health activities	3	0	28	2	1	2	138	174		چالاکىيەكانى پەيپەندىدار بە تەندروستى مەرۋە
Residential care activities	0	0	2	0	0	0	0	2		چالاکىيەكانى چاودىنىرى كەردن لەگەل ماندۇرە
Social work activities without accommodation	0	0	3	0	0	0	4	7		چالاکىيەكانى كارى كۆمەلەيەتى، بەپى ماندۇرە
Total	3	0	33	2	1	2	142	183		كۆ
Arts, Entertainment and Recreation										ھونەر و خوشگۇزەرانى و كات بەسەر بىردىن
Creative, arts and entertainment activities	0	0	4	0	0	3	1	8		چالاکىيەكانى نۇتكەرى و ھونەركان و چالاکىيەكانى خوشگۇزەرانى
Libraries, archives, museums and other cultural activities	0	0	6	0	0	1	7	14		چالاکىيەكانى تەكىنخانە و پارىزراوەكان و موزەخانە و چالاکىيەكانى رۇشكىنلىرى
Gambling and betting activities	0	0	1	0	0	0	0	1		چالاکىيەكانى قوماكارىن و گۈرەوكەردىن
Sports activities and amusement and recreation activities	0	0	7	0	0	3	4	14		چالاکىيەكانى وەرزىشى و خوشگۇزەرانى و كات بەسەر بىردىن
Total	0	0	18	0	0	7	12	37		كۆ
Other Service Activities										جىلاكىيەكانى ترى خزمەتكۈزارى
Activities of membership organizations	20	3	109	29	2	52	635	850		چالاکىيەكانى ئەۋەنچەرەنەي خاوهەن ئەندامان
Repair of computers and personal and household goods	0	0	11	0	0	0	0	11		چاڭىرىندۇرى ئامېزەكەنلىكىمېپۇر و كاڭلا تاكەكەسى و ئاماڭىيەكان
Other personal service activities	3	0	77	1	0	4	1	86		چالاکىيەكانى ترى خزمەتكۈزارىيە تاكەكەسىيەكان
Total	23	3	197	30	2	56	636	947		كۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										ئەو جىلاكىيەنى بىزىتى ئىزىان كە سوود لە كەسەكان و مەردەگەن، و ئەواشى كە لە بوارى بەرھەم
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	0	0	1		ھىناتى كالا و خزمەتكۈزارىيە حىيا نەڭراوەكەن بۇ بەكارەتتىنى تايىەتىن
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	0		چالاکىيە حىيا نەڭراوەكەن بەرھەم ھىناتى كالا و ئەو خزمەتكۈزارىيەنى كە خىزان بۇ بەكارەتتىنى تايىەت سوودىيان ئى و مەردەگەرىت
Total	1	0	0	0	0	0	0	1		كۆ

خشتەی 1 - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولێر بە پیش ژنگە و چالاکی نابووری و جۆری کەرتى کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							جۇرى چالاکى نابوورى
	نادىار	بىانى	تاييدەت	ھەدومىزى	تىكەلۇ	گشتى	حڪومى	
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	كۆ
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies							چالاکييەكانى ئەو دەستە و رىتكخراوەنەي دادوھىرىي نېشتىمانى نابانگىرەتەوە	
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	1	0	0	0	0	0	1
Total	0	1	0	0	0	0	0	1
Not Stated	1487	0	58	0	0	1	9	1555
Total	1487	0	58	0	0	1	9	1555
Erbil Governorate Rural Total	1687	11	16477	41	13	99	2243	20571

خشتەی 2 • ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پىزىنگە و ژمارەی کارکەردکان و جۇرى چالاکىي ئابوورى

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural		Urban		Total		جۇرى چالاکىي ئابوورى
	ئەمەزراوەکان No. of Employees	ئەمەزراوەکان No. of Establishments	ئەمەزراوەکان No. of Employees	ئەمەزراوەکان No. of Establishments	ئەمەزراوەکان No. of Employees	ئەمەزراوەکان No. of Establishments	
Erbil Governorate							پارێزگای هەولێر
Agriculture, Forestry and Fishing							کشتوکان و قۇزىنەوە دارستانەکان و راود ماسى
Crop and animal production, hunting and related service activities	20812	11924	1939	1183	22751	13107	چاڭكىي كشتوکانى بەرپووم و بەرھەمە ئازىزىيەکان و راود كەرن و خزمەتگۈزارييە پەيوەندىدارەکان
Forestry and logging	20	3	283	20	303	23	قۇزىنەوە دارستان و بېنى دارە تەختىيەکان
Fishing and aquaculture	91	37	22	1	113	38	راود كەرنى ماسى و بەخىوکىدىنى زىنده وەرە ئاوېيەکان
Total	20923	11964	2244	1204	23167	13168	كۆ
Mining and Quarrying							بەكانزاکىردن و بەكارھىناتى كانە بەردىنەکان
Mining of coal and lignite	0	0	3	1	3	1	بەكانزاکىردىنى خەلۇز و لەكتىت
Extraction of crude petroleum and natural gas	208	7	134	15	342	22	دەرھىناتى نەوتى خاوا و غازى سروشى
Mining of metal ores	0	0	3	1	3	1	بە كانزا كەردىنى فلەزاتى كانزاپى
Other mining and quarrying	689	97	70	10	759	107	چاڭكىيەكانى تىرى بەكانزاکىردن و بەكارھىناتى كانە بەردىنەکان
Mining support service activities	23	2	12	1	35	3	چاڭكىيەكانى خزمەتگۈزارييەكانى يارمەتىدانى بەكانزاکىردن
Total	920	106	222	28	1142	134	كۆ
Manufacturing							پىشەسازىي كۆپرەوادەكەن
Manufacture of food products	435	106	2848	767	3283	873	پىشەسازىي بەرھەمە خۇراكىيەکان
Manufacture of beverages	10	1	123	24	133	25	پىشەسازىي خواردەنۋېيەکان
Manufacture of tobacco products	20	1	0	0	20	1	پىشەسازىي بەرپوومۇسى توتن
Manufacture of textiles	0	0	286	70	286	70	پىشەسازىي كوتال
Manufacture of wearing apparel	19	14	1222	813	1241	827	پىشەسازىي جل و بەرگ
Manufacture of leather and related products	0	0	22	13	22	13	پىشەسازىي بەرپوومەكانى پىنسە و بەرپوومەكانى تىرى ھاوشىۋە
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture;manufacture of articles of straw and plaiting materials	177	14	779	364	956	378	پىشەسازىي تەختە و بەرپوومەكانى و تەپەدۇر جەڭە لەپىشەسازىي راخىر و پىشەسازىي جورى دروستكراو
Manufacture of paper and paper products	0	0	15	5	15	5	لەپوش و كەرسەتكەنلىكىنەتىنەوە
Printing and reproduction of recorded media	7	2	955	202	962	204	پىشەسازىي كاغز و بەرھەمەكانى كاغز
Manufacture of coke and refined petroleum products	621	24	62	9	683	33	چاپكىردن و لەپەرگەنەنە و ھۆكەرەكەنلىكىنەتىنەتىنەوە
Manufacture of chemicals and chemical products	22	2	88	24	110	26	پىشەسازىي خەلۇزى كوك و بەرپوومە نەوتىيە دۈبارەبۇوهەكان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	93	5	93	5	پىشەسازىي كەرسەتە و بەرپوومە كېلىماپىيەكان
							پىشەسازىي كەرسەتە بەرھەمەكانى دروستكىرىنى دەرمان

خشتەی 2 • ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پیشیزگە و ژمارەی کارکەردگان و جۇرى چالاکىي ئابوورى

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	كۆ	جۇرى چالاکىي ئابوورى
	ژمارەی کارکەردگان No. of Employees	ژمارەی دامەزراوەکان No. of Establishments	ژمارەی کارکەردگان No. of Employees	ژمارەی دامەزراوەکان No. of Establishments	ژمارەی کارکەردگان No. of Employees	ژمارەی دامەزراوەکان No. of Establishments	
Manufacturing							
Manufacture of rubber and plastics products	71	13	982	131	1053	144	پيشەسازىي بەرھەمەكانى لاستىك و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	646	59	1713	316	2359	375	پيشەسازىي بەرھەمەكانى كانزا نافلزىيەكانى تر
Manufacture of basic metals	8	4	114	55	122	59	پيشەسازىي فلزاتى بېنچىنەبى
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	376	76	4121	1618	4497	1694	پيشەسازىي بەرھەمى كانزاى تىكىلە جەڭ لە مەكىنەكان و كەرسەتكەن
Manufacture of computer, electronic and optical products	33	6	98	53	131	59	پيشەسازىي كۆمپىوتەر و بەرۈبۈۋە ئەلكىتۇنى و بىنراوەكان
Manufacture of electrical equipment	2	1	82	30	84	31	پيشەسازىي نايمىرە كارەبايىەكان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	19	3	172	48	191	51	پيشەسازىي كەرسەتكەن و نايمىرەكانى پۈئىنەنكراو لە بايەقىنە تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	10	1	6	2	16	3	پيشەسازىي لەو مۇتۇمىيەلەنى بىزۇنەرىيان ھەيدى و تانڭىرى كەورە و مام ناونەند
Manufacture of other transport equipment	0	0	49	13	49	13	پيشەسازىي ھۆكارەكانى ترى گواستىنەوە
Manufacture of furniture	166	14	677	289	843	303	درۇست كەدىنە كەل و پەل
Other manufacturing	0	0	60	24	60	24	پيشەسازىي كۆپدرەوانەكانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	562	24	1043	370	1605	394	درۇست كەدىن و ناونىتەكەنى مەكىنە و نايمىرەكان
Total	3204	365	15610	5245	18814	5610	كۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply							
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	186	99	1614	221	1800	320	كارەكانى كارەبا و غاز و ھەنم و سارد و گەرمىيەھوا گەياندىنى كارەبا و غاز و ھەنم و سارد و گەرمىيەھوا
Total	186	99	1614	221	1800	320	كۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities							
Water collection, treatment and supply	365	134	914	114	1279	248	كۆكۈنەوە و چارەسەركەن و گەياندىنى ناو
Sewerage	0	0	19	4	19	4	تۆزۈكەنە ئىزاب و ئاۋەمپەر
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	20	3	1147	18	1167	21	چالاکىيەكانى چارەسەركەن و رىزگار بۇون و گەراندىنەودى كەرسەتكەن
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	چالاکىيەكانى چارەسەركەن و خىزمەتكۈزۈزىي ترى بېپۇوهەدنى پاشماوەكان	
Total	385	137	2080	136	2465	273	كۆ
Construction							
Construction of buildings	100	29	1913	240	2013	269	درۇوستكەدنى بىناكان
Civil engineering	143	8	1850	31	1993	39	ئەندازىارىي شارستانى
Specialized construction activities	17	7	657	238	674	245	چالاکىيە پىسقۇپىيەكانى درۇوستكەرنى
Total	260	44	4420	509	4680	553	كۆ

خشتەی 2 • ژمارەتی دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پیشینگە و ژمارەتی کارکەردگان و جۆرى چالاکىي ئابوورى

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆرى چالاکى ئابوورى
	ژمارەتی کارکەردگان No. of Employees	ژمارەتی دامەزراوەکان No. of Establishments	ژمارەتی کارکەردگان No. of Employees	ژمارەتی دامەزراوەکان No. of Establishments	ژمارەتی کارکەردگان No. of Employees	ژمارەتی دامەزراوەکان No. of Establishments	
بازرگانى تاك و كۆ، چاکىرىنەوەي هۆكاري دامەزراوەكانتىنەن ھاتوچق كىرىن ئەمانەتىنەن بىزۇنەرپەيان ھەمە و ماتۆرسىكل							
Wholesale and retail trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles	599	220	11410	5820	12009	6040	بازرگانى تاك و كۆ، چاکىرىنەوەي هۆكاري دامەزراوەكانتىنەن ھاتوچق كىرىن ئەمانەتىنەن بىزۇنەرپەيان ھەمە و ماتۆرسىكل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	317	117	5495	2189	5812	2306	بازرگانى يەنكىز، جىڭە لە هۆكاري دامەزراوەكانتىنەن ھاتوچق كىرىن ئەمانەتىنەن بىزۇنەرپەدار و ماتۆرسىكل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	4992	2021	34789	20970	39781	22991	بازرگانىي بەتكەن، جىڭە لە هۆكاري دامەزراوەكانتىنەن ھاتوچق كىرىن ئەمانەتىنەن بىزۇنەرپەدار و ماتۆرسىكل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	5908	2358	51694	28979	57602	31337	كۆ
گواستنەوە و گۆگاپىي كىرىن							
Land transport and transport via pipelines	50	2	443	81	493	83	گواستنەوە و شەكاني و گواستنەوە لەپىتىي بۈزىلەوە
Water transport	4	1	5	3	9	4	گواستنەوە لەپىتىي ناواب (گواستنەوە ئاوابى)
Air transport	0	0	1232	13	1232	13	گواستنەوە ئاسمانى
Warehousing and support activities for transportation	1863	1130	5257	2933	7120	4063	كۆگاپىي كىرىن و چالاکىيەكانىي پاشتكىرىي كىرىن لە گواستنەوە
Other transportation support activities	0	0	761	36	761	36	چالاکىي پۇستە و گەيىانلىنى بېستەكان لە رىگاى ئۇنىئەركانەوە
Total	1917	1133	7698	3066	9615	4199	كۆ
چالاکى خزمەتگۇزارىي مانەتە و خواردن							
Accommodation	443	41	2105	317	2548	358	مانەتە
Food and beverage service activities	647	253	5701	1871	6348	2124	چالاکىيەكانىي خزمەتگۇزارىيەكانىي خواردن و خواردىنەوە
Total	1090	294	7806	2188	8896	2482	كۆ
ذانىيارى و گەيىاندىن							
Publishing activities	46	2	763	51	809	53	چالاکىيەكانىي بلاۋىردىنەوە
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	9	3	267	91	276	94	چالاکىيەكانىي بىرەھم ھېتىانى فىلم و بېرتامەتى تەلەققۇنى و دەنگە تۆماركراوەكانتىنەن بلاۋىردىنەوە مۇسىقا
Programming and broadcasting activities	0	0	29	5	29	5	چالاکىي پەخشى راديو و تەلەققۇن
Telecommunications	288	31	2084	145	2372	176	گەيىاندىن
Computer programming, consultancy and related activities	1	1	43	24	44	25	چالاکىي بەرنامنۇسىي كۆمپىيىتەر و شارەزايى راۋىزكارى و نەو چالاکىيەكانىي پەيوهندىيان پىيوه ھەمە
Information service activities	43	6	530	45	573	51	چالاکىي خزمەتگۇزارىيەكانىي زانىيارىيەكان
Total	387	43	3716	361	4103	404	كۆ

خشتهی 2 - ژماره‌ی دامنه‌زراوه‌کان له پاریزگای ههولیر به پیزی ژینگه و ژماره‌ی کارکره‌کان و جووی چالاکی نابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural		Urban		Total		جووی چالاکی نابووری
	ژماره‌ی کارکره‌کان No. of Employees	کوند No. of Establishments	ژماره‌ی دامنه‌زراوه‌کان No. of Employees	شار No. of Establishments	ژماره‌ی کارکره‌کان No. of Employees	کوند No. of Establishments	
چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه							
Financial service activities, except insurance and pension funding	38	3	2273	79	2311	82	چالاکی خزمتگوزای دارایی جگه له پاره‌دار کردنی بیمه و سندوقة‌کانی موجه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	118	4	118	4	پاره‌دار کردنی بیمه و دوباره‌کردنده‌وهی بیمه و سندوقة‌کانی موجه‌ی خانه‌نشینی جگه له دسته‌به‌ری کومه‌لایتیی به زور
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	2	1	605	180	607	181	چالاکیه‌یارمه‌تیده‌رهکانی چالاکیه‌ی خزمتگوزاریه‌ی داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
Total	40	4	2996	263	3036	267	کو
چالاکیه‌کانی خانو و زمو و زار							
Real estate activities	47	19	1508	760	1555	779	چالاکیه‌کانی خانو و زمو و زار
Total	47	19	1508	760	1555	779	کو
چالاکیه‌پیشه‌ی و زانست و تمکنیکیه‌کان							
Legal and accounting activities	33	2	532	116	565	118	چالاکیه‌یاسایی و چالاکیه‌نفره‌رایه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	72	11	469	107	541	118	چالاکیه‌کانی نوسینکه سهره‌کیه‌کان، و چالاکیه راویزکاریه‌کان له بواری به‌ریوه‌بردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	3	2	323	55	326	57	چالاکیه‌کانی تهلا سازی و شنادزایاری، و تاقیکردنده‌وهی تهکنیکی و شیکردنده
Scientific research and development	0	0	371	9	371	9	لیکوئینده‌وهکانی پدرمه‌پیندان له بواری زانستی
Advertising and market research	0	0	100	12	100	12	لیکوئینده‌وهکانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	10	4	986	477	996	481	چالاکیه‌کانی تری پیشه‌ی و زانستی و تمکنیکی
Veterinary activities	13	6	263	52	276	58	چالاکی فیتلرنری
Total	131	25	3044	828	3175	853	کو
چالاکیه‌کانی خزمتگوزاریه‌ی کارگریه‌کان و خزمتگوزاریه‌ی پشتیوانه‌یه‌کان							
Rental and leasing activities	15	1	269	99	284	100	چالاکیه‌کانی به‌کری گرتن
Employment activities	0	0	124	9	124	9	چالاکیه‌کانی به‌کارهیان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	14	4	213	107	227	111	بریکاریه‌کانی سفیر و شوانه‌ی له بواری گهشتی ناسماونی کاردهکن و خزمتگوزاریه‌کانی شوین گرتن و ندو
Security and investigation activities	86	7	197	13	283	20	چالاکیه‌کانی پیوه‌ندیان پیوه‌ههیه
Services to buildings and landscape activities	1131	58	2154	87	3285	145	چالاکیه‌کانی پیشکه‌ش کردنی خزمتگوزاری بی‌بیناکان و جوانکاری شوینه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	7	2	115	44	122	46	پشتیوانی کردن له کارهکان
Total	1253	72	3072	359	4325	431	کو
به‌ریوه‌بردنی گشتی و بمرگری کردن، و دلنیابی کومه‌لایتیی به زور							
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	3360	232	36710	997	40070	1229	کارگریه‌ی گشتی و بمرگریکردن، و دسته‌به‌ری کومه‌لایتیی به زور
Total	3360	232	36710	997	40070	1229	کو

خشتەی 2 - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پیشگە و ژمارەی کارکەردکان و جۇرى چالاکىي ئابوورى

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	كۆ	جۇرى چالاکى ئابوورى
	ژمارەی کارکەردکان No. of Employees	ژمارەی دامەزراوەکان No. of Establishments	ژمارەی کارکەردکان No. of Employees	ژمارەی دامەزراوەکان No. of Establishments	ژمارەی کارکەردکان No. of Employees	ژمارەی دامەزراوەکان No. of Establishments	
Education							قىئر كىدن
Education	10957	952	33714	1074	44671	2026	قىئر كىدن
Total	10957	952	33714	1074	44671	2026	كۆ
Human Health and Social Work Activities							چالاکىيەكانى بوارى تەندروستىي مەرۋە و كارى كۆمەلەلەيمتى
Human health activities	1556	174	12282	1435	13838	1609	چالاکىيەكانى پېيوەندىدار بە تەندروستىي مەرۋە
Residential care activities	5	2	185	17	190	19	چالاکىيەكانى چاودىزى كىدن لەگەل مانەوه
Social work activities without accommodation	63	7	1333	83	1396	90	چالاکىيەكانى كارى كۆمەلەلەيمتى، بىبى مانەوه
Total	1624	183	13800	1535	15424	1718	كۆ
Arts, Entertainment and Recreation							ھونەر و خوشگۈزەرانى و كات بەسەر بىردىن
Creative, arts and entertainment activities	27	8	367	112	394	120	چالاکىيەكانى نۇشكىرى و ھونەركان و چالاکىيەكانى خوشگۈزەرانى
Libraries, archives, museums and other cultural activities	41	14	602	81	643	95	چالاکىيەكانى خەتىخانە و پاپەزىراوەكان و مۇزەخانە و چالاکىي تىرى رۇشتىپىرى
Gambling and betting activities	2	1	19	9	21	10	چالاکىيەكانى قوماركىدن و گۈزۈكىدن
Sports activities and amusement and recreation activities	51	14	1788	343	1839	357	چالاکىيەكانى وەرزىشى و خوشگۈزەرانى و كات بەسەر بىردىن
Total	121	37	2776	545	2897	582	كۆ
Other Service Activities							چالاکىيەكانى تىرى خزمەتكۈزارى
Activities of membership organizations	3226	850	12629	1486	15855	2336	چالاکىيەكانى ئۇ رېڭخوارانى خاونۇن ئەندامن
Repair of computers and personal and household goods	26	11	1064	666	1090	677	چاکىرىنەوەي نامىزەكانى كۆپپەوتەر و كالا تاكىكىسى و نامائىيەكان
Other personal service activities	125	86	2470	1458	2595	1544	چالاکىيەكانى تىرى خزمەتكۈزارىيە تاكىكىسىيەكان
Total	3377	947	16163	3610	19540	4557	كۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing							ئەو چالاکىيەنى بىزىۋى ئىزىان كە سوود لە كەسەكان وەردەگىرن، و ئەوانەش كە لە بوارى بەرھەم ھىئانى كالا و خزمەتكۈزارىيە حبىا نەكراوەكان بۆ بەكارھىئانى تايىەتدان
Activities of households as employers of domestic personnel	0	1	30	10	30	11	ئەو چالاکىيە بىزىۋىيەنى خىزىان كە كىسانىك بەكارەمەنن بۆ كارى ئىپۇمان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	2	1	2	1	چالاکىيە حبىا نەكراوەكانى بەرھەمھىئانى كالا و ئەو خزمەتكۈزارىيەنى كە خىزىان بۆ بەكارھىئانى تايىەت سوودىيان فى وەردەگىرت
Total	0	1	32	11	32	12	كۆ

خشتەی 2 • ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولیر بە پى ژىنگە و ژمارەی کارکەرەکان و جۇرى چالاکىي ئابوورى

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural		Urban		Total		جۇرى چالاکىي ئابوورى
	ئەمەزىزىدەكەن No. of Employees	ئەمەزىزىدەكەن No. of Establishments	ئەمەزىزىدەكەن No. of Employees	ئەمەزىزىدەكەن No. of Establishments	ئەمەزىزىدەكەن No. of Employees	ئەمەزىزىدەكەن No. of Establishments	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies							
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	1	114	27	117	28	چالاکىي ئەمەزىزىدەكەن لە دادۇرلىق نىشتىمانى ئابانگىرىتىمۇدە
Total	3	1	114	27	117	28	چالاکىي ئەمەزىزىدەكەن لە دادۇرلىق نىشتىمانى ئابانگىرىتىمۇدە
Not Stated	213	1555	2092	6556	2305	8111	نادىار
Total	213	1555	2092	6556	2305	8111	نادىار
Erbil Governorate Grand Total	56306	20571	213125	58502	269431	79073	كۆى گىشتى لە پارێزگايى ھەولير

خشتەی 3 - ژمارەتی دامەزراوەکان لە پارێزگای ھەولیئر بە پێی ژینگە و ژمارەتی کریکاران و جۆری کەرتى کار

Table 3- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type Sector of Work

Type Sector of Work	Rural	گوند	Urban	شار	کۆ		جۆری کەرتى کارکردن
	ژمارەتی کارکەردکان No. of Employees	ژمارەتی دامەزراوەکان No. of Establishments	ژمارەتی کارکەردکان No. of Employees	ژمارەتی دامەزراوەکان No. of Establishments	ژمارەتی کارکەردکان No. of Employees	ژمارەتی دامەزراوەکان No. of Establishments	
Erbil Governorate							پارێزگای ھەولیئر
Governmental	21034	2243	104563	3604	125597	5847	حکومى
Public	472	99	3158	381	3630	480	گەشتى
Mixed	311	13	777	73	1088	86	تىنكلەو
Cooperative	217	41	963	140	1180	181	ھەرەمەزى
Private	34147	16477	101908	47200	136055	63677	تاييەت
foreign	109	11	1356	370	1465	381	بىانى
Not Stated	16	1687	400	6734	416	8421	نادىيار
Total	56306	20571	213125	58502	269431	79073	کۆ

خشتەی 4 - ژمارەی دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەی کارکەردکانیان و جۆری چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەی کارکەردکان No. of Employees								کۆ	جۆری چالاکی نابوری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Erbil Governorate										پارێزگای هەولێر
Agriculture, Forestry and Fishing										کشتوکال و قۆزینەوەی دارستانەکان و راوه ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	124	0	0	0	2	67	347	12567	13107	چالاکی کشتوکالی بەرپووم و بەرھەمە نازەنلیبەکان و راوه کردن و خزمەتگوزاریبە پەیومنیدارەکان
Forestry and logging	0	0	0	0	1	7	4	11	23	قۆزینەوەی دارستان و بیزنتی دارە تختەمیبەکان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	1	1	36	38	راوه کردنی ماسی و بەخیوکردنی زیندەوەرە ئاویبەکان
Total	124	0	0	0	3	75	352	12614	13168	کۆ
Mining and Quarrying										بەکانزاكردن و بەكارهینانی کانە بەردىنەکان
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	1	1	بەکانزاكردنی خەلۇز و لەکنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	2	0	0	1	1	6	6	6	22	دەرھینانی نوتى خاوا و غازى سروشمى
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	1	1	بە کانزا کردنی فلزاتی کانزابى
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	23	58	26	107	چالاکیبەکانی ترى بەکانزاكردن و بەكارهینانی کانە بەردىنەکان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	3	0	0	3	چالاکیبەکانی خزمەتگوزاریبەکانی بارمۇتىدانى بەکانزاكردن
Total	2	0	0	1	1	32	64	34	134	کۆ
Manufacturing										پىشەسازىي گۆپۈرۈدەکان
Manufacture of food products	22	0	0	0	4	27	138	682	873	پىشەسازىي بەرھەمە خۇزاكىبەکان
Manufacture of beverages	1	0	0	0	0	5	2	17	25	پىشەسازىي خوارەندەوەبىيەکان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پىشەسازىي بەرپوومۇ تۇن
Manufacture of textiles	1	0	0	0	2	2	3	62	70	پىشەسازىي كوتان
Manufacture of wearing apparel	5	0	0	0	0	1	5	816	827	پىشەسازىي جىل و بەرگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	1	12	13	پىشەسازىي بەرپوومەكانتى پىست و بەرپوومەكانتى ترى ھاوشىۋە
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	0	1	0	4	19	348	378	پىشەسازىي تەختە و بەرپوومەكانتى و تەپەذۇر جىڭە لەپىشەسازىي راھىر پىشەسازىي جورى دروستكراو لەپوش و كەرەستەكانتى ھۇنىئەوە
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	1	4	5	پىشەسازىي كاغز و بەرھەمەكانتى كاغز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	3	0	6	14	181	204	چاپىكەن و لېھەرگىتنەوە و ھۆكارەكانتى راڭەيانىنى توماڭىراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	0	1	0	13	6	12	33	پىشەسازىي خەلۇزى كوك و بەرپوومە نۇوتىبە دوبارەدەوەكان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	4	1	21	26	پىشەسازىي كەرسەتە و بەرپوومە كېيمىاوابىيەکان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	1	0	0	4	5	پىشەسازىي كەرسەتە بەنەپەتىبەکانتى دروستكەرنى دەرمان و نامادەكارىبەکانتى دروستكەرنى دەرمان

خسته‌ی ۴ - ژماره‌ی داده‌زراوه‌کان له پاریزگای ههولیتر به پی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌رده‌کانیان و جوئی چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	نادیار Not Stated	ژماره‌ی کارکرده‌کان No. of Employees								کو	جوئی چالاکی نابوری
		+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total		
پیش‌سازیبه گوبه‌راوه‌کان											
Manufacturing											
Manufacture of rubber and plastics products	1	0	0	1	0	13	33	96	144		پیش‌سازیی برهه‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	2	0	0	0	4	48	143	178	375		پیش‌سازیی برهه‌مه‌کانی کانزا نافلزبیه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	2	0	0	0	0	0	5	52	59		پیش‌سازیی فلزات بچیننیی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	16	0	0	0	3	18	160	1497	1694		پیش‌سازیی برهه‌می کانزای تیکله جگه له مکینه‌کان و کره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	2	0	0	0	0	1	5	51	59		پیش‌سازیی کمپیووتر و بروبوومه ئالکترونی و بینراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	5	26	31		پیش‌سازیی ئامیزه کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	0	0	0	5	6	38	51		پیش‌سازیی کره‌سته و ئامیزه‌کانی پولینن نەکراو له باهه‌تیکی تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	1	1	1	3		پیش‌سازیی ئەو مۇتۇمېيىلەتى بىزۇنەريان ھەيدە و تانکەرى گۈورە و مام ناودەند
Manufacture of other transport equipment	2	0	0	0	0	1	0	10	13		پیش‌سازیی ھۆكارەکانی ترى گواستنەوە
Manufacture of furniture	3	0	0	0	0	11	14	275	303		دروست كەدنى كەل و پەل
Other manufacturing	1	0	0	0	0	1	2	20	24		پیش‌سازیی گۆپه‌راوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	1	1	3	4	10	375	394		دروست كەرن و ئاۋىتەكەرنى مەكينه و ئامیزەکان
Total	67	0	1	7	17	166	574	4778	5610	کو	
کارمکان کاربا و ھاز و ھەلم و سارد و گەرمىي ھەوا											
Electricity, gas, steam and air conditioning supply											کەياندىنی کاربا و ھاز و ھەلم و سارد و گەرمىي ھەوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	10	0	0	3	5	28	18	256	320		
Total	10	0	0	3	5	28	18	256	320	کو	
کارپارى ئاو و چالاکى ناورەکان و بەرىۋەپەرەنلى پاشماوهکان و چارسەركەرنى											
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities											کۆكۈدەرە و چارسەركەرنى و گەياندىنی ئاو
Water collection, treatment and supply	7	0	0	1	4	21	16	199	248		تۆزەکانى زىزاب و ناۋەرۇ
Sewerage	0	0	0	0	0	1	0	3	4		چالاکىي گۆكۈرەتەرە پاشماوهکان و چارسەركەرنى و زىگار بۇون و گەراندەرەتەرە کەرسەتكەن
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	2	0	1	2	3	8	3	2	21		چالاکىي چارسەركەرنى و خزمەتگۈزاريي ترى بېرىۋەپەرەنلى پاشماوهکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Total	9	0	1	3	7	30	19	204	273	کو	
درووست كەرن											
Construction											درووستكەرنى بىناكان
Construction of buildings	15	0	1	1	4	26	29	193	269		ئەندىزايىي شارستاني
Civil engineering	1	0	2	1	2	13	6	14	39		چالاکىي پىپىزىيەکانى درووستكەرن
Specialized construction activities	2	0	0	1	1	4	10	227	245		
Total	18	0	3	3	7	43	45	434	553	کو	

خشتەی 4 - ژمارەتی دامەزراوە کان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەتی کارکەردکانیان و جۆری چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەتی کارکەردکان								کۆ	جۆری چالاکی نابوری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Wholesale and Retail Trade;Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	15	0	0	0	2	48	189	5786	6040	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنەوەی ھۆکارەکانی ھاتوچوچ کردن نهوانەی بزوێندەربان ھەیە و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	26	0	0	0	2	56	179	2043	2306	بازرگانی بەکۆ، جەک لە ھۆکارەکانی ھاتوچوچ کردنی بزوێندەربار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	277	0	0	6	9	187	473	22039	22991	بازرگانی بە تاک، جەک لە ھۆکارەکانی ھاتوچوچ کردنی بزوێندەربار و ماتۆرسیکل
Total	318	0	0	6	13	291	841	29868	31337	کۆ
Transportation and Storage										
Land transport and transport via pipelines	1	0	0	0	1	10	15	56	83	گواستنەوە و گواستنەوە لەریشی بزوێندەربان
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	4	4	گواستنەوە لە پئى ئاو (گواستنەوە ئاوی)
Air transport	2	1	0	0	0	0	2	8	13	گواستنەوە ئاسمانی
Warehousing and support activities for transportation	375	0	0	4	4	45	120	3515	4063	کۆگایی کردن و چالاکییەکانی پشتگیری کردن لە گواستنەوە
Other transportation support activities	1	0	0	1	3	13	10	8	36	چالاکی پوستە و گەیاندەنی بەستەكان لە رىگاى نونەرەکانەوە
Total	379	1	0	5	8	68	147	3591	4199	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										
Accommodation	50	0	0	1	6	78	64	159	358	چالاک خزمەتگوزاری مانەوە و خواردن
Food and beverage service activities	25	0	0	2	4	67	199	1827	2124	مانەوە چالاکییەکانی خزمەتگوزارییەکانی خواردن و خواردنەوە
Total	75	0	0	3	10	145	263	1986	2482	کۆ
Information and Communication										
Publishing activities	1	0	0	1	2	17	10	22	53	چالاکییەکانی بڵاوکردنەوە
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	2	0	0	0	1	2	4	85	94	چالاکییەکانی بەرھەم ھینانی فیلم و بەرناوەی تەلەققىزىنى و دەنگە تۆمارکراوەکان و بڵاو کردنەوەی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	1	3	1	5	چالاکی پەخشى رادیو و تەلەققىزۇن
Telecommunications	3	0	1	4	4	35	19	110	176	گەياندەن
Computer programming, consultancy and related activities	1	0	0	0	0	0	1	23	25	چالاک بەرناوەنۇوسىي كۆمپىوتەر و شارەزايى راوبىزەکارى و ئەو چالاکىيانە پەيوهندىان پىنۋە ھەيە
Information service activities	4	0	0	1	2	9	9	26	51	چالاک خزمەتگوزارییەکانی زانیارىيەكان
Total	11	0	1	6	9	64	46	267	404	کۆ

خسته‌ی ۴ - ژماره‌ی داده‌زراوه‌کان له پاریزگای هه‌ولیتر به پی‌ئینگه، ژماره‌ی کارکه‌رده‌کانیان و جوئری چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکردن No. of Employees								کۆ	جوئری چالاکی نابوری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Financial and Insurance Activities										چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	7	0	0	8	10	24	8	25	82	چالاکیه‌کانی خزمتگوزای دارایی جگه له پارداده کردنی بیمه و سندوچه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	1	0	1	0	2	4	پارداده کردنی بیمه و دووباره کردنوه‌ی بیمه و سندوچه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له دەسته‌بەری
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	0	0	2	11	2	165	181	کۆمەلاییتی بەزۆر چالاکیه‌یارمەتیده‌هکانی چالاکیه خزمتگوزارییه داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
Total	8	0	0	9	12	36	10	192	267	کۆ
Real Estate Activities										چالاکیه‌کانی خانوو و زهوي و زار
Real estate activities	14	0	0	0	1	4	11	749	779	چالاکیه‌کانی خانوو و زهوي و زار
Total	14	0	0	0	1	4	11	749	779	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities										چالاکیه پیشیی و رانستی و تەکنیکیه‌کان
Legal and accounting activities	3	0	0	0	2	11	6	96	118	چالاکیه پاسایی و چالاکیه ژمیراییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	7	0	0	0	0	15	29	67	118	چالاکیه‌کانی نوسینگه سەرەکییه‌کان و چالاکیه راویتگارییه‌کان له بواری بەرنویه‌بردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	2	0	0	0	1	8	4	42	57	چالاکیه‌کانی تەلار سازی و نەندازیاری و تاقیقىدەنوه‌ی تەکنیکی و شیکردنوه
Scientific research and development	0	0	0	1	1	5	2	0	9	لەکوئلەنەوە پەمپەنیان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	0	0	0	3	3	5	12	لەکوئلەنەوە کانی رىڭلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	6	0	0	0	1	5	21	448	481	چالاکیه‌کانی ترى پیشیی و رانستی و تەکنیکی
Veterinary activities	2	0	0	0	0	8	3	45	58	چالاکی فىئەنەری
Total	21	0	0	1	5	55	68	703	853	کۆ
Administrative and Support Service Activities										چالاکیه‌کانی خزمتگوزارییه کارگىپیه‌کان و خزمتگوزارییه پشتیوانه‌ییه‌کان
Rental and leasing activities	2	0	0	0	0	5	4	89	100	چالاکیه‌کانی بەمکری گرتەن
Employment activities	1	0	0	0	1	2	1	4	9	چالاکیه‌کانی بەمکاره‌نیان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	1	0	0	0	0	4	7	99	111	بىریکارییه‌کانی سەفر و ئۇوانەنی له بواری گەشتى ئاسمانى کاردهن و خزمتگوزارییه‌کانی شوین گرتەن و نەو
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	10	4	6	20	چالاکیه‌کانی پەیوەندىيەن پېنۋە مەھىي
Services to buildings and landscape activities	9	0	0	6	6	62	36	26	145	چالاکیه‌کانی شوینەکان
Office administrative, office support and other business support activities	1	0	0	0	0	2	3	40	46	چالاکیه‌کارگىپیه‌کانی نوسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی پشتیوانى کەردن له نوسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی ترى پشتیوانى کەردن له کاره‌کان
Total	14	0	0	6	7	85	55	264	431	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										بەرنویه‌بردنی گشتى و بەرگرى کردن و دلىيابى كۆمەلایتى بەزۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	76	1	1	86	122	554	198	191	1229	کارگىپىي گشتى و بەرگرىکردن و دەسته‌بەری كۆمەلایتى بەزۆر
Total	76	1	1	86	122	554	198	191	1229	کۆ

خسته‌ی ۴ - ژماره‌ی داده‌زراوه‌کان له پاریزگای ههولیتر به پی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌رده‌کانیان و جوئری چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکرده‌کان								کو	جوئری چالاکی نابوری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Education										فیز کردن
Education	63	0	0	28	181	1105	389	260	2026	فیز کردن
Total	63	0	0	28	181	1105	389	260	2026	کو
Human Health and Social Work Activities										چالاکیه‌کانی پواری تەندروستیی مروءة و کاری کۆمەلایەتی
Human health activities	25	0	2	17	40	182	107	1236	1609	چالاکیه‌کانی پەیوەندیدار بە تەندروستیی مروءة
Residential care activities	1	0	0	0	0	7	3	8	19	چالاکیه‌کانی چاودیتی کردن لەگەل ماندۇھ
Social work activities without accommodation	1	0	0	1	2	45	22	19	90	چالاکیه‌کانی کاری کۆمەلایەتی، بەری ماندۇھ
Total	27	0	2	18	42	234	132	1263	1718	کو
Arts, Entertainment and Recreation										هونەر و خوشگوزەرانى و کات بەسەر بىردىن
Creative, arts and entertainment activities	2	0	0	0	0	8	11	99	120	چالاکیه‌کانی نویگەرى و هونەرەکان و چالاکیه‌کانی خوشگوزەرانى
Libraries, archives, museums and other cultural activities	10	0	0	1	2	11	11	60	95	چالاکیه‌کانی کەتىپىخانە و پاریزگاھان و موزەخانە و چالاکیي تىرى رۇشنىيىرى
Gambling and betting activities	1	0	0	0	0	0	0	9	10	چالاکیه‌کانی قومارىکەرن و گەرەوەکەرن
Sports activities and amusement and recreation activities	9	0	0	0	3	48	62	235	357	چالاکیه‌کانی مەرزىشى و خوشگوزەرانى و کات بەسەر بىردىن
Total	22	0	0	1	5	67	84	403	582	کو
Other Service Activities										چالاکیه‌کانی تىرى خزمەتگۈزارى
Activities of membership organizations	377	0	0	14	22	361	554	1008	2336	چالاکیه‌کانی نەو رېتكىراوانەی خاۋەن ئەندامن
Repair of computers and personal and household goods	6	0	0	0	0	8	2	661	677	چاکىرىتەۋەي ئامىنەتكەن كۆپبىتەر و كالا تاكەكەسى و نامائىيەکان
Other personal service activities	28	0	0	0	0	5	29	1482	1544	چالاکیه‌کانی تىرى خزمەتگۈزارىيە تاكەكەسىيەکان
Total	411	0	0	14	22	374	585	3151	4557	کو
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نەو جالاکىيە بىزپىوی زيان كە سوود لە كەمسەكان وەردەگەرن، و نەوايەش كە لە بوارى بىرھەم
Activities of households as employers of domestic personnel	2	0	0	0	0	1	1	7	11	نەو جالاکىيە بىزپىویانەي خىزىان كە سانىنەك بەكاردەھەينىن بۇ كارى ئىومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکىيە جىا نەڭكراوهەكانتى بىرھەم ھەينىانى كالا و نەو خزمەتگۈزارىيەنەي كە خىزىان بۇ كارەھەينى تايىەت سوودىيان ئى وەردەگەرتىت
Total	2	0	0	0	0	1	1	8	12	کو

خشتەی 4 - ژمارەی داھەزراوە کان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەی کارکەردکانیان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەی کارکەردکان No. of Employees								جۆری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies								چالاکییەکانی شەو دەستە و ریکھراوەنەی دادوھربى نیشتمانی نایانگریتەوە	
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	0	0	0	0	2	8	15	28
Total	3	0	0	0	0	2	8	15	28
Not Stated	7577	0	0	3	6	32	38	455	8111
Total	7577	0	0	3	6	32	38	455	8111
Erbil Governorate Grand Total	9251	2	9	203	483	3491	3948	61686	79073
									کۆ گشتی پارێزگای هەولێر

خشتەی 4 - ژمارەی داھەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پیشی زینگە، ژمارەی کارکەردکانیان و جۆرى چالاکی ئابوورى

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەی کارکەردکان No. of Employees								جۆرى چالاکی ئابوورى	
	نادىار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Erbil Governorate \ Urban								پارێزگای هەولێر / شارشنی		
Agriculture, Forestry and Fishing								کشتەکال و قۇزىنەمودى دارستانەکان و راوه ماسى		
Crop and animal production, hunting and related service activities	25	0	0	0	1	12	16	1129	1183	
Forestry and logging	0	0	0	0	1	7	2	10	20	
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
Total	25	0	0	0	2	20	18	1139	1204	
Mining and Quarrying								بەکانزاكىردن و بەكارهىنانى كانە بەردىنەكان		
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	0	0	0	0	4	6	5	15	
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	4	0	6	10	
Mining support service activities	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
Total	0	0	0	0	0	9	6	13	28	
Manufacturing								پىشەسازىي گۈپدارەكەن		
Manufacture of food products	17	0	0	0	3	22	120	605	767	
Manufacture of beverages	1	0	0	0	0	4	2	17	24	
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Manufacture of textiles	1	0	0	0	2	2	3	62	70	
Manufacture of wearing apparel	5	0	0	0	0	1	5	802	813	
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	1	12	13	
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	0	0	0	2	18	338	364	
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	1	4	5	
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	3	0	6	14	179	202	
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	0	0	0	2	1	6	9	
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	3	1	20	24	
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	1	0	0	4	5	

خسته‌ی ۴ - ژماره‌ی داده‌زراوه‌کان له پاریزگای ههولیتر به پی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌رده‌کانیان و جوئی چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	نادیار Not Stated	ژماره‌ی کارکرده‌کان No. of Employees								کو	جوئی چالاکی نابوری
		+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total		
Manufacturing											پیش‌سازیه‌ی گردبراده‌کان
Manufacture of rubber and plastics products	1	0	0	1	0	11	30	88	131		پیش‌سازیه‌ی برهه‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	0	0	0	0	2	30	118	166	316		پیش‌سازیه‌ی برهه‌مه‌کانی کانزا ناقلزبیه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	2	0	0	0	0	0	5	48	55		پیش‌سازیه‌ی فلزات بچینه‌ی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	15	0	0	0	0	17	154	1432	1618		پیش‌سازیه‌ی برهه‌می کانزای تیکله‌ی جگه له مکینه‌کان و که‌رسنه‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	0	0	0	0	2	50	53		پیش‌سازیه‌ی کومپیوتور و بروبوومه نهکترنی و بینراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	5	25	30		پیش‌سازیه‌ی نامیزه کارهاییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	0	0	0	4	6	36	48		پیش‌سازیه‌ی که‌رسنه‌سته و نامیزه‌کانی پولینه‌ندکار او له باهه‌تیکی تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	0	1	1	2		پیش‌سازیه‌ی نه موتو‌میلیانه‌ی بنویته‌ریان ههیه و تانکری گهوره و مام ناووند
Manufacture of other transport equipment	2	0	0	0	0	1	0	10	13		پیش‌سازیه‌ی هوکاره‌کانی تری گواستنده‌و
Manufacture of furniture	3	0	0	0	0	5	11	270	289		دروست کردنی کل و په
Other manufacturing	1	0	0	0	0	1	2	20	24		پیش‌سازیه‌ی گوپرادراده‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	0	1	3	4	9	353	370		دروست کردن و ناویته‌کردنی مهکینه و نامیزه‌کان
Total	57	0	0	5	11	115	509	4548	5245	کو	
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply											کارکاتی کارهبا و غاز و هلم و سارد و گرمیه ههوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7	0	0	3	5	24	18	164	221		گیاندنی کارهبا و غاز و هلم و سارد و گرمیه ههوا
Total	7	0	0	3	5	24	18	164	221	کو	
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities											کاروباری ناو و چالاکی ناوره‌کان و بدریویجه‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سرکردنی
Water collection, treatment and supply	2	0	0	1	3	15	12	81	114		کوکوزده‌و و چاره‌سرکردن و گیاندنی ناو
Sewerage	0	0	0	0	0	1	0	3	4		تزره‌کانی زیراب و ناودری
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	2	0	1	2	3	7	2	1	18		چالاکیه‌کانی کوکردنده‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سرکردن و زنگار بونن و گهراشنه‌وهی که‌رسنه‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0		چالاکیه‌کانی چاره‌سرکردن و خزمه‌تگوزاری بی‌بیویه‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	4	0	1	3	6	23	14	85	136	کو	
Construction											درووست کردن
Construction of buildings	15	0	1	1	4	24	25	170	240		درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	1	0	2	1	1	9	5	12	31		نهندزه‌اربی شارستانی
Specialized construction activities	2	0	0	1	1	4	9	221	238		چالاکیه‌پسپنیه‌کانی درووستکردن
Total	18	0	3	3	6	37	39	403	509	کو	

خشتەی 4 - ژمارەتی دامەزراوە کان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەتی کارکەردکانیان و جۆری چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەتی کارکەردکانی								کۆ	جۆری چالاکی نابوری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Wholesale and Retail Trade;Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	15	0	0	0	2	37	183	5583	5820	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنەوەی ھۆکارەکانی ھاتوچوچ کردن نەوانەی بزوێندەربان ھەیە و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	24	0	0	0	2	51	163	1949	2189	بازرگانی بەکۆ، جەک لە ھۆکارەکانی ھاتوچوچ کردنی بزوێندەربار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	256	0	0	4	8	101	386	20215	20970	بازرگانی بە تاک، جەک لە ھۆکارەکانی ھاتوچوچ کردنی بزوێندەربار و ماتۆرسیکل
Total	295	0	0	4	12	189	732	27747	28979	کۆ
Transportation and Storage										
Land transport and transport via pipelines	1	0	0	0	1	8	15	56	81	گواستنەوە و گواستنەوە لەریشی بزوێندەربان
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	3	3	گواستنەوە لە پێنی ناو (گواستنەوەی ناوی)
Air transport	2	1	0	0	0	0	2	8	13	گواستنەوەی ئاسمانی
Warehousing and support activities for transportation	294	0	0	3	4	33	96	2503	2933	کۆگایی کردن و چالاکییەکانی پشتگیری کردن لە گواستنەوە
Other transportation support activities	1	0	0	1	3	13	10	8	36	چالاکی پوستە و گیاندەنی بەستەکان لە ریگای نویندرەکانەوە
Total	298	1	0	4	8	54	123	2578	3066	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										
Accommodation	43	0	0	0	5	69	59	141	317	چالاکی خزمەتگوزاری مانەوە و خواردن
Food and beverage service activities	21	0	0	1	3	67	187	1592	1871	مانەوە چالاکییەکانی خزمەتگوزارییەکانی خواردن و خواردنەوە
Total	64	0	0	1	8	136	246	1733	2188	کۆ
Information and Communication										
Publishing activities	0	0	0	1	2	16	10	22	51	چالاکییەکانی بلاوکردنەوە
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	0	0	1	2	3	84	91	چالاکییەکانی بەرهەم ھینانی فیلم و بەرئامە تەلەققىزىنى و دەنگە تۆمارکراوەکان و بلاو کردنەوەی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	1	3	1	5	چالاکی پەخشى رادیۆ و تەلەققىزۇن
Telecommunications	3	0	1	3	3	33	17	85	145	گيياندن
Computer programming, consultancy and related activities	1	0	0	0	0	0	1	22	24	چالاکی بەرتامەنۇسىي كۆمپىوتەر و شارەزايى راوبىزەکارى و نەو چالاکييانە پەيوەندىيان پىنۋە ھەيە
Information service activities	4	0	0	1	2	8	9	21	45	چالاکی خزمەتگوزاریيەکانی زانیارىيەكان
Total	9	0	1	5	8	60	43	235	361	کۆ

خشتەی 4 - ژمارەتی دادەنرەوە کان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەتی کارکەردانیان و جۆرى چالاکی ئابوورى

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەتی کارکەردان No. of Employees								کۆ	جۆرى چالاکی ئابوورى
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
چالاکییدەکانی دارایی و چالاکییەکانی بیمه										
Financial service activities, except insurance and pension funding	7	0	0	8	10	22	7	25	79	چالاکی خزمەتگوزای دارایی جگە لە پارەدار کردنی بیمه و سندوقەکانی موجە
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	1	0	1	0	2	4	پارەدار کردنی بیمه و دووبارەکردنەوە بیمه و سندوقەکانی موجەی خانەنشینی جگە لە دەستبەری
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	0	0	2	11	2	164	180	کۆمەلایەتی بەزۆر چالاکییە یارمەتیدەرەکانی چالاکی خزمەتگوزارییە داراییەکان و چالاکییەکانی بیمه
Total	8	0	0	9	12	34	9	191	263	کۆ
چالاکییدەکانی خانوو و زهۆی و زار										
Real estate activities	14	0	0	0	1	4	9	732	760	چالاکییدەکانی خانوو و زهۆی و زار
Total	14	0	0	0	1	4	9	732	760	کۆ
چالاکییە پیشەی و رانسەتی و تەکنیکیەکان										
Legal and accounting activities	3	0	0	0	2	10	6	95	116	چالاکییدەکانی پاسایی و چالاکییدە ژمیرا بیریەکان
Activities of head offices; management consultancy activities	7	0	0	0	0	13	25	62	107	چالاکییدەکانی نووسینگە سەرەکیيەکان و چالاکییدە راویتەکاریيەکان لە بواری بەرنیوەبردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	0	0	1	8	4	41	55	چالاکییدەکانی تەلار سازی و نەندازیاری و تاقیقىدەنەوە تەکنیکی و شیکردنەوە
Scientific research and development	0	0	0	1	1	5	2	0	9	لەکوئلەنەوە پەمپەدان لە بواری زانستى
Advertising and market research	1	0	0	0	0	3	3	5	12	لەکوئلەنەوەکانی رىڭلەم و بازار
Other professional, scientific and technical activities	6	0	0	0	1	5	21	444	477	چالاکییدەکانی ترى پیشەی و رانسەتی و تەکنیکى
Veterinary activities	2	0	0	0	0	8	3	39	52	چالاکی قىئىرەتى
Total	20	0	0	1	5	52	64	686	828	کۆ
چالاکییدەکانی خزمەتگوزارییە کارگىزىپەکان و خزمەتگوزارییە پېشىوانەيەکان										
Rental and leasing activities	2	0	0	0	0	4	4	89	99	چالاکییدەکانی بەمکری گىرتىن
Employment activities	1	0	0	0	1	2	1	4	9	چالاکییدەکانی بەمكارەن
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	1	0	0	0	0	4	6	96	107	بىریکاریيەکانی سەفر و نەوانەنە لە بواری گەشتى ئاسمانى کاردهكەن و خزمەتگوزارییەکانی شۇين گىرتىن و نەو
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	8	1	4	13	چالاکییدەکانی پەيەنەنەنەن پۇنەھە
Services to buildings and landscape activities	2	0	0	3	4	42	20	16	87	چالاکییدەکانی ئاسايىش و لەكۈزىنەنەوەکان
Office administrative, office support and other business support activities	1	0	0	0	0	2	2	39	44	چالاکییدەکانی بېشەش كەنلى خزمەتگوزارى بۇ بىنائاكان و جوانكارى شۇينەکان
Total	7	0	0	3	5	62	34	248	359	کۆ
بەرنیوەبردنى گشتى و بەرگىرى كەنلى دەستبەری كۆمەلایەتى بەزۆر										
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	38	1	1	82	113	476	116	170	997	کارگىزىپە گشتى و بەرگىرىكەنلى دەستبەری كۆمەلایەتى بەزۆر
Total	38	1	1	82	113	476	116	170	997	کۆ

خسته‌ی ۴ - ژماره‌ی داده‌زراوه‌کان له پاریزگای هه‌ولیتر به پی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌رده‌کانیان و جوئری چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	نادری Not Stated	ژماره‌ی کارکرده‌کان								کو	جوئری چالاکی نابوری
		+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total		
Education											فیبر کردن
Education	25	0	0	25	169	682	86	87	1074		فیبر کردن
Total	25	0	0	25	169	682	86	87	1074	کو	کو
Human Health and Social Work Activities											چالاکیه‌کانی پواری تەندروستیی مرۆڤه و کاری کۆمەلایەتی
Human health activities	21	0	2	17	39	127	54	1175	1435		چالاکیه‌کانی پەیوه‌ندیدار بە تەندروستیی مرۆڤه
Residential care activities	1	0	0	0	0	7	3	6	17		چالاکیه‌کانی چاودیتی کردن لەگەل ماندوه
Social work activities without accommodation	1	0	0	1	2	42	21	16	83		چالاکیه‌کانی کاری کۆمەلایەتی، بەربى ماندوه
Total	23	0	2	18	41	176	78	1197	1535	کو	کو
Arts, Entertainment and Recreation											هونهار و خوشگوزه‌رانی و کات بەسەر بردن
Creative, arts and entertainment activities	2	0	0	0	0	8	9	93	112		چالاکیه‌کانی نوینگەری و هونهارکان و چالاکیه‌کانی خوشگوزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	10	0	0	1	2	10	11	47	81		چالاکیه‌کانی کۆتىپەخانه و پاریزگاوان و موزەخانه و چالاکیی ترى رۇشنىبىرى
Gambling and betting activities	1	0	0	0	0	0	0	8	9		چالاکیه‌کانی قومارکردن و گەرەوکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	9	0	0	0	3	47	60	224	343		چالاکیه‌کانی وەرزشی و خوشگوزه‌رانی و کات بەسەر بردن
Total	22	0	0	1	5	65	80	372	545	کو	کو
Other Service Activities											چالاکیه‌کانی ترى خزمەتگوزارى
Activities of membership organizations	321	0	0	14	22	317	336	476	1486		چالاکیه‌کانی نەو رېتكھراوانەی خاوهن نەندامن
Repair of computers and personal and household goods	5	0	0	0	0	7	2	652	666		چاکىرەتەوەی ئامىنەدەکانى كۆپبىتەر و كالا تاكەكەسى و نامائىيەکان
Other personal service activities	25	0	0	0	0	4	28	1401	1458		چالاکیه‌کانی ترى خزمەتگوزارىيە تاكەكەسىيەکان
Total	351	0	0	14	22	328	366	2529	3610	کو	کو
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing											نەو جالاکىيە بىزپىوی زيان كە سوود لە كەمسەكان وەردەگەرن، و نەوايەش كە لە بوارى بەرھەم
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	1	1	7	10		نەو جالاکىيە بىزپىویانەي خىزىان كە سانائىك بەكاردەھىنەن بۇ كارى نىومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	1	1		چالاکىيە جىا نەڭراوهەكانى بەرھەم هىنەنانى كالا و نەو خزمەتگوزارىيەنەي كە خىزىان بۇ بەكارهەنەنلىق تايىبەت
Total	1	0	0	0	0	1	1	8	11	کو	سوودىيان ئى وەردەگەرنىت

خشتەی 4 - ژمارەتی دادەنرەوە کان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەتی کارکەردکانیان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەتی کارکەردکان No. of Employees								جۆری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies								چالاکییەکانی شەو دەستە و ریکھراوەنەی دادوھری نیشتمانی نایانگریتەوە	
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	0	0	0	0	2	8	14	27
Total	3	0	0	0	0	2	8	14	27
Not Stated	6088	0	0	3	6	26	33	400	6556
Total	6088	0	0	3	6	26	33	400	6556
Erbil Governorate Urban Total	7377	2	8	184	445	2575	2632	45279	58502
									کۆ لە شارنشینی پارێزگای هەولێر

خشتەی 4 - ژمارەی داھەزراوە کان لە پارێزگای هەولێر بە پى ژینگە، ژمارەی کارکەردکانیان و جۆرى چالاکی ئابوورى

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەی کارکەردکان No. of Employees								جۆرى چالاکی ئابوورى	
	نادىار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Erbil Governorate \ Rural								پارێزگای هەولێر / گوندنشین		
Agriculture, Forestry and Fishing								کشتکال و قۇزىنەمۇدى دارستانەکان و راوه ماسى		
Crop and animal production, hunting and related service activities	99	0	0	0	1	55	331	11438	11924	
Forestry and logging	0	0	0	0	0	0	2	1	3	
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	0	1	36	37	
Total	99	0	0	0	1	55	334	11475	11964	
Mining and Quarrying								بەکانزاكىردن و بەكارهىنانى كانە بەردىنەكان		
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Extraction of crude petroleum and natural gas	2	0	0	1	1	2	0	1	7	
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	19	58	20	97	
Mining support service activities	0	0	0	0	0	2	0	0	2	
Total	2	0	0	1	1	23	58	21	106	
Manufacturing								پىشەسازىي گۈپدارەكەن		
Manufacture of food products	5	0	0	0	1	5	18	77	106	
Manufacture of beverages	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
Manufacture of textiles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Manufacture of wearing apparel	0	0	0	0	0	0	0	14	14	
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	0	0	0	1	0	2	1	10	14	
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	0	0	0	0	2	2	
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	0	1	0	11	5	6	24	
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	1	0	1	2	
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

خسته‌ی ۴ - ژماره‌ی داده‌زراوه‌کان له پاریزگای هه‌ولیتر به پی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌رده‌کانیان و جوئی چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	نادیار Not Stated	ژماره‌ی کارکرده‌کان No. of Employees								کو ك	جوئی چالاکی نابوری
		+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total		
پیش‌سازیه کوبدر اووه‌کان											
Manufacturing											
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	0	0	0	2	3	8	13		پیش‌سازیه برهه‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	2	0	0	0	2	18	25	12	59		پیش‌سازیه برهه‌مه‌کانی کانزا ناقلزبیه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	0	0	0	0	0	0	0	4	4		پیش‌سازیه فلزات بچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	1	0	0	0	3	1	6	65	76		پیش‌سازیه برهه‌مه‌کانی تیکله‌له جگه له مکینه‌کان و که‌رسنه‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	0	0	0	1	3	1	6		پیش‌سازیه کمپیووتر و بروبوومه ئالكترونی و بینراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	0	1	1		پیش‌سازیه ئامیزه کارهای‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	0	0	0	0	0	1	0	2	3		پیش‌سازیه که‌رسنه و ئامیزه‌کانی پولینه‌ندکارا له باهه‌تیکی تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	1	0	0	1		پیش‌سازیه ئو موتو‌میلانه‌ی بزوئنه‌یان ههیه و تانکری گوره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	0		پیش‌سازیه هوکاره‌کانی ترى گواستنوه
Manufacture of furniture	0	0	0	0	0	6	3	5	14		دروست کردن کل و پهل
Other manufacturing	0	0	0	0	0	0	0	0	0		پیش‌سازیه گوپدر اووه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	1	0	0	0	1	22	24		دروست کردن و ئاویته‌کردن مکینه و ئامیزه‌کان
Total	10	0	1	2	6	51	65	230	365	کو	
کارمکان کارهبا و هاز و هەلم و سارد و گەرمىي هەوا											
Electricity, gas, steam and air conditioning supply											گەياندنی کارهبا و هاز و هەلم و سارد و گەرمىي هەوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	3	0	0	0	0	4	0	92	99		
Total	3	0	0	0	0	4	0	92	99	کو	
کارپاری ئاو و چالاکی ئاوه‌رکان و بەريۋەبەرنى پاشماوه‌کان و چاره‌سەركەرنى											
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities											کۆكۈدەرە و چاره‌سەركەرن و گەياندنی ئاو
Water collection, treatment and supply	5	0	0	0	1	6	4	118	134		تۆزەکانی زېزاب و ئاوه‌رپۇرۇ
Sewerage	0	0	0	0	0	0	0	0	0		چالاکىي کۆكۈدەرە پاشماوه‌کان و چاره‌سەركەرن و زېڭار بۇون و گەراندەرە وەي كەرسەتكەن
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	0	0	0	1	1	1	3		چالاکىي چاره‌سەركەرن و خزمەتگوزارىي ترى بېرىۋەبەرنى پاشماوه‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0		کۆ
Total	5	0	0	0	1	7	5	119	137	کو	
درووست کردن											
Construction											درووستکەرنى بىياناكان
Construction of buildings	0	0	0	0	0	2	4	23	29		ئەندىزايىي شارستانى
Civil engineering	0	0	0	0	1	4	1	2	8		چالاکىي پىپىزىيەکانى درووستکەرن
Specialized construction activities	0	0	0	0	0	0	1	6	7		
Total	0	0	0	0	1	6	6	31	44	کو	

خشتەی 4 - ژمارەی دادەزراوە کان لە پارێزگای هەولێر بە پیشینگە، ژمارەی کارکەردکانیان و جۆرى چالاکی ئابوورى

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	نادیار Not Stated	ژمارەی کارکەردکانی No. of Employees								جۆرى چالاکی ئابوورى
		+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
بازرگانی تاک و کۆ، جاککردنەوەی ھۆکارەکانی ھاتوچۆز کردن ئەوانەی بزوینەريان ھەيە و ماتۆرسیكل										
Wholesale and Retail Trade;Repair of Motor Vehicles and Motorcycles		0	0	0	0	11	6	203	220	بازرگانی تاک و کۆ، جاککردنەوەی ھۆکارەکانی ھاتوچۆز کردن ئەوانەی بزوینەريان ھەيە و ماتۆرسیكل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles		0	0	0	0	5	16	94	117	بازرگانی تاک و کۆ، جاککردنەوەی ھۆکارەکانی ھاتوچۆز کردن ئەوانەی بزوینەدار و ماتۆرسیكل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	2	0	0	0	0	5	16	94	117	بازرگانی تاک و کۆ، جاککردنەوەی ھۆکارەکانی ھاتوچۆز کردن ئەوانەی بزوینەدار و ماتۆرسیكل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	21	0	0	2	1	86	87	1824	2021	بازرگانی تاک و کۆ، جاککردنەوەی ھۆکارەکانی ھاتوچۆز کردن ئەوانەی بزوینەدار و ماتۆرسیكل
Total	23	0	0	2	1	102	109	2121	2358	کۆ
گواستنەوە و گوگایى كردن										
Transportation and Storage		0	0	0	0	2	0	0	2	گواستنەوە و شەكاني و گواستنەوە لەپىلىي بۇزىيەوە
Land transport and transport via pipelines		0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنەوە لەپىلىي ناو (گواستنەوە ئازى)
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	1	1	گواستنەوە ئاسمانى
Air transport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنەوە ئاسمانى
Warehousing and support activities for transportation	81	0	0	1	0	12	24	1012	1130	کۆگاڭىي كردن و چالاکىيەكانى پېشتىگىرى كردن لە گواستنەوە
Other transportation support activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکىي پۈسەتە و گەيدانىنى بەستەكان لە رىگاڭى ئوينىندرەكانەوە
Total	81	0	0	1	0	14	24	1013	1133	کۆ
چالاک خزمەتكۈزۈرى مانەوە و خواردن										
Accommodation and Food Service Activities		7	0	0	1	1	9	5	18	مانەوە
Accommodation	7	0	0	1	1	9	5	18	41	چالاکىيەكانى خزمەتكۈزۈرى مانەوە
Food and beverage service activities	4	0	0	1	1	0	12	235	253	چالاکىيەكانى خزمەتكۈزۈرى مانەوە
Total	11	0	0	2	2	9	17	253	294	کۆ
زانىارى و گەياندىن										
Information and Communication		1	0	0	0	0	1	0	0	چالاکىيەكانى بىلەتكۈزۈنەوە
Publishing activities	1	0	0	0	0	0	1	0	2	چالاکىيەكانى بىلەتكۈزۈنەوە
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	0	0	0	0	1	1	3	چالاکىيەكانى بىلەتكۈزۈنەوە
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکىي پەخشى راديو و تەلەفۇزىون
Telecommunications	0	0	0	1	1	2	2	25	31	گەياندىن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکىي بىرئەنمەنوسىسى كۆمپىوتەر و شارەزايى راۋىزىكارى و ئەرچالاکىيەكانى بىلەتكۈزۈنەوە
Information service activities	0	0	0	0	0	1	0	5	6	چالاکىي خزمەتكۈزۈرى مانەوە
Total	2	0	0	1	1	4	3	32	43	کۆ

خسته‌ی ۴ - ژماره‌ی داده‌زراوه کان له پاریزگای هه‌ولیتر به پی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌رده کانیان و جوئی چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکره کان No. of Employees								کو	جوئی چالاکی نابوری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه										
Financial and Insurance Activities										
Financial service activities, except insurance and pension funding	0	0	0	0	0	2	1	0	3	چالاکیه‌کانی خزمتگوزای دارایی جگه له پارداده کردنی بیمه و سندوقه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پارداده کردنی بیمه و دووباره کردنه‌وه بیمه و سندوقه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له دسته‌به‌ری
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	کومه‌لایه‌تی بزور
Total	0	0	0	0	0	2	1	1	4	چالاکیه‌یارمه‌تیده‌هکانی چالاکیه خزمتگوزاریه داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
کو										
چالاکیه‌کانی خانو و زه و زار										
Real Estate Activities										
Real estate activities	0	0	0	0	0	0	2	17	19	چالاکیه‌کانی خانو و زه و زار
Total	0	0	0	0	0	0	2	17	19	کو
چالاکیه پیشی و رانستی و تهکنیکیه کان										
Professional, Scientific and Technical Activities										
Legal and accounting activities	0	0	0	0	0	1	0	1	2	چالاکیه پاسایی و چالاکیه ژمین‌باریه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	0	0	0	0	0	2	4	5	11	چالاکیه‌کانی نوسینکه سرمه‌کیه‌کان و چالاکیه راویه‌کاریه‌کان له بواری به‌رینه‌بردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	0	0	0	0	0	1	2	چالاکیه‌کانی ته‌لار سازی و هندزیاری و تاقیکدنه‌وه تکنیکی و شیکردنده
Scientific research and development	0	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکوئینه‌وه و په‌هیدان له بواری زانستی
Advertising and market research	0	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکوئینه‌وه کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	0	0	0	0	0	0	0	4	4	چالاکیه‌کانی تری پیشیه‌ی و رانستی و تهکنیکی
Veterinary activities	0	0	0	0	0	0	0	6	6	چالاکی فیتنه‌هه‌ری
Total	1	0	0	0	0	3	4	17	25	کو
چالاکیه‌کانی خزمتگوزاریه کارگیریه‌کان و خزمتگوزاریه پشتیوانه‌یه کان										
Administrative and Support Service Activities										
Rental and leasing activities	0	0	0	0	0	1	0	0	1	چالاکیه‌کانی به‌مکری گرتن
Employment activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکیه‌کانی به‌مکاره‌هینان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	0	0	0	0	1	3	4	بریکاریه‌کانی سه‌فر و نه‌وانه‌یه له بواری گه‌شتی ناسامانی کارده‌کن و خزمتگوزاریه‌کانی شوین گرتن و نه
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	2	3	2	7	چالاکیه‌کانی پیوه‌ندیان پنوه هه‌هیه
Services to buildings and landscape activities	7	0	0	3	2	20	16	10	58	چالاکیه‌کانی ناسایش و لیکوئینه‌وه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	0	0	0	0	1	1	2	چالاکیه کارگیریه‌کانی خزمتگوزاری بـ بیناکان و جوانکاری شوننکان
Total	7	0	0	3	2	23	21	16	72	چالاکیه کارگیریه‌کانی نوسینکه‌کان و چالاکیه‌کانی پشتیوانی کردن له نوسینکه‌کان و چالاکیه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
کو										
بریویبردنی گشتی و برگری کردن، و دلنيابی کومه‌لایه‌تی به زور										
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	38	0	0	4	9	78	82	21	232	کارگیریه گشتی و برگریکردن، و دسته‌به‌ری کومه‌لایه‌تی به زور
Total	38	0	0	4	9	78	82	21	232	کو

خسته‌ی ۴ - ژماره‌ی داده‌زراوه‌کان له پاریزگای ههولیتر به پی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌رده‌کانیان و جوئری چالاکی نابوری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکرده‌کان								کۆ	جوئری چالاکی نابوری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Education										فیز کردن
Education	38	0	0	3	12	423	303	173	952	فیز کردن
Total	38	0	0	3	12	423	303	173	952	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکیه‌کانی پواری تەندروستیی مروءة و کاری کۆمەلایەتی
Human health activities	4	0	0	0	1	55	53	61	174	چالاکیه‌کانی پەیوەندیدار بە تەندروستی مروءة
Residential care activities	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکیه‌کانی چاودیتی کردن لەگەن ماندوه
Social work activities without accommodation	0	0	0	0	0	3	1	3	7	چالاکیه‌کانی کاری کۆمەلایەتی، بەربى ماندوه
Total	4	0	0	0	1	58	54	66	183	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونەر و خوشگوزەرانی و کات بەسەر بردن
Creative, arts and entertainment activities	0	0	0	0	0	0	2	6	8	چالاکیه‌کانی نویگەری و هونەرەکان و چالاکیه‌کانی خوشگوزەرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	0	0	0	0	0	1	0	13	14	چالاکیه‌کانی کتابخانە و پاریزگاهەکان و موزەخانە و چالاکیی ترى رۇشنىيى
Gambling and betting activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکیه‌کانی قومارکردن و گىرهوکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	0	0	0	0	0	1	2	11	چالاکیه‌کانی وەرزشى و خوشگوزەرانی و کات بەسەر بردن	
Total	0	0	0	0	0	2	4	31	37	کۆ
Other Service Activities										چالاکیه‌کانی ترى خزمەتگوزارى
Activities of membership organizations	56	0	0	0	0	44	218	532	850	چالاکیه‌کانی نەو رېتكھراوانەی خاوهن نەندامن
Repair of computers and personal and household goods	1	0	0	0	0	1	0	9	11	چاکىردنەوەی ئامىنەتكەنەن كۆپبىتەر و كالا تاكەكەسى و نامائىيەکان
Other personal service activities	3	0	0	0	0	1	1	81	86	چالاکیه‌کانی ترى خزمەتگوزارىيە تاكەكەسىيەکان
Total	60	0	0	0	0	46	219	622	947	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										ندو جالاکىيەنە بىزپىوي زيان كە سوود لە كەسەكان وەردەگرن، و نەواينەش كە لە بوارى بەرھەم
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	0	0	0	1	هینانى كالا و خزمەتگوزارىيە حىيان كە ساپانىك بەكاردەھينان بۇ بەكارهەنلىق تايىتمەندا
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ندو چالاکىيە بىزپىويانە خىزان كە ساپانىك بەكاردەھينان بۇ كارى نىومان
Total	1	0	0	0	0	0	0	0	1	چالاکىيە جىا نەكراوهەكانى بەرھەم هینانى كالا و نەو خزمەتگوزارىيەنە كە خىزان بۇ بەكارهەنلىق تايىھەت سوودىيان ئى وەردەگىرت

خشتەی 4 - ژمارەتی دادەنرەوە کان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە، ژمارەتی کارکەردکانیان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارەتی کارکەردکان No. of Employees								جۆری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies								چالاکییەکانی شەو دەستە و ریکھراوەنەی دادوھری نیشتمانی نایانگریتەوە	
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Total	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Not Stated	1489	0	0	0	0	6	5	55	1555
Total	1489	0	0	0	0	6	5	55	1555
Erbil Governorate Rural Total	1874	0	1	19	38	916	1316	16407	20571
کو له گوندنشینی پارێزگای هەولێر								چالاکییەکانی ریکھراو و دەستە نیوەولەتی و هەرێمایەتییەکان و بالیۆرخانە و کونسولگەربىبە بیانییەکان	

KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT
MINISTRY OF PLANNING
KURDISTAN REGION STATISTICS OFFICE

WWW.KRSO.NET